

Gorenjski Glas

TOREK, 31. JANUARJA 2012

Leto LXV, št. 9, cena 1,50 EUR, 13 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN OB PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Novo vlado bo sestavil Janez Janša

Poslanci državnega zbora so v soboto po peturni razpravi izglasovali predsednika nove slovenske vlade. Janez Janša je dobil 51 glasov.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana - V dogovorih pred parlamentarnim glasovanjem so mu koalicijske partnerice zagotovile 50 glasov, da bosta glasovala zanj, pa sta obljubila tudi poslancu narodnosti. Ob tej glasovalni matematiki pa je naposled umanjkal en glas in spet krožijo ugibanja, kdo je glasoval proti. Nekateri poslanci so, da bi razblinili dvome, celo pokazali glasovalne lističe. Proti Janši je glasovalo 39 poslancev. Tako je prvič v samostojni Sloveniji predsednik vlade postal nekdo, ki ni

bil relativen zmagovalac parlamentarnih volitev. Zoranu Jankoviću, ki je to bil, namreč v nadaljnjih postopkih ni uspelo sestaviti koalicije, ki bi mu zagotovila zmago še v parlamentu. Janši je s koalicijo petih strank (poleg njegove SDS še SLS, NSi, Državljansko listo Gregorja Viranta in DeSUS-om) to uspelo.

Janez Janša je na sobotnem zasedanju državnega zbora v skoraj enournem uvodnem govoru spregovoril o razmerah v državi in napovedal glavne prednostne naloge novega mandata. Stanje

je ocenil kot resno, ne pa izredno, naloga vlade pa je, da se čim prej loti varčevanja. Leta 2015 bodo potrebne tudi izboljšave pokojninskega sistema, velike reforme ne napoveduje. Spremembe naj bi šle v smeri, da bi si vsakdo zagotavljal pokojnino v skladu s svojim lastnim prispevkom v pokojninsko blagajno. Prve varčevalne ukrepe napoveduje v javni upravi, kjer naj bi prišlo do združevanja podobnih institucij. Glavni poudarek novega mandata so sicer v stabilizaciji javnih financ.

► 2. stran

Čestitke koalicijskih partnerjev izvoljenemu mandatarju Janezu Janši / Foto: Tina Dokl

Prva izplačila že prihodnji teden

Včeraj je minister za delo Ivan Svetlik obiskal Center za socialno delo v Škofji Loki, ki je kot eden od testnih centrov med prvimi začel delati po novem sistemu za zagotavljanje pravic iz javnih sredstev.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka - Zaradi zapletov pri postavitvi novega informacijskega sistema proslcem za socialne pomoči do konca prejšnjega tedna še niso bile izdane odločbe o pravicah, za katere so zaprosili. V škofjeloškem centru za socialno delo so že 9. januarja "vstopili v sistem" in do 26. januarja jim je uspelo vanj vnesti 3082 vlog, čeprav so imeli sicer tudi težave zaradi njegove začetne nestabilnosti, je povedala direktorica centra Ivana Erman Košir. Minister Ivan Svetlik je dejal, da je v Škofjo Loko prišel zato, ker je tukajšnji center najhitreje izkoristil mož-

Ivana Erman Košir, v ozadju Ivan Svetlik in Davor Dominkuš

nost, ki jo ponuja novi sistem, po katerem se bodo po novi zakonodaji uveljavljale pravice iz javnih sredstev, kar kaže na dobro delo centra in tudi na to, da sistem deluje. Sedaj pri uveljavljanju novega sistema polno delajo že vsi centri (vsi na začetku še niso polno vstopili vanj) in od konca preteklega tedna do včeraj jim je uspelo vnesti že polovico vseh vlog, to je okoli 52 tisoč, poleg teh pa je še okoli 90 tisoč vlog prenesenih z Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Odobrenih vlog pa je bilo do včeraj 2616 in izdanih 1130 odločb, je še povedal minister.

► 2. stran

111.
GLASOVA PREJA

Ivan Sivec in brata Avsenik

Fenomen ansambla bratov Avsenik je naslov magisterija, ki ga je opravil pisatelj **Ivan Sivec**, gorenjski rojak iz Mengša. Sivec sodi med najbolj brane slovenske avtorje, med njimi vodi tudi po številu natisnjenih del. Napisal je že 112 knjig, poleg tega pa še več kot 2000 besedil za glasbo, več sto pravljic in humoresk ... Z njim se bo pogovarjal publicist **Miha Naglič**.

Preja bo v dvorani Muzeja Avsenik v Begunjah v četrtek, 2. februarja 2012, ob 19. uri.

Uvod v Prejo: harmonikar **Grega Krašovec** s Hrušice, učenec Glasbene šole Avsenik

Pokrovitelj Glasove preje: Muzej Avsenik in Gostilna in restavracija Avsenik

Prosimo, da udeležbo na Glasovi preji potrdite na tel. št.: 04/201 42 00 ali po e-pošti na: dina.kavcic@g-glas.si. Vabljeni!

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

AKTUALNO

Zagrozili tudi z nepokorščino

"Če se zadeve v kratkem ne uredijo oz. se bodo nadaljevali postopki zapiranja odlagališč, bomo občine prisiljene izvesti druge postopke - tudi izvajanje državlanske nepokorščine," so bili odločni udeleženci včerajšnjega posveta v Trziču.

3

KRONIKA

Poslopje uničeno, hišo rešili

V nedeljo dopoldne je na kmetiji v Zalogu pri Cerkljah izbruhnil velik požar, v katerem sta bila uničena gospodarski del objekta in krma. Škoda je ocenjena na trideset tisoč evrov. Kranjski policisti in kriminalisti vzrok požara še preiskujejo.

12

SNOVANJA

Brez naših in vaših

Kako poteka vsakoletni izbor prejemnikov Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada in v čem je čar tajnosti imen nagrajencev vse do podelitve, smo se pogovarjal z Jaroslavom Skrušnjem, predsednikom Upravnega odbora Prešernovega sklada.

14, 15

SNOVANJA

Kaj je pri Prešernu gorenjskega?

Ste se kdaj vprašali, kaj je pri Prešernu najbolj gorenjskega? Njegov rod in rojstvo, pa kraj rojstva in otroštva ... V njegovih pesmih lahko najdemo tudi številne nam in njemu domače gorenjske besede, gorenjska imena ...

16, 17, 18

VREME

Danes bo zmerno do pretežno oblačno, v sredo in četrtek pa pretežno oblačno. Hladno bo.

-8/-4°C

jutri: pretežno oblačno

Prva izplačila že prihodnji teden

◀ 1. stran

V Škofji Loki pa je bilo po besedah Ivane Erman Košir od 3082 43 vlog prosilcev, ki na novo prosijo za socialne pomoči in čakajo na svoje prvo izplačilo. 960 vlog je bilo prenesenih z ZPIZ-a, med skupaj 4042 vlogami jih je sedaj obdelanih polovica, od tega so do včeraj uspeli izdati 17 odločb.

"Naša ključna skrb je, da bodo upravičenci do posameznih pravic do teh prišli v rokih, ki jih zagotavlja zakon. Računamo, da bodo še

v tem tednu lahko izdane odločbe za vloge, ki so bile oddane decembra, in da bodo šle lahko v prihodnjem tednu v izplačilo," je dejal minister in se opravičil prosilcem za zaplete. Centri za socialno delo v teh dneh polno delajo, da bi zagotovili izplačila v zakonskih rokih. Prvi v vrstnem redu reševanja pa so prejemniki denarne socialne pomoči, ki so odvisni zgolj od teh prejemkov, je zagotovil direktor direktorata za socialne zadeve na ministrstvu **Davor Dominkuš**.

KRATKA NOVICA

KAMNIK

Potrdili nov ureditveni načrt za šole

Kamniški svetniki so na januarski seji sprejeli predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o sprejetju ureditvenega načrta K9 Šole, in sicer v prvi obravnavi. Gre za zelo pomemben prostorski dokument, ki bo občini končno le omogočil gradnjo in obnovo obeh mestnih šol OŠ Frana Albrehta in OŠ Toma Brejca. Novi projekt ne določa več strogo vrstnega reda gradnje, predvsem pa predvideva cenejšo gradnjo, saj je celoten projekt s prvotno načrtovanih 24 milijonov evrov zdaj oklešččen na predvidenih 14 milijonov. Svetniki so predlog sklepa sprejeli soglasno, saj se zavedajo pomembnosti dokumenta, še največ pripomb pa so imeli na prometno ureditev, ki pa že ni več predmet tega ureditvenega načrta, in na razmeroma majhno območje, zato so se ponovno pojavile pripombe na to, da dve tako veliki šoli na en prostor ne sodita. **J. P.**

Novo vlado bo sestavil Janez Janša

◀ 1. stran

Janša napoveduje tudi ponovni zagon gospodarske rasti in ustvarjanje novih delovnih mest in meni, da mora socialna varnost ljudi temeljiti na delu in poštenem plačilu zanj.

Podrobneje bo vladni program znan ob predstavitvi nove vladne ekipe. To mora novi premier sestaviti v petnajstih dneh, formalni pogoj za vložitev liste kandidatov pa bo po besedah predsednika državnega zbora Gregorja Viranta izpolnjen že konec tedna, ko začne veljati novi zakon o vladi. Državni zbor bi o mi-

nistrskih lahko glasoval že 10. februarja.

Po uvodni predstavitvi se je razvila peturna razprava, v kateri so Janši naklonjeni poslanci poudarjali, zakaj je on najboljša rešitev za Slovenijo. Njegovi nasprotniki iz vrst Jankovičeve Pozitivne Slovenije so bili kritični zlasti do predlaganih rešitev, po katerih v prihodnji vladi ne bo več samostojnega ministrstva za kulturo (to bo po določilih koalicijske pogodbe združeno z ministrstvom za šolstvo in visoko šolstvo), zahtevali pa so tudi vrnitev tožilstva pod pravosodno ministrstvo. Zaradi ukinitve samostojnega kulturnega mi-

nistrstva so kulturniki že začeli podpisovati peticije, državni svetnik Tone Peršak pa je napovedal predlog za odločilni veto, o katerem bo državni svet razpravljaj jutri. Pozitivna Slovenija glede zakona o vladi napoveduje tudi ustavno presojo.

V parlamentarni razpravi smo slišali tudi nekaj gorenjskih poslancev. **Branko Grims** (SDS) je med drugim poudaril naklonjenost podjetništvu, ki naj v Sloveniji postane vrednota, da bomo postali primerljivi vsaj s sosednjo Avstrijo. Država za dosego tega cilja potrebuje finančno disciplino, delujoč bančni sistem, učinkovito

pravno varstvo. Naklonjeno mandatarju Janezu Janši je razpravljaj tudi **Mihael Prevc** (SLS), ki je dejal, da mu je veliko ljudi v Železnikih reklo, da ima sedanji kandidat za mandatarja večji občutek za ljudi v stiski, kar naj bi dokazal s tem, da je ob katastrofalni poplavi septembra 2007 še isti dan obiskal Železnike. **Alenka Bratušek** (Pozitivna Slovenija) pa je Janezu Janši zaželela dobro vodenje vlade z besedami, da ima veliko srečo, ker v opoziciji nima SDS in Janeza Janše, temveč prijazne in pozitivne ljudi, ki se zavedajo svoje odgovornosti do države in državljanov.

Janezu Janši je ob izvolitvi čestital tudi Zoran Janković.

Janez Janša je stopil pred javnost s svojim programom.

V DeSUS-u mnenja različna

Na srečanju mestnega odbora stranke tudi o vstopu v Janševo koalicijo.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj - Ponovoletno srečanje članov Mestne organizacije stranke DeSUS Kranj je potekalo v luči trenutnih razmer, ko je stranka še vedno razdeljena zaradi odločitve, da sklene koalicijsko pogodbo z desnosredinskimi partnerji in za mandatarja nove slovenske vlade podpre Janeza Janšo. Predsednik stranke **Karl Erjavec**, ki na ga tokratnem srečanju ni bilo, je odločitev utemeljil s ciljem, da želijo sodelovati v koaliciji za izhod iz krize. Dejaj je, da jih pri tem najbolj zanimajo upokojenci (sicer tudi mladi), pri čemer odločitev v najvišje meri podpirajo predvsem tisti, ki prejemajo najnižje pokojnine.

Vstopu v desnosredinsko koalicijo je nasprotovalo več pokrajinskih odborov stranke DeSUS, med drugim tudi gorenjski, nam je pritrtil

Člani mestnega odbora stranke DeSUS v Kranju na ponovoletnem srečanju / Foto: Gorazd Kavčič

Drago Štefe, sicer član izvršilnega odbora stranke. "Naša stranka sicer sodi v sredino, po svojem socialnem programu pa v levo sredino. Dolgo smo računali na nastanek levosredinske koalicije, tudi na Gorenjskem smo vseskozi zagovarjali levo sredinsko opcijo, tudi naši volivci so večinsko volili levo, na koncu pa je na zadnjem

izvršilnem odboru in svetu stranke na glasovanju prišlo do odločitve v korist desnosredinske opcije. Moram povedati, da stvar ni bila lahka, naše seje so bile dolgotrajne, zelo odprte in kritične, v določenih okoljih še vedno niso stvari umirjene. Toda stvari so zdaj takšne, kakršne so. Sedaj bomo zelo pozorni do tega, kako se bo uresničeval

naš program, kako se bo izvrševalo tisto, kar je bilo izpogajano v korist DeSUS-a in upokojencev. Dali smo zelo natančne parametre v zvezi s pokojninami, da se položaj upokojencev, ki je že sedaj zelo problematičen, ne bi še poslabšal."

Predsednik mestnega odbora stranke DeSUS **Ludvik Gorjanc** pa meni, da je bila odločitev za vstop v sedanjo koalicijo smiselna. "Če nisi zraven, ne pomeniš nič, zato ocenjujem, da je bil vstop v koalicijo pameten, saj si s tem stranka zagotavlja vpliv. Kdove kaj bi se zgodilo s pokojninami, če ne bi šli v koalicijo. Tudi svetniki DeSUS v kranjskem mestnem svetu smo v koaliciji in to je dobro. Tako v teh dneh odgovarjamo tudi vsem tistim, ki se zaradi vstopa v koalicijo jezijo na nas. Seveda pa je veliko tudi takšnih, ki nam za odločitev čestitajo."

Darilo
izzrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MARA PRETNAR** iz Zgornjih Gorij.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Izleti za naročnike v družbi Gorenjskega glasa

Naročnike in bralce Gorenjskega glasa gotovo zanima, ali spet pripravljamo kakšen izlet in kam. Naj vam zaupamo, da v prihodnjih dneh lahko pričakujete obvestilo o izletu v Beograd, kamor se bomo odpravili za tri dni, od petka do nedelje. Vmes bomo pripravili še kakšen enodneveni izlet po Sloveniji. Zanima pa nas vaše mnenje: kam bi šli raje na dopust spomladi, natančneje konec maja. Bi šli raje v Grčijo na otok Rodos ali na severni del Cipra? Počitnice na Cipru, ki smo jih izpeljali lansko jesen, so bile zelo odmevne, saj so bili udeleženci izredno zadovoljni, zato bi radi preverili, kam si želite odpotovati. Vsi, ki boste sodelovali v odgovori, boste hkrati sodelovali tudi v žrebanju za tri nagrade, ki jih bo sta prispevala Kompas in Gorenjski glas.

Nagrajenci nagradnih križank

Nagradna križanka z geslom: Druženje in klepet ob plačilu letne naročnine nagrajuje: Mileno Zaplotnik iz Nakla, Mari Molan z Jesenic in Marijo Molj iz Šenčurja. Križanka z geslom: Bajke in pripovedke od Ljubljane do Celovca pa Olga Škofic iz Kranja, Milijano Vrhovac iz Radovljice in Štefko Polak iz Šenčurja. Nagrajenkam čestitamo!

Zagrozili tudi z nepokorščino

Usoda odlagališča Kovor je še v presoji upravnega sodišča. O problematiki odlaganja odpadkov so na neformalnem posvetu govorili župani Borut Sajovic, Alojz Sok in Štefan Čelan.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič - Pobudo za včerajšnji neformalni posvet županov v prostorih tržiške občine je dal Borut Sajovic, nanj pa povabil župane občin, ki so lastnice odlagališč nenevarnih odpadkov in so od Agencije za okolje prejele negativne odločbe na njihove vloge za izdajo okoljevarstvenih dovoljenj. Prišla sta župana Mestne občine Ptuj Štefan Čelan in občine Ormož Alojz Sok, nekaj županov se je opravičilo. "Skupna nam je problematika zapiranja nepolnih odlagališč. Gre za neevropsko administriranje države. Občine smo na odlagališčih postorile vse potrebno, v državi pa še vedno ni vzpostavljen sistem obdelave komunalnih odpadkov. To je eden ključnih izzivov," je povedal Borut Sajovic.

Ptujski župan Štefan Čelan je povedal, da je problem odlagališča na njihovem območju nekoliko bolj specifičen, da pa se jim lahko pripeti podobna usoda zaprtja. Opozoril je: "Naš največji očitak državnim uradnikom je ta, da ne ukrepajo v skladu z Zakonom o upravnem postopku in ne sprejemajo svojih odločitev niti po vsebini niti po rokih." Ormoški župan Alojz Sok pa je dejal: "Upravno sodišče v

"Če se zadeve ne uredijo v kratkem času oziroma se bodo nadaljevali postopki zapiranja odlagališč, bomo občine prisiljene izvesti druge postopke ... tudi izvajanje državljanske nepokorščine," so bili odločni udeleženci posveta. / Foto: Uroš Rosič

sodbi ugotavlja, da na naše odlagališče občine odlagajo neobdelane odpadke. To sploh ni res, saj mešane komunalne odpadke iz vseh občin, ki odlagajo pri nas, prej obdelajo pri Papir servisu." Župani kritično ugotavljajo, da v tem trenutku država k rešitvam pristopa negativno. "S tem bodo problem odlaganja odpadkov v Sloveniji samo povečali. Višje bodo

cene in če se zdaj državljani trudimo za čistejšo okolje, se bomo v primeru skokovitih cen spet srečevali z odpadki, ki bodo končali neločeno," je opozoril Sok.

Država mora upoštevati evropske usmeritve in obvezne javne gospodarske službe morajo biti prepuščene urejanju občini in državi, ne pa urejanju in špekulacijam zasebnega kapitala, so v skupni

izjavi zapisali župani. Borut Sajovic je še povedal, da bodo zahtevali neposredno odgovornost uradnikov in njihovih predpostavljanih, ki te "zgodbe" niso speljali v rokih, kot bi jo morali, ter dodal: "Trditve ministrstva, da je na odlagališčih, ki že imajo dovoljenje za odlaganje, dovolj prostora za odpadke iz vseh drugih občin, ne držijo." Problem zadeva enajst deponij, ali povedano drugače: več kot sto slovenskih občin. "Zapisane sklepe bomo posredovali naprej in ne verjamem, da kdo od županov, ki ga danes ni bilo na posvetu, teh sklepov ne bi podpiral," je prepričan Sajovic.

Novo je, kot je povedal Sebastjan Zupanc, direktor Komunale Tržič, "... da bomo na deponiji Kovor na vsaka dva meseca za en dan najeli premično sortirnico, podobno, kot jo imajo na Jesenicah. Plačali bomo približno trideset evrov na tono sortiranih odpadkov."

Na Jesenicah dražji mestni promet

Z jutrišnjim dnevom se bo cena vozovnic v mestnem prometu na Jesenicah povišala za deset centov.

URŠA PETERNEL

Jesenice - Vožnje z avtobusi mestnega prometa na Jesenicah bodo od 1. februarja naprej dražje za deset centov. Vozovnica za eno vožnjo v eni coni bo tako stala 1,30 evra, v dveh conah 1,60 evra, v treh pa 2,10 evra. Cene šolskih vozovnic bodo ostale nespremenjene. Poleg tega bodo s prvim februarjem ukinili nekatere odhode na linijah, ki so bile najslabše zasedene, to so Podmežakla, Planina pod Golico, Straža in Pristava. Na nekaterih so na dan naštel tudi samo po enega, dva ali tri potnike. Kot je poudarila **Ivanka Zupančič Gaber**, direktorica družbe Alpetour Potovalna agencija Kranj, ki ima kon-

tudi lani, po oceni naj bi znašala 77 tisoč evrov. In to čeprav Občina Jesenice subvencionira prevoze - na potnika je doslej subvencija znašala 0,40 evra. A ker s tem še vedno ne pokrivajo stroškov, so po sklepu občinskega sveta zdaj subvencijo zvišali na 0,55 evra. Letos naj bi tako (ob načrtovanih 313.500 potnikih) Občina Jesenice za subvencije namenila nekaj več kot 172 tisoč evrov. Gre za precejšnjo vsoto v občinskem proračunu, so opozarjali občinski svetniki na seji občinskega sveta prejšnji teden. Že vrsto let ugotavljajo, da se število potnikov v mestnem prometu zmanjšuje in da koncesionar Alpetour v tem segmentu posluje z izgubo. Občin-

S prvim februarjem bodo ukinili tudi nekatere odhode na linijah, ki so bile najslabše zasedene, to so Podmežakla, Planina pod Golico, Straža in Pristava.

cesijo za opravljanje mestnih prevozov v občini Jesenice, to ne pomeni ukinitve linij, temveč zgolj zmanjšanje števila voženj. Razlog za omenjene ukrepe tiči v racionalizaciji poslovanja, saj v mestnem prometu Alpetour zaradi nenehnega zmanjševanja potnikov že vrsto let beleži izgubo. Ta je nastala

ski svetniki so podali različne predloge, kako bi dolgoročno rešili mestni promet, od uvedbe krožnih voženj, znižanja cen vozovnic na pol evra, uvedbe manjših kombijev do tega, da bi podjetja zaposlenim ne izplačevala več denarja za prevoz na delo, temveč bi delavci dobili mesečne vozovnice.

Spodbudni rezultati za Gorenjski glas

Nacionalna raziskava branosti (NRB) za leto 2011 je zaključena in konec prejšnjega tedna so na tiskovni konferenci razglasili nove valutne podatke. Gorenjski glas se je dobro odrezal.

DINA KAVČIČ

Ljubljana - Najprej nekaj dejstev o raziskavi. NRB je nastala po vzoru evropskih držav in se v Sloveniji izvaja deseto leto. Njen cilj je bil, da poenoti trg, ki je bil leta 2001 razdvojen z raziskavama, ki sta uporabljali različni metodologiji in bili zato med sabo neprimerljivi. Pri NRB se uporablja metodologija "nedavnega branja", poteka strnjeno, na vzorcu, ki je reprezentativen za populacijo slovenskih rezidentov v starosti med 10 in 75 let. NRB je financirana s strani plačnikov raziskave, to so založniki tiskanih medijev, med katerimi je tudi Gorenjski glas, agencije, oglaševalci in njihova združenja. Tak način zagotavlja transparentnost rezultatov in preprečuje prevelik vpliv kateregakoli člana. Tudi raziskava MOSS (mer-

Novinarsko konferenco sta vodila Zoran Trojar, predsednik izvršnega odbora Sveta pristopnikov NRB (levo), in Andraž Zorko, predstavnik Valicon, ki je izvajalec raziskave.

jenje obiskanosti spletnih strani) se izvaja po modelu NRB.

Raziskava NRB je pokazala, da je branje tiska ena najbolj intenzivnih oblik medijske potrošnje, saj časopise prebira vsa družina, snopiči in posamezne tematike pa se predajajo tudi drugim družinskim članom. To velja

tudi za Gorenjski glas, za katerega radi rečemo, da je družinski časopis. Ker so rezultati raziskave predstavljeni po različnih kategorijah (dnevnik, priloge, brezplačniki ...), se Gorenjski glas umešča v kategorijo večdnevnikov. Rezultati kažejo, da je branost Gorenjskega glasa stabilna, saj v primerjavi s

preteklimi leti dosega enak doseg bralcev na en izid, to je 49 tisoč. Ker Gorenjski glas izhaja dvakrat tedensko, je v primerjavi z dnevnikom večje tudi število bralnih dni. To pomeni, da bralci enega izvoda ne preberejo le enkrat, pač pa ga prelistajo večkrat. S tem se poveča tudi število kontaktov z oglasi, s čimer so zelo zadovoljni predvsem oglaševalci. V NRB se uvrščajo tudi priloge: Jeseniške novice, Kranjčanka, Kranjski glas, Ločanka in Moja Gorenjska. Ker si želimo stabilno branost obdržati še naprej, smo se odločili prevetriti reviji Kranjčanka in Ločanka, ki bosta po novem združeni v skupno revijo z imenom Kranjčanka & Ločanka. Gospodinjstva v Kranju in Škofji Loki jo bodo enkrat mesečno prejemale brezplačno, prvič na valentinovo, 14. februarja.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Završ Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Ana Hartman, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Završ Žlebir, stalni sodelavci:

Matjaž Gregorič, Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilover Stritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA

Marjeta Volžič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,50 EUR, letna naročnina 2012: 157,50 EUR; redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/ 201 42 48.

Nagrada Jakob spet na Bled

ALENKA BRUN

Ljubljana - Od leta 2010 na sejmu Alpe-Adria Turizem in prosti čas v Ljubljani podelijo tudi mednarodno priznanje Jakob. Lani so ga prvič podelili za odličnost in kakovost v turistični ponudbi regije Alpe-Jadran za področje kulinarike in prejel ga je projekt Hotela Triglav Bled, Kuharska šola Chefa Uroša Štefelina. Letošnja tema razpisa za nagrado Jakob pa so bili **Inovativni turistični proizvodi na področjih alternativnih oblik oddiha in sprostitve**. Mednarodna strokovna komisija s prof. dr. Janezom Bogatajem na čelu se je odločila, da tokrat podeli dve enakovredni nagradi, dva Jakob. Prvi je šel v roke projektu iz avstrijske Štajerske Nature

Park in Motion, Nature Park Zirbitzkogel-Grebenzen, drugi pa spet na Bled, in sicer projektu **Ekološka vasica Gozdnih vil v Campingu Bled**, ki ga izvajata Sava Turizem in Camping Bled. Gorenjski projekt predstavlja inovativnost v ponudbi kampov. Ta se kaže v tem, da hišice izvirajo iz lokalne turistične dediščine in da turistične vsebine gradijo na lokalni kulturi. Posebna vrednost domačega projekta je tudi, da je bila turistična ponudba ustvarjena na razmerno enostaven način, brez pretiranih milijonskih vlaganj, rezultati pa so zavidljivo dobri. Znana pa je že tema natečaja za nagrado Jakob 2013, ki se glasi: **Inovativni in izvirni načini vključevanja nepremične kulturne dediščine v turizem**.

Letos so na ljubljanskem sejmu turizma in prostega časa podelili dve mednarodni priznanji Jakob. Eno je šlo v roke predstavnikom projekta Ekološka vasica Gozdnih vil v Campingu Bled, eno pa projekta Nature Park in Motion.

Za ženske v znanosti

Nina Erčulj z Bleda, ki raziskuje farmakogenetiko zdravljenja raka, je za svoje delo prejela štipendijo programa Za ženske v znanosti.

KATJA ŠTRUC

Ljubljana - Slovenska znanstvena fundacija, Slovenska nacionalna komisija za Unesco in L'Oreal Slovenija so v petek na slovesnosti v Ljubljani s štipendijami programa Za ženske v znanosti že šesto leto zapored nagradili izjemne slovenske raziskovalke. Med tremi prejemnicami nagrade je tudi sedemindvajsetletna biokemičarka Nina Erčulj z Bleda, štipendijo pa sta prejeli še biologinja Maja Pociеча iz Kisovca v okolici Trbovelj in fizičarka Brigita Rožič s Planine na Pohorju. Vse tri so za svoje raziskave v okviru doktorskega študija prejele enoletne štipendije v višini pet tisoč evrov, ki jih lahko porabijo v poljuben namen. "Štipendija mi pomeni priznanje za dosedanje raziskovalno delo, obenem pa upam, da mi odpira tudi nove priložnosti na nadaljnji znanstveni poti,"

Raziskovalno področje Nine Erčulj je farmakogenetika zdravljenja raka.

je po podelitvi povedala Nina Erčulj.

Raziskovalno delo mlade Blejke obsega farmakogenetiko zdravljenja raka. "Namen naših raziskav je najti genetske dejavnike, na pod-

lagi katerih bi lahko predvideli odziv posameznika na predpisano terapijo ter tako posameznemu bolniku prilagodili terapevtsko shemo. V naših raziskavah smo odkrili nekaj takih potencialnih

markerjev za napoved preživetja oziroma pojava neželenih učinkov." V prihodnosti želi predvsem nadaljevati raziskovalno delo. "Ne vem pa še točno, kam me bo vodila znanstvena pot," še pove.

Sprejeli so proračun

V Trziču dodatnega zadolževanja ne načrtujejo, kredite po županovih besedah redno odplačujejo, za šport in kulturo bo toliko denarja kot lani. Veliko denarja bo šlo za socialne transfere, za ceste, varčevali pa naj bi pri materialnih stroških.

SUZANA P. KOVAČIČ

Trzič - V občinski blagajni je letos predvidenih za dobrih 15,5 milijona evrov odhodkov, od tega bodo za investicije namenili slabo polovico. Prihodkov bo za približno 14,5 milijona evrov, in kot je na sredini seji občinskega sveta povedal župan **Borut Sajovic**, bodo razliko v denarju pokrili iz prenesenih sredstev iz leta 2011. "Ne načrtujemo zadolževanja, kredite za kohezijo in Osnovno šolo Trzič redno odplačujemo. V kratkem bomo zagotovili vsaj še en oddelek vrtca. Vsi javni zavodi bodo lahko nemočno delovali, ohranili smo tudi izdatke za šport, kultu-

ro, za krajevne skupnosti, skušamo pa varčevati pri materialnih stroških. Veliko denarja bo šlo za vzdrževanje in obnovo cest, obnovili bomo tudi igrišče pri Osnovni šoli Bistrica. Prav tako se veliko denarja namenja za socialne transfere dejavnim humanitarnim organizacijam, v Trziču bomo poskušali obuditi delovanje Rdečega križa," je povzel župan.

Svetniki so potrdili ustanovitev strokovne Komisije, ki bo pregledala delo na projektu Kohezija. Projekt, ki je bil v večji meri financiran s sredstvi Kohezijskega sklada Evropske unije (EU), je v zaključni fazi, saj že pišejo končno poročilo. V večjem

delu občine je tako obnovljeno vodovodno omrežje, dograjena kanalizacija, občani so pridobili tudi sodobno centralno čistilno napravo. Župan je imel glede ustanovitve Komisije pomisleke. Menil je, da bo že EU naredila nadzor, pa ne enega ali dva, ampak raje tri. "In to zastoj. Napake, ki so se morebiti pojavile, odpravljamo na stroške garancije," je še poudaril župan. "EU nadzira papir, ne teren," je vrnil svetnik **Matjaž Hrgovič** in dodal, naj se tudi na željo občanov le ugotovi kakovost izvedenih del in smotrnost porabe denarja. Svetnik **Pavel Rupar** je sprva predlagal, da se za delo Komisije nameni petdeset tisoč evrov,

pa si je premislil in menil, da bo dovolj trideset tisoč evrov. Teh trideset tisoč evrov so seveda nekje vzeli, tako v proračunu ni več zajeta rekonstrukcija ceste Retnje-Smuk. "Mini projekt za rekonstrukcijo smo že naredili in ga tudi plačali. Kaj naj rečemo zdaj krajanom: oprostite, čakali boste na novo priložnost?" je opozoril župan.

S še enim amandmajem k proračunu so 15 tisoč evrov vzeli iz tekočega vzdrževanja lokalnih cest s postavitve Komisije pomisleke. Menil je, da bo že EU naredila nadzor, pa ne enega ali dva, ampak raje tri. "In to zastoj. Napake, ki so se morebiti pojavile, odpravljamo na stroške garancije," je še poudaril župan. "EU nadzira papir, ne teren," je vrnil svetnik **Matjaž Hrgovič** in dodal, naj se tudi na željo občanov le ugotovi kakovost izvedenih del in smotrnost porabe denarja. Svetnik **Pavel Rupar** je sprva predlagal, da se za delo Komisije nameni petdeset tisoč evrov,

8. februar
od 9. ure v starem Kranju

10. Prešernov smenlj
Doživite čas dr. Franceta Prešerna

Predstavitve mode 19. stoletja
Vožnje s kočijami
Festival lajnarjev
Recitali Prešernovih pesmi
Sejem domače in umetnostne obrti

www.tourism-kranj.si

TRZIČ

Odpravili bodo posledice skalnih podorov

Trziški svetniki so na sredini seji odobrili plačilo iz sredstev rezerv občine Trzič. Nekaj manj kot 11 tisoč evrov bo občina namenila za izvedbo nujnih intervencijskih ukrepov pri odpravi posledic skalnih podorov v nekdanjem kamnolomu Preska. Za izdelavo projekta za izvedbo zaščite brežine skalnega podora nad občinsko cesto Pot na Zali rovt pa so namenili 4700 evrov. **S. K.**

JESENICE

Izbran koncesionar za tržnico

Občina Jesenice je izbrala koncesionarja, ki bo upravljal novo tržnico na Stari Savi. Kot je povedal župan **Tomaž Tom Mencinger** na seji občinskega sveta, je bilo za koncesionarja izbrano podjetje Robissec. Na občini si prizadevajo, da bi novo mestno tržnico odprli ob občinskem prazniku marca letos, vendar so se postopki javnih razpisov zavlekli, tako da bodo tudi tržnico bržkone odprli nekoliko kasneje. **U. P.**

Obiskali evropske institucije

Dijaki Gimnazije Škofja Loka so januarja obiskali Bruselj in Strasbourg oziroma evropske institucije, kjer so sodelovali tudi v različnih debatah z vrstniki iz vseh držav EU.

BOŠTJAN BOGATAJ

Škofja Loka - Pred dobrim tednom so se dijaki Gimnazije Škofja Loka vrnili s strokovne ekskurzije v Bruselj in Strasbourg. Učenci evropskega oddelka so se udeležili kviza Eurošola, ki ga organizira Evropski parlament, kot najboljši v Sloveniji pa so za nagrado lahko sodelovali pri razpravah v evropskem parlamentu. "Na naša vprašanja o prihodnosti evra in Evropske unije je odgovarjal novi predsednik evropskega parlamenta Martin Schulz," je povedala Tina Gartner, na vprašanje, ali so jih odgovori zadovoljili, pa Lia Tomat odgovori: "Odgovori so bili zelo dolgi in diplomatski, v stilu upamo na najboljše, delamo vse, kar je v naši moči, in podobno."

Obisk Bruslja in Strasbourga je marsikateremu loškemu gimnazijcu odprl oči. Da se ne želijo nikoli spustiti v politiko ("Ves dan sedenja - dolgčas," pravi Lia) oziroma so dobili motivacijo, da pridobijo še več znanja iz čim večjega števila jezikov ("Slovenski uradnik Rok Koželj obvlada šest ali sedem jezikov. Vsem je odgovarjal v njihovem domačem jeziku," pravi Tina) ali

Dijaki v Evropskem parlamentu: nekaterim zanimivo, drugim dolgočasno.

pa bi marsikdo kar ostal v Bruslju ("Razlog so dobre plače," pojasnita).

Nekajdnevna ekskurzija je poleg obiska evropskih institucij v obeh mestih vključevala še obisk Napoleonoškega Waterlooa in Luksemburga, pa tudi projektno delo s spoznavanjem skupnih problemov evropskih vrstnikov o katerih so tudi glasovali v veliki dvorani evropskega parlamenta. Gimnazijci (iz vse Evrope) danes

vedo, zakaj se Škotska ne odcepi od Anglije, zakaj v EU (najbrž) Srbije ne bodo vključili prej kot Kosova in tudi zakaj Grčije ne vržejo iz Evropske skupnosti. To je praktično znanje, sami pa so opazili, da sta Bruselj in Luksemburg izredno uradniški mesti, tudi nekoliko zanemarjeni, medtem ko je Strasbourg lep in turistično zanimiv.

In zabava? "Bolj malo smo imeli, vendar je bilo, če od-

štejem sedenje in zgolj poslušanje, tudi zanimivo," pravi Lia in doda: "Pri pouku je bolj zanimivo in sproščeno, več lahko sodelujemo." "Mednarodne ekskurzije in izmenjave so med najmočnejšimi razlogi za vpis v evropski oddelek. Učimo se tuje jezike, spoznavamo nove kulture in ljudi, opazujemo znamenitosti, se tudi zabavamo, razred je po vsaki takšni izkušnji bolj povezan," pa doda Tina.

Sklicujejo izredno skupščino toplarne

Občina Železniki sklicuje izredno skupščino Toplarne Železniki.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Železniki - Toplarna v Železnikih ne greje le tamkajšnjih gospodinjstev in gospodarstev, pač pa večkrat razgreje tudi razprave v občinskem svetu. Tema vročih razprav je bila tudi na zadnji seji občinskega sveta, ko so sprejeli sklep o sklicu izredne skupščine toplarne. Na predlog podžupana v začasnem opravljanju funkcije župana Janeza Ferlana jo sklicujejo z edino točko dnevnega reda: potrditvijo Roberta Ravniharja kot predstavnika občine za novega člana nadzornega sveta toplarne.

Preden so svetniki pritrtili temu predlogu, se je razvila razprava o cenah ogrevanja. Na eni prejšnjih sej so svetniki zahtevali, naj se vsem odjemalcem energije iz toplarne izenačijo cene na ceno gospodinjstevga odjema. Doslej so bile namreč cene za podjetja kar za petino nižje. Temu sklepu so svetniki pritrtili, niso pa se strinjali s sklepom nadzornega odbora toplarne, da s februarjem poviša cene toplotne energije za desetino. Podžupan Ferlan je menil, da sta bila sklepa (ta o izenačitvi cen za vse odjemalce in oni o desetodstotnem povišanju)

vzajemna, slišati je bilo tudi argument o nujnem povišanju cen zaradi dobrega poslovanja toplarne, medtem ko je svetnik Peter Mesec trdil, da so cene za odjemalce že sedaj tako visoke, da se mnogi odklapljajo s sistema skupnega ogrevanja. Dejal je še, da kot član občinskega sveta zastopa interese uporabnikov, ne interesov kapitala. Takšno prepričanje očitno deli še osem svetnikov, kajti devet jih je glasovalo za sklep, da občinski svet ne da soglasja k povišanju cen ogrevanja. V odboru za gospodarske dejavnosti (ki mu predseduje prav Peter Mesec), pa so v zvezi s toplarno pripravili še dva sklepa. Prvi vsebuje zahtevo po izrednem nadzoru v toplarni, predmet nadzora pa naj bi bili družbena in koncesijska pogodba (slednja sklenjena med toplarno in občino), ki naj ugotovi morebitno oškodovanje občinskega premoženja. Drugega, povezanega s predstavnikom občine Železniki v nadzornem svetu toplarne, pa so predlagatelji umaknili in sprejeli predlog podžupana Ferlana o sklicu izredne skupščine toplarne, ki naj bi potrdila Roberta Ravniharja za novega člana nadzornega sveta toplarne.

Podžupanu pločnik namesto plače

Prejšnji teden so občinski svetniki v Železnikih potrdili proračun občine za leto 2012, ne brez manjših zapletov.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Železniki - Programska skupina devetih svetnikov je namreč vložila pet dopolnil, nekatera med njimi so bila presenečenje po besedah Janeza Ferlana, podžupana, ki opravlja vlogo župana (in je kot občinski svetnik zaradi tega brez glasovalne pravice). Tako so s prvim amandmajem iz postavke, ki predvideva obnovo plavalnega bazena v Železnikih, predvideli, da bi trideset tisoč evrov namesto temu namenili izdelavi študije za skupno ali male čistilne naprave za naselja Spodnje Danje, Sorica, Dražgoše in Studeno v zvezi z državnim operativnim programom čiščenja komunalnih odpadnih voda v občini. To dopolnilo je večina svetnikov (devet predlagateljev)

potrdila, šest drugih je glasovalo proti. Ni pa bilo sprejeto dopolnilo, s katerim bi 60 tisoč evrov, namenjenih obnovi v stavbi občinske uprave, preusmerili v obnovo lokalnih cest. Podžupanu **Janezu Ferlanu** in direktorici občinske uprave **Jolandi Pintar** je uspelo prepričati večino svetnikov, da je nujna obnova stropa in menjava inštalacij, kar je zaradi varnosti v objektu odredil tudi inšpektor. Tretje dopolnilo se je dotaknilo stikov z javnostjo iz proračunske postavke dejavnost župana in podžupanov. Sedem tisoč evrov za te namene (vanje je vključeno tudi obveščanje o občini Železniki v Loškem glasu, prilogi Gorenjskega glasa) naj bi dali za povečanje denarja za zamenjavo dotrajanih vodovodnih salonitnih

cevi. Devet predlagateljev je uspelo tudi s tem dopolnilom. In z naslednjim, s katerim so šest tisoč evrov iz plače podžupana namenili ureditvi pločnika ob cesti Kres-Dašnica. Podžupan Ferlan se je ob tem pošalil, češ "vzeli bodo iz plače podžupana in denar namenili gradnji pločnika mimo podžupanove hiše". Niso pa potrdili preusmeritve denarja iz postavke, ki pri investicijskem vzdrževanju cest zmanjšuje denar za lokalno cesto Selca-Golica. Dejstvo, da gre tu za nujno sanacijo plazu, je prepričalo svetnike, da so večinsko glasovali proti temu, da deset tisočakov preusmerijo za investicije Javnega zavoda Ratitovec. S sprejetjem treh in zavrnitvijo dveh dopolnil so nato proračun potrdili.

Tržič

Kdo se lahko oglašča

"Prav bi bilo, da bi občina omogočila tudi občinskim svetnikom, da v enakih terminih in v enakih dolžinah na Radiu Gorenc predstavljamo svoje poglede tako kot župan, saj denar za to namenimo iz proračuna," je na januarski seji občinskega sveta opozoril **Matjaž Hrgovič**. "Če ima kdo željo, se lahko odpovem kakšnemu terminu, vendar moram ob tem povedati, da v javnosti vendarle župan zastopa občino," je menil župan **Borut Sajovic**. **Pavel Rupar** se je javil, da želi biti prvi. Je pa Ruparja tudi zanimalo, ali občina nameni med petdeset in šestdeset tisoč evrov na leto Radiu Gorenc. "Takšna pogodba je bila podpisana še v času, ko ste vi županovali, celo s klavzulo, da je odpovedni rok pet let in da je občina, če prekine pogodbo, v polovičnem znesku dolžna za nazaj plačati oglaševanje občinskih prireditev. Na srečo smo staro pogodbo spogajali za novo, znesek sodelovanja je zdaj 34 tisoč evrov na leto," je odgovoril Borut Sajovic. **S. K.**

V najem z možnostjo kasnejšega odkupa ponujamo
poslovni prostor
v velikosti 173,10 površinskega metra na Bleiweisovi cesti 16 v Kranju. Primeren je za pisarne ali tiho obrt.
Vabilo je odprto do oddaje prostorov v najem.

Ponudbe z navedbo najemne cene sprejemamo na naslovu družbe: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj, ali na elektronskem naslovu: info@g-glas.si.

Za ogled prostorov se lahko dogovorite na tel. 041/787-055.

Športna dvorana s sivo brado

Občina Mengeš je že pridobila gradbeno dovoljenje za gradnjo športne dvorane, ki pa jo bo predvidoma začela graditi prihodnjo pomlad.

Ploščad pred osnovno šolo, kjer bo stala športna dvorana.

JASNA PALADIN

Mengeš - Občina Mengeš je konec decembra lani dobila gradbeno dovoljenje za športno dvorano, o kateri v Mengšu razmišljajo že skoraj petnajst let.

"Idea o gradnji športne dvorane res nosi že sivo brado. Načrtovanje se je začelo že za časa župana Janeza Pera, nato je prejšnji župan Tomaž Štebe projektu nasprotno, zato smo se resnega dela spet lotili šele leta 2007. Prvo leto smo porabili samo za določitev lokacije, saj je območje pod Gobavico zelo specifično - kamorkoli zasadiš lopato, naletimo na arheološke ostanke. Gradnja na lokaciji in v neposredni bližini sedanje šolske telovadnice bi nas stala neprimerno več, saj bi morali zgolj za arheološka izkopavanja odšteti milijon evrov in pol, kar seveda ni prišlo v poštev. Športna dvorana bo tako stala ob vzhodnem delu šole, na delu

sedanje ploščadi, kjer so izkopavanja v preteklosti že bila narejena, zato bo zdaj potreben le nadzor," nam je povedal župan **Franc Jerič**. V zadnjih treh letih je občina izvedla arhitekturni natečaj, izbrala najboljši projekt, naročila projektno dokumentacijo in pred kratkim dobila tudi gradbeno dovoljenje, a začetek gradnje še ni blizu, saj bo prej treba zagotoviti denar. "Vrednost projekta je ocenjena na 4,5 milijona evrov, a bo gradbena cena verjetno precej nižja. Kako bomo športno dvorano financirali, še ni določeno. Z javno-zasebnim partnerstvom ali s podelitvijo stavbne pravice, a sam se še najbolj nagibam k temu, da vse plača občina sama, če bomo dovolj kreditno sposobni," je še povedal župan in dodal, da bodo o tem že kmalu razpravljali tudi svetniki. Dvorana je zasnovana kot nizkoenergetski večnamenski objekt, ki pa bo v prvi vrsti namenjen osnovni šoli.

Doslej milijon in pol gostov

Terme Snovik v teh dneh praznujejo deseto obletnico delovanja. Slavnostni govornik na prireditvi, predsednik Državnega zbora Gregor Virant, je Terme označil za zgodbo o upanju in uspehu.

JASNA PALADIN

Snovik - Slovesnost ob desetletnici delovanja so v Termah Snovik ob svojem osrednjem notranjem bazenu pripravili v četrtek, 26. januarja, natanko desetletje za tem, ko so terme, kakršne poznamo danes, začele obratovati. A zgodba o termalni vodi in turistični ponudbi je v tem delu Tuhinjske doline še mnogo daljša, sta zbranim predstavila direktor Term Snovik Matjaž Konda in direktor Zarje Kovis ter prokurist term Ivan Hribar. "Dolgoletne sanje Tuhinjcev o izkoriščanju termalne

vode smo začeli uresničevati v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja. Leta 1994 smo postavili pilotni bazen, ob veliki pomoči Občine Kamnik pa smo prvo lopato za notranji bazen zasadili leta 2001. Odprli smo ga januarja naslednje leto. Leta 2003 smo zgradili zunanji bazen in restavracijo, leto kasneje savna center in prostore za terapije, istega leta pa smo začeli graditi tudi apartmajsko naselje s štirimi zvezdicami, v katerem je danes 371 ležišč. Zadnjih deset let delujemo neprekinjeno in prav v teh dneh pričakujemo 1,5-milijontega obisko-

valca," je ponosno povedal **Ivan Hribar** in poudaril veliko povezanost term z lokalnim okoljem in vsesplošno skrb za okolju prijazno in energetsko varčno delovanje. Poudaril je tudi velike načrte, ki jih imajo Terme Snovik v prihodnje. Z občinskim prostorskim načrtom imajo v neposredni bližini za svojo dejavnost rezerviranih še 23,6 hektara površin. Zgraditi nameravajo še stadion, nogometno igrišče, olimpijski bazen, dodatne vodne in druge rekreacijske površine ter hotel.

Zbrane je nagovoril tudi župan **Marjan Šarec**. Kot je

povedal, so v Tuhinjski dolini dokazali, da se z jasno vizijo, močno voljo in željami lahko uresniči vsak cilj in da so Terme Snovik danes paradni konj kamniškega turizma. Tik pred uradnim delom slovesnosti je neposredno iz Državnega zbora ob snoviški bazen prišel tudi **Gregor Virant**. "Ob vsakodnevnih srečanjih s socialno ekonomskimi razmerami in gospodarsko krizo je dogodek, kakršen je današnji, zgodba o upanju in uspehu. Takšnih podjetij, ki upanje in optimizem vlivajo tudi vsem drugim, bi si vsekakor želeli čim več," je povedal.

Trgovsko stanovanjski objekt sameva

JASNA PALADIN

Mengeš - Območje opuščene industrije starega Traka in Ete v središču Mengša je bilo vrsto let neugledna črna točka kraja, a kljub investitorju, ki se je leta 2008 ambiciozno lotil rušitve starih objektov in gradnje trgovsko stanovanjskega objekta s prostori za trgovski center in osemdeset stanovanj ter 193 kletnih in 91 zunanjih parkirnih mest, črna točka, kot kaže, ostaja. Investitor - podjetje MTB - je zaradi krize v gradbeništvu namreč šel v stečaj, prav tako njegov naslednik MTB Invest, objekt, ki je tik pred dokončanjem, pa že več kot leto dni sameva. Glavno besedo ima

jo zdaj banke, novi lastnik pa se bo moral spopasti še z eno zahtevno obnovo. Prvi investitor je skupaj z zemljiščem namreč kupil tudi spomeniško zaščiten Kančevo hišo v neposredni bližini in se zavezal, da jo bo obnovil. Na to obnovo naj bi bilo vezano tudi uporabno dovoljenje celotnega kompleksa. "Kdo je novi lastnik, ne vem, saj do mene niso prišle nobene informacije. Je pa zame osebno objekt Kančeve hiše zelo moteč in bi ga zrušil, zato mi je žal, da se je zavod za varstvo kulture odločil drugače. Sam objekt po mojem mnenju nima nobene zgodovinske vrednosti, je v zelo slabem stanju in se že podira sam

Propadajoča Kančevo hiša in del skoraj dokončanega, a praznega trgovsko stanovanjskega objekta

vase. Na tem mestu bi bil bolj primeren kakšen park, pa tudi za investitorja bo taka obnova zelo draga," nam je povedal župan Franc

Jerič in dodal, da si v Mengšu vsekakor želijo, da prostor čim prej zaživi in da v tem delu dobijo večjo trgovino.

VELIKA KUHARICA ZA NOSEČNICE, DOJENČKE IN MALČKE

Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu

15€ + poština

220 receptov in praktičnih nasvetov za mamice in otroke. Sodoben priročnik o prehrani, ki vključuje najnovejša spoznanja o hrani in njenih sestavinah, preprečevanju alergij in drugih zdravstvenih težav, predvsem pa veliko enostavnih, uravnoteženih in okusnih receptov za nosečnice, doječe matere, dojenčke in malčke. Redna cena knjige je 29,99 EUR.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201-42-41 ali na: narocnine@g-glas.si.

GG | HIŠA KULTURE

www.gorenjskiglas.si

Danes, 31. januarja 2012,
vas ob 18. uri vabimo v avlo Gorenjskega glasa na

predstavitev monografije NA POTI DO LASTNE SOBE

Knjiga je rezultat projekta "Kam so vse čefurke šle?" društva za uveljavljanje enakosti in pluralnosti Vita Activa, ki ga je finančno podprl Urad Vlade Republike Slovenije za enake možnosti. V knjigi je predstavljenih dvajset življenjskih zgodb priseljenk iz republik nekdanje Jugoslavije. Raznolike zgodbe priseljenk so javnosti večinoma neznane, a so kljub vsemu zanimive, saj razkrivajo vsaj delček ozadja, ki je večkrat tudi namenoma spregledan.

Gostje **Milica Antić Gaber**, urednica knjige, **Virgijina Drejta** in **Marija Mustar** bodo govorile o tem, kaj zgodbe prinašajo, o specifičnosti ženskih priseljenjskih zgodb, težavah pri vključevanju v novo okolje in kulturo ter o pomenu poznavanja jezika. Knjiga bo naprodaj po promocijski ceni.

Vljudno vabljeni na predstavitev in pogovor, vstop je prost!

Prof. dr. Milica Antić Gaber

Nadure namesto zaposlitev

V kranjski Hidrii Perles delavci v proizvodnji že vse od avgusta opravljajo veliko nadurnih del, za nekaj časa so se jim pridružili tudi delavci iz režije. Zakaj podjetje raje ne zaposluje?

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj - Ne zgodi se pogosto, da bi režijski delavci začasno opravljali tudi delo v proizvodnji. "Kolektivna pogodba dejavnosti omogoča, da lahko delodajalec odredi začasno premostitev na drugo delovno mesto, tudi iz režije v proizvodnjo, če plačilo ostane enako in primerno zdravstvenim in dejanskim sposobnostim oziroma zmoglostim delavca," premestitve v Hidrii Perles razloži Barbara Filipov, pravnica v Svetu gorenjskih sindikatov, ki ima svoje člane tudi v tem kranjskem (idrijskem) podjetju.

Zaposleni režijci v Hidrii Perles so v proizvodnji morali opravljati enostavna dela v montaži. Začeli so oktobra, nekateri nekaj ur, drugi kak dan, tretji že vse od takrat po nekaj ur ali nekaj dni na teden. Med režijci, ki so spoznali tudi delo v proizvodnji, so bili tudi vodje. "Zakonsko premeščanje ni sporno, a opažamo, da je izginil element začasnosti, saj se lahko premeščanje uporablja zgolj pri nenadnem povečanem obsegu dela. Ta sedaj traja predolgo," pravi Filipova.

"Proizvodni delavci so štiri mesece opravljali po 56 ur tedensko, od januarja naprej

Bojan Gantar / Foto: Hidria

po 48 ur tedensko. Skoraj vsi viški ur so na zalogo. Kaj jim bo na koncu izmozgan delavec? Bodo lahko skupaj z neizkoriščenim lanskim dopustom sedaj tri mesece doma?" razmišlja Barbara Filipov. Pogovarjali smo se z zaposlenimi v Hidrii Perles (ostati želijo anonimni), ki so nam povedali, da prestrukturiranje še vedno ni zaključeno in se odpuščanja nadaljujejo (konec prejšnjega leta devet zaposlenih v režiji). "V proizvodnji je drugače, saj so zaposlili tri nekdanje sodelavce za določen čas in najeli tri tujce prek kadrovske agencije. To še zdaleč ni dovolj, saj se še vedno veliko dela. Tudi nadure," so povedali sogovorniki.

Razlog je v prehitri odločitvi vodstva, ki so napoved glavnega kupca o odhodu imeli za povod za velike reze v proizvodnji. "Odhod ključnega kupca se ni zgodil in se vsaj še eno leto ne bo. Za zdaj

imamo dovolj naročil vse do konca maja, najprej pa moramo pokriti zaostanke," pravi zaposleni, ki naj bi (tako slišijo) imeli le še po štirideset ur viška, vse drugo bo podjetje plačalo. Razlogi za zaostanke so pri neplačilih dobaviteljem, ki posledično materiala ne dobavljajo v roku.

Na vprašanja o razlogih prerazporejanja režijskih delavcev v proizvodnjo in zakaj niso v tem času zaposlili novih sodelavcev, nam je Bojan Gantar, direktor področja motoindustrije in električnih ročnih orodij v Hidrii Perles, odgovoril, da so manko proizvodnih kapacitet reševali tudi s sodelavci iz režije: "Navedene aktivnosti so bile v celoti usklajene z zaposlenimi kot tudi s socialnimi partnerji v podjetju." O dodatnem zaposlovanju Gantar nič. Usklajeno naj bi bilo tudi reševanje izrabe viškov ur ter izplačilo nadur, pravi Gantar: "Sodelavci ure doprinosa v januarju že koristijo. Koriščenje ur se bo nadaljevalo tudi v februarju." Ali bodo zaposleni čez čas zaradi številnih nadur doma tudi več mesecev, direktor nič.

Ste nezadovoljni, vprašamo delavce? "Preobremenjeni ja, prerazporejanje in nadure razumemo. Nezadovoljstvo se je pokazalo že pred dvema letoma, ko je vodstvo ukinilo stimulacije (tudi do 30 odstotkov plače), ko ne znanje ne delovna doba ne izkušnje niso več pomembne. To boli," odgovorijo zaposleni.

Leto investicijskih priložnosti

V Skupini Alta napovedujejo, da bo letošnje leto ob skrbnem upravljanju tveganj tudi leto investicijskih priložnosti.

CVETO ZAPLOTNIK

Ljubljana - Največja slovenska nebančna finančna Skupina Alta je pred kratkim pripravila tretjo investicijsko konferenco, na kateri je predstavila investicijsko strategijo za letošnje leto. Kot napovedujejo v skupini, je pred vlagatelji zahtevno leto, ki ga bodo zaznamovala nihanja tečajev in trgov, a tudi naložbene priložnosti, pri tem pa bodo za doseganje načrtovanih donosov ključni upravljanje tveganj, aktiven pristop k vlaganju in pravočasen prehod med naložbenimi razredi. "Zanimiva so predvsem podjetja z visoko stopnjo likvidnosti in nizko zadolženostjo," napoveduje Aleš Škerlak, izvršni direktor Skupine Alta, in dodaja, da se z izbiro primerne trenutka za nakup delnic teh podjetij ponuja dobra možnost za doseganje nadpovprečnih donosov. Dobro investicijsko priložnost predstavljajo predvsem delnice, ki so podcenjene in imajo podpovprečne relativne kazalce vrednotenja. Državne obveznice zaradi nizkega donosa izgubljajo atraktivnost, še najbolj so zanimive obveznice investicijskih družb, ki ponujajo do-

ber donos do dospelja. Zanimive so tudi naložbe v denar, vendar ob nujni razpršitvi na več valut. Razviti trgi še naprej omogočajo vlagateljem varnejše zavetje kot trgi v razvoju. ZDA prinašajo več investicijskega potenciala kot Evropa, med gospodarstvi v razvoju največ priložnosti dajejo države jugovzhodne Azije.

Vrednost slovenskega borznega indeksa SBI TOP, ki je letošnje leto začel pri 590 indekssnih točkah, naj bi se do konca leta povečal za okoli sedem odstotkov, napovedujejo v Altu in ob tem dodajajo, da se bo to zgodilo le ob politični stabilizaciji in izvedbi reform. "Odločilno bo tudi spodbujanje prijaznejšega okolja za tuje investicije in nadaljnja racionalizacija poslovanja podjetij," pravi Sašo Stanovnik, vodja oddelka analiz v družbi Alta Invest. Razmerje med evrom in dolarjem naj bi po napovedih Altinih strokovnjakov nihalo med 1,20 in 1,35, zaradi krize v evrskem območju pa je možno, da se bo dolar v odnosu do evra še okrepil. Cena za unčo zlata naj bi se letos gibala v razredu od 1600 do 1900 dolarjev, za sod nafte pa bo treba odšteti od 90 do 110 dolarjev.

Hidria in H&R imata blokirane transakcijske račune. V Hidrii zatrjujejo, da vse druge družbe znotraj korporacije poslujejo normalno. Tudi v Hidrii Perles računi niso blokirani. Plače bodo februarja v vseh družbah običajno izplačali. Blokada računov je posledica unovčevanja menic, ki jih je Gorenjski banki Hidria izdala kot jamstvo za desetmilijonski kredit Merfinu.

V Hidrii Perles je vse manj zaposlenih, ki delajo vse več.

Letos stagnacija gospodarstva

Zimska napoved Urada za makroekonomske analize in razvoj pravi, da bo letošnja gospodarska rast blizu stagnacije (0,2 odstotka).

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj - Gospodarska aktivnost v Sloveniji se je v drugi polovici leta 2011 dodatno umirila, poslabšala so se pričakovanja glede gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju, razmere na mednarodnih finančnih trgih so se še naprej zaostrovale. S tem so se uresničila tveganja, ki so jih na Uradu RS za makroekonomske analize in razvoj (Umar) izpostavili lani jeseni.

Po oceni Umarja je bila gospodarska rast v minulemu letu zelo skromna (0,5 odstotka), letos bo blizu stagnacije (0,2 odstotka). "Hitro umirjanje rasti bruto doma-

čega proizvoda je posledica sprememb v mednarodnem okolju, ki se bodo najbolj odrazile v počasnejši rasti izvoza, kar bo poleg zaostrenih finančnih razmer vplivalo tudi na nizko rast investicij," pravi direktor Boštjan Vasle.

Takšno gospodarsko okolje bo vplivalo tudi na razmere na trgu dela, ki se bodo v letu 2012 nadalje poslabšale,

zasebna potrošnja se bo zmanjšala. Za leto 2013 napovedi mednarodnih inštitucij predvidevajo nekoliko višjo gospodarsko rast v najpomembnejših trgovinskih partnericah Slovenije. V letu 2013 na uradu tako pričakujejo rahlo krepitev rasti izvoznega povpraševanja. Prav tako pričakujejo višjo rast domače potrošnje, ki bo izhaja-

Zimska napoved Umarja

Leto	2010	2011	2012	2013
BDP realna rast (v %)	1,4	0,5	0,2	2,0
BDP (v milijonih evrih)	35.416	35.789	36.356	37.590
BDP na prebivalca (v evrih)	17.286	17.437	17.778	18.349
BDP na prebivalca (v USD)	22.916	24.272	23.432	24.184

Vir: Umar

la predvsem iz krepitve poslovnih investicij in realizacije gradbenih del, ki so bile v krizi prekinjene ali odložene. Ob popuščanju zaostrovanja razmer na trgu dela bo postopno okrevala tudi zasebna potrošnja.

"Tveganja za dodatno poslabšanje razmer ostajajo velika in so odvisna predvsem od stabilizacije razmer v mednarodnem okolju in slovenskem bančnem sistemu. Tveganja so povezana tudi z uspešnostjo javnofinančne konsolidacije in predvidenih reform, kar bi prispevalo k večjemu zaupanju mednarodnih finančnih trgov," je opozoril Vasle. Simulacije kažejo, da bi v primeru zaostrenosti razmer v državah EMU zaradi poglobljanja dolžniške krize, ki bi že letos vodile v padec gospodarske aktivnosti v teh državah, posledično upadel tudi bruto domači proizvod Slovenije.

Na investicijski konferenci: Tomaz Dvorak, izvršni direktor v Alta Skladih, Aleš Škerlak, izvršni direktor skupine Alta, Sašo Stanovnik, vodja oddelka analiz v Alta Invest, in Uroš Ožbolt, direktor upravljanja premoženja v Alta Invest

LJUBLJANA

NLB letos pozitivno, NLB Skupina še negativno

Nadzorni svet NLB naj bi na seji prejšnji teden odločil o prodaji delnic Mercatorja, a se je več članov zaradi morebitnega nasprotja interesov izločilo iz odločanja, tako da svet ni bil sklepčen in ni mogel odločiti. Upravi je zato predlagal, da skliče skupščino delničarjev, ki bo sprejela odločitev. Člani nadzornega sveta so izmed sebe imenovali nominacijsko komisijo, ki bo začela postopek imenovanja novega predsednika uprave in hkrati pripravila kriterije za izbor med kandidati. Imenovali ga bodo takoj, ko bo nova vlada zavzela stališče do strategije NLB Skupine za obdobje 2011-2015, do plana NLB za obdobje 2012-2016 in do akcijskega načrta za zagotavljanje kapitalne ustreznosti do junija 2012. Kot je razvidno iz plana NLB za obdobje 2012-2016, ki ga je nadzorni svet potrdil, naj bi banka letos že poslovala pozitivno, celotna skupina pa še vedno negativno. Letošnji načrt vključuje tudi dokapitalizacijo banke v višini štiristo milijonov evrov in zmanjšanje zadolženosti na mednarodnih finančnih trgih. **C. Z.**

ČEŠNJICA

Odpri bodo kotichek Ko vem, kaj jem

Kmetijsko gozdarska zadruga Škofja Loka in Klavnica bosta v četrtek v okviru evropskega projekta Leader Mreža kotichekov odpri v zadrugi živilski trgovini na Češnjici kotichek Ko vem, kaj jem. V kotichek bo kupcem na voljo kakovostna domača hrana s kmetij, ki so za svoje izdelke pridobile različne certifikate kakovosti (Babica Jerca in Dedek Jaka, Slovenski med, Eko, priznanje Dobrote slovenskih kmetij). Kupci bodo lahko izbirali med domačimi pekovskimi izdelki, jajci, izdelki iz sadja, mesnimi in mlečnimi izdelki iz loške klavnice in mlekarne ter od drugih dobaviteljev, medenimi in zeliščnimi izdelki, kislim zeljem, repo in kumaricami, ročno izdelanimi darili ... Septembra lani sta zadruga in klavnica odpri podoben kotichek v trgovini v Poljanah. **C. Z.**

Kotichek Ko vem, kaj jem v zadrugi trgovini v Stari Loki

POLJANE

Dobrodelni koncert za nakup mamografa

Zveza kmetic Slovenije, v katero so včlanjena tudi vsa društva podeželskih žena z loškega območja, bo v nedeljo, 12. februarja, ob 15. uri pripravila v telovadnici osnovne šole Poljane dobrodelni koncert Ženske za ženske. Nastopili bodo številni znani ansambli in posamezniki. Vstopnice po osem evrov bodo v prodaji pol ure pred prireditvijo, že prej pa na Info točki Turizma Škofja Loka, v kmetijski zadrugi v Poljanah ter v gostilnah Blegoš v Javorjah in Pr' Sedmic v Gorenji vasi. Izkupiček od koncerta bodo namenili kranjski bolnišnici za ginekologijo in porodništvo za nakup mamografa. **C. Z.**

ŠKOFJA LOKA

Ekološka pridelava in predelava

Kmetijska svetovalna služba bo v petek, 3. februarja, ob 9. uri pripravila v gasilskem domu na Trati predavanje o ekološki pridelavi krompirja in vrtnin ter o možnostih predelave kmetijskih pridelkov v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Predavali bosta specialistka za rastlinsko pridelavo Marija Kalan in specialistka za razvoj podeželja Lidija Šnut, obe iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj. Po predavanju bo možno kupiti tudi ekološka semena Amarant. **C. Z.**

Še nimate slovenske zastave?

Za vas smo pripravili izredno ugodno ponudbo kakovostnih slovenskih zastav.

Slovenska zastava, svilena, 200 x 100 cm, stane le 24,50 EUR.
Slovenska zastava, svilena, 150 x 75 cm, stane le 18,90 EUR.

Zastavo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če vam jo pošljemo po pošti, plačate še poštino (ok. 3 EUR).

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Praznik kolin ureja pravilnik

Pravilnik ne določa, koliko prašičev lahko na kmetijah zakoljejo za praznik kolin, predpisuje pa način omamljanja, ravnanje z odpadki ter uporabo mesa.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - Praznik kolin se je na podeželju ohranil, a marsikatero navado, povezane z njim, so se spremenile. "Nekdaj je bil praznik kolin na kmetih velik družinski praznik, zbrala se je vsa družina in pomagat so prišli tudi sosede. Ljudje so si za to vzeli čas in se ob delu tudi povesečili. Danes je tako le še na redkih kmetijah, večinoma je to postalo običajno kmečko opravilo, vsem se tudi mudi," pravi **Jožef Krč**, Potkanov iz Nove vasi, in pove, da sta že njegov ata in stari ata klala prašiče po vasi in okolici, da kolje oz. pomaga pri tem delu že pol stoletja, da zdaj to tradicijo nadaljuje sin **Jože** in da se bo tradicija bržkone še nadaljevala, saj tudi vnuk **Matija** kaže zanimanje za to delo. "Nekdaj so na kmetih klali čez dvesto kilogramov težke, mastne prašiče, zdaj imajo raje okoli sto petdeset kilogramov težke - takšne z malo masti in veliko mesa." Tehnika je tudi posodobila način dela, pri klanju si danes pomagajo s traktorско hidravliko, pri pripravi polnila za klobase z mlino na električni pogon ... Najlepši del praznika kolin še naprej ostaja izdelovanje krvavic in mesenih klobas, a so se tudi pri tem navade spremenile. "Nekdaj so si vaščani ali vsaj sosede ob prazniku kolin medsebojno izmenjevali klobase in si s tem zagotovili, da

Na Karvovi kmetiji na Spodnji Beli se je še ohranil praznik kolin. Takole so Krčevi - Jožef, Jože in Matija zaklali prašiča, ob njih še gospodinja Francka in mož Jože. / Foto: Gorazd Kavčič

Jožef Krč: "V hribovskem delu Gorenjske uporabljajo za krvavice kuhano ali pečeno kri, drugod surovo, ponekod zamešajo v "maso" tudi nekaj ajdove kaše ali celo riža."

so jih lahko jedli večkrat v zimi. Odkar imajo tudi na kmetih hladilnike in zamrzovalne skrinje, te tradicije ni več. In še ena razlika je: nekdanje je bila na vsaki kmetiji tudi "dimkamra", to je prekajevalnica za meso, klobase in budžole, zdaj jo imajo le še na redkih kmetijah."

Marsikaj se je spremenilo tudi na formalni ravni, uradno se danes prazniku kolin reče "zakol živali izven klavnice za lastno domačo porabo". Tovrstni zakol ureja poseben pravilnik, ki določa, da je zunaj registrirane klavnice poleg prašičev dovoljeno klati še ovce, koze, gojeno divjad, kunce in domačo perutnino, pri tem pa se za lastno porabo šteje poraba članov družine, ki prebivajo v gospodinjstvu, vključno z morebitno najeto delovno silo in sorodniki. Kot so povedali na veterinarski upravi, pravilnik ne omejuje števila tako zaklanih živali, predpisuje pa način omam-

ljanja (s pištolo ali električnimi kleščami), ravnanje z odpadki in uporabo mesa. Uradni veterinarji klanja živali za lastno domačo porabo ne pregledujejo pred zakolom oz. po njem, nadzor opravijo samo v primeru prijave. Kontrolirajo pa turistične kmetije, za katere veljajo strožje zahteve: kmetije morajo biti registrirane pri veterinarski upravi, na leto lahko zakoljejo največ dvanajst glav velike živine, zakol morajo najaviti veterinarski inšpekciji, meso zaklanih živali in izdelke iz mesa pa je dovoljeno uporabiti samo za pripravo hrane gostom na turistični kmetiji.

Zadružniki na regijskem posvetu

Od osmih gorenjskih zadrug, včlanjenih v zadrugno zvezo, jih je predlani šest poslovalo z dobičkom, dve pa z izgubo.

CVETO ZAPLOTNIK

Hotavlje - Zadrugno zveza Slovenije tudi letos pripravlja regijske posvete zadrugnikov, za kamniško zasavsko in gorenjsko regijo je bil v četrtek v zadrugnem domu na Hotavljah. Na posvetu so predstavili usmeritve skupne kmetijske politike Evropske unije do leta 2020 ter načrtovane aktivnosti ministrstva v letošnjem letu, poslovanje zadrug, možnosti za sodelovanje zadrug pri različnih projektih ter delo zveze in storitve, ki jih zveza opravlja za članice. Kot je po posvetu povedala **Anita Jakuš** iz zadrugne zveze, je osem gorenjskih zadrug, ki so včlanjene v zvezo, predlani ustva-

Del udeležencev posveta zadrugnikov gorenjske in kamniško zasavske regije / Foto: Gorazd Kavčič

rilo 86 milijonov prihodkov, šest jih je poslovalo pozitivno (dobiček je znašal 223 tisoč evrov), dve pa z izgubo. Zadruge kamniško zasavske in

gorenjske regije so predlani v primerjavi z letom prej odkup goved povečale za desetino in mleka za 5,7 odstotka, odkup lesa pa je bil manjši za

štiri odstotke. Primerjava poslovanja v minulih desetih letih je pokazala, da so zadruge v Sloveniji v tem času promet skoraj podvojile, ohranile ali celo povečale pa so zadrugno premoženje.

Zadrugno zveza je na posvetu predstavila tudi pobude za sodelovanje zadrug pri oskrbi z reprodukcijskim materialom prek podjetja Zadrugno oskrba v lasti KZ Ptuj, pri gradnji regijskega centra za prodajo slovenskih proizvodov v Medvodah in pri ustanovitvi zadruge za trženje zelenjave. Zadrugnike je v razpravi med drugim zanimalo, kako se bo v praksi izvajal kodeks dobrih poslovnih praks med deležniki v agroživilski trgovini.

Vroče kranjske košarkarice

Po trinajstih krogih so košarkarice Triglava še brez poraza in vodilne na lestvici. Padle so tudi favorizirane Celjanke. "Če bomo nadaljevali v takšnem tempu, se ne bojim, da tudi v končno prvenstva ne bi prišli v top formi in se borili celo za kakšno lovoriko," pravi trener Tomo Orešnik, ki je v tej sezoni prvič na klopi ženske ekipe.

MAJA BERTONCELJ

Kranj - Klub z imenom Ženski košarkarski klub Triglav je bil ustanovljen v sezoni 2009/10. Članice so bile takrat četrte v državnem prvenstvu, v lanski sezoni pa pete. V letošnji jim kaže precej bolje. Po trinajstih krogih so še brez poraza in edine, ki jim je uspelo premagati Celjanke, lanske podprvakinje in letos prve favoritinke za naslov. V soboto so jim premoč morale priznati tudi košarkarice ekipe AJM. Pred domačimi gledalci so jih po podaljškju premagale s 74 : 68. V naslednjem krogu 4. februarja gostujejo pri Iliriji, 15. krog pa bo prinesel derbi. 8. februarja se bodo namreč v ŠD Planina Kranjčanke pomerile z ekipo Athlete Celje. Do konca rednega dela prvenstva je še pet krogov. Po seriji trinajstih dobljenih tekem smo se pogovarjali s **Tomom Orešnikom**, 30-letnim trenerjem Triglava. Njegov pomočnik je Goran Popovič.

Za vami je trinajst tekem, imate trinajst zmag. Kje vidite razloge za takšen niz?

"S prvim delom sezone smo kar zadovoljni. Od prvega dneva priprav delamo zelo kvalitetno, punce so dobro sprejele moj način dela, čeprav sem prvo leto v ženski košarki. Iz tekme v tekmo smo po naših dobrih igrah in po zmagah pridobivali samozavest. Kujemo železo, dokler je vroče, in skušamo nadaljevati v tem zmagovalnem slogu. Tekmeci nas spoštujejo, smo tisti, ki nas hočejo premagati, mi pa se trudimo, da smo pred njimi. Čaka jo nas glavne

tekme, kmalu bo derbi proti Celjankam, proti katerim smo pripravili najprijetnejše presenečenje prvega dela sezone. Ne bo lahko, a delamo na tem, da bi bili uspešni še naprej, predvsem pa si želimo, da smo na vsaki tekmi zraven, da se lahko borimo za zmago. Če bomo nadaljevali v takšnem tempu, se ne bojim, da tudi v končno prvenstva, ko bo najbolj pomembno, ne bi prišli v top formi in se borili celo za kakšno lovoriko."

Ste pred sezono imeli takšna pričakovanja?

"Kakšnih rezultatskih pričakovanj s strani kluba ni bilo. Sestavili smo ekipo v okviru zmožnosti. Imamo nekaj mladih perspektivnih igralk, ki so bile v mlajših nacionalnih selekcijah, velika okrepitev je Nataša Radulovič, ki je bila lani državna prvakinja s HIT-om in je tudi slovenska reprezentantka. Imamo kar širok spekter igralk, ki lahko še napredujejo, in upam, da nam bo to v nadaljevanju sezone tudi uspelo. Naš cilj ni samo rezultatski, temveč želimo razviti tudi čim več domačih igralk v stabilne članske igralk."

Kako kaže drugim gorenjskim košarkarskim ekipam? Če so Triglavanke v 1. SKL za ženske vodilne, so košarkarice Domžal na lestvici predzadnje, Odeje iz Škofje Loke pa zadnje, desete. V moški ligi Telemach so Domžalčani drugi, škofjeloški LTH Castings Mercator pa predzadnji, deveti. V 2. SKL za moške je na drugem mestu ekipa Elektro Gorenjska prodaja iz Kranja, na tretjem Šenčur Gorenjska gradbena družba, košarkarji Tinexa Medvod pa so v ligi štirinajstih ekip enajsti.

Je letošnja ekipa zelo spremenjena?

"Jedro je ostalo. Dve igralki sta zapustili klub. Velika okrepitev je, kot že rečeno, Nataša Radulovič. Poleg tega sem zelo vesel, da nam je po petih letih neigranja uspelo vrniti na košarkarski teren domačinko Mašo Piršič. Zelo sem zadovoljen z njenim delom in odnosom, in ker je še relativno mlada, mislim, da v košarki lahko še precej naredi in nam pomaga do boljših rezultatov."

Kakšna igra vas zaznamuje?

"Želimo igrati hitro košarko in za zdaj nam to kar lepo uspeva. Mislim, da smo tudi psihično kar dobro pripravljene. Cilj je napredovati iz treninga v trening, sistematično in redno se pripravljamo na tekme. Težimo k temu, da bi bili v vseh fazah igre, tako v obrambi kot v napadu, čim boljši, hkrati pa vzporedno peljemo proces individualnega napredka igralk, da dobivajo igralske izkušnje. Naš pogled je usmerjen tudi dolgoročno."

Cilj je sedaj verjetno vsaj naslov državnih podprvakinj?

"Gremo iz tekme v tekmo in vsako igramo na zmago. Bomo videli, kaj nam bo to prineslo. Čaka nas tudi še finalni turnir v pokalnem tekmovanju, ki bo marca. Za zdaj nam gre dobro in to pozitivno energijo, razpoloženje in samozavest skušamo prenašati naprej. Je pa sezona še dolga. Ostajamo na realnih tleh in upamo, da se nam bo vse skupaj dobro izšlo."

Sezona je tudi za vas nov izziv. Ste novinec v ženski košarki.

"Res je. Že pred sezono sem poudaril, da je to zame nov izziv. Tako sem to tudi sprejel. Za zdaj ocenjujem, da je bil ta korak pravilen. Trenerstvo življenje je zanimivo in nikoli ne veš, kam te pot pripelje. V vlogi trenerja sem že kar nekaj let, a doslej sem deloval v moški košarki."

Za mano je pet članskih sezon v Radovljici, dve in pol v Stražišču, nekaj tudi v Triglavu. Bil sem tudi pomočnik pri mladinskih reprezentančnih selekcijah. Nekaj izkušenj torej imam in to delo mi je v veliko veselje."

Tomo Orešnik in Nataša Radulovič, oba novince v ŽKK Triglav v letošnji sezoni. Orešnik je prvič trener ženske ekipe, državna reprezentantka Radulovičeva pa je kot okrepitev v Kranj prišla iz Kranjske Gore, kjer je s HIT-om v lanski sezoni osvojila naslov državnih prvakinj. Izkušena 30-letna branilka ima po trinajstih krogih povprečje 14,5 točke na tekmo. Prva strelka Triglava je sicer Živa Zdolšek (15 točk), najboljša skakalka Maša Piršič, najboljša podajalka pa Bojana Đurič.

Sovaščana na vrhu

Valburga zmaguje v smučarskem teku. Šestnajstletna Anamarija Lampič je na tekmi državnega prvenstva v klasiki pokorila tudi vso člansko konkurenco, Rok Tršan pa je postal dvakratni prvak.

MAJA BERTONCELJ

Pokljuka - Na Javorniški planini na Pokljuki je bilo v organizaciji TSK OGP Grad Bled minuli konec tedna državno prvenstvo za starejše kategorije v smučarskem teku. V soboto so se pomerili v klasični tehniki, v nedeljo pa še v zasledovanju v prosti tehniki.

V klasiki sta bila v absolutni konkurenci na vrhu sovaščana iz Valburge pri Smed-

gre za dve izjemni mladi tekačici, ki sta se izkazali tudi že na mednarodnih tekmovanjih, nazadnje s stopničkami na zimski olimpijadi mladih. Obe sta tekaško kariero začeli v domačem medvoškem klubu, zadnja leta pa jo nadaljujeta v kranjskem Merkurju. Tretja v klasiki je bila Anja Eržen (Bled), četrta pa Vesna Fabjan (Merkur). V absolutni moški kategoriji je bil v tekmi na 10 km na vrhu mlajši član Rok Tršan, ki na-

Mlada Lea Einfalt (spredaj) in Anamarija Lampič sta tudi na Javorniški planini potrdili, da se za prihodnost slovenskega ženskega teka na smučeh ni bati. / Foto: MM

niku, mlada Anamarija Lampič, letnik 1995, in Rok Tršan, letnik 1992. Lampičeva, še starejša mladinka, je na 5 km opravila z vso konkurenco in prvič postala absolutna državna prvakinja, potem ko je nekaj dni pred tem na državnem prvenstvu v sprintu zaostala le za Fabjanovo. "Vsi ti letošnji uspehi so motivacija za naprej. Sedaj me čaka mladinsko svetovno prvenstvo, potem tekme celinskega pokala. Zima je zame že sedaj zelo uspešna. Nabrala sem si veliko izkušenj in upam, da bo šlo tako tudi naprej," je povedala **Anamarija Lampič**, ki pravi, da o tekmah svetovnega pokala še ne razmišlja. "Za to bo še čas," se zaveda. Leto dni starejša Lea Einfalt iz Zbilj je z drugim mestom potrdila, da

stopa za Logatec, pred Dornom Potočnikom (Bled) in Boštjanom Klavžarjem (Logatec).

V nedeljo je bila še tekma v zasledovanju v prosti tehniki. Med članicami, tekle so na 10 km, je odločitev padla v sprintu, Fabjanova pa je bila močnejša od Blejk, Čebaškove in Erženove, in se veselila novega naslova državne prvakinje. Lampičeva in Einfaltova, junakinji prvega dne, sta tekli v konkurenci starejših mladink na 7,5 km in bili daleč pred drugimi. Zmagala pa je tokrat Einfaltova. Pri moških je bil na 15 km znova najhitrejši Tršan, dvakratni zmagovalac Javorniške planine, in to kljub bolečinam v rami, ki mu v letošnji zimi povzročajo največ skrbi.

JESENICE

Mladi Jesenice izstopili iz lige in prvenstva

Medtem ko ekipa Acronija Jesenic nadaljuje igranje v ligi EBEL, v nedeljo so izgubili proti Beljaku, danes zvečer gostujejo v Gradcu, pa je izvršni odbor HD mladi Jesenice na izredni seji sprejel sklep, da njihova članska ekipa izstopi iz nadaljnega tekmovanja v Slohokey ligi in s tem tudi iz državnega prvenstva. Kot so navedli v sporočilu, je razlog izstopa nevzdržna finančna situacija in slaba kadrovska zasedenost ekipe. Izvršni odbor se je za enak ukrep odločil tudi že pred slabim letom dni. Kot med drugim poudarjajo, bi se s trmastim vztrajanjem v članskem prvenstvu podrla finančna struktura kluba, tako da bi bilo ogroženo tekmovanje vseh drugih selekcij, česar pa si ne želijo. **M. B.**

GIBAJTE SE Z NAMI
MIROSLAV BRACO CVJETIČANIN

Zmagovalec brez medalje

Tekma je bila zares naporna. Ne toliko zaradi fizičnih in umskih naporov, ampak predvsem zaradi dobrih tekmecev. Ni jih bilo lahko premagati. Same stare zvezde te igre in zraven še nekaj novih, ki se borijo za svoj prostor.

Težko si je predstavljati, koliko truda je treba vložiti, da bi postal približno konkurenčen in koliko nadaljnega truda je potrebnega, da bi se lahko potegoval za zmago. Če niste športni tip, si to predstavljajte v svojem delovnem okolju. Ste že bili kdaj razglašeni za delavca meseca? So vam dali povišico zaradi dobrega dela? Vas je šef posebej pohvalil pred celim kolektivom? Če je vaš odgovor nikalen, potem niste dober delavec oz. nikoli niste bili najboljši ali pa delate v takem podjetju, ki se požvižga na to, kako vi delate, samo da naredite, drugo ni nič pomembno. Športniki bi rekli, da so v za en drek kluba. Vendar pomislite, koliko bi se morali potruditi, če bi hoteli postati delavec meseca.

Če se vrnem k tekmi ... Vložen je bil ves trud, znanje, vpletena je bila kopica ljudi, ki so pomagali, ogromno denarja za priprave in strokovno pomoč. Na začetku je kazalo, da nima smisla tekmovati proti tako močnemu nasprotniku, ker so celo strokovnjaki napovedovali poraz na celi črti proti takim mogočnikom. Vendar ne bi bilo miru v duši, če ne bi vsaj poskušali. Bolj naravnost povedano: v zmago se je verjelo, ker so zmagovali že in se nikoli niso bali nasprotnikov, četudi so bili vsega zmožni.

Da bi bolje razumeli, se postavimo v prvo moštvo. Tekma se je začela. Povedli so seveda nasprotniki, in ko je že vse kazalo, da smo v izgubljenem položaju, smo začutili neverjetno moč, podporo in priložnost, da zmagamo. Na začudenje vseh strokovnjakov in seveda tekmecev smo zmagali. Postalni smo prvaki! Zlata medalja! Nihče ni

boljši od nas. Veselje je eksplodiralo v nas. Bili smo ponosni drug na drugega in v trenutku se je obrestovalo vse, kar je bilo vloženo v to zmago. Prav vse od prve kaplje znoja do zadnjega evra, ki je šel iz žepa. Si predstavljate sebe v taki, zmagovalni ekipi?

Potem ...

Ko smo se ocedili in sprali znoj s telesa, se preoblekli v "lažja" oblačila in čakali, da nas pokličejo po zlato medaljo, so nam sporočili, da sicer smo zmagali, ampak ne bomo dobili medalje! Prvič odkar ta šport obstaja pri nas, bo zmagovalec ostal brez medalje in ne samo to, ampak bo ostal tudi brez stopničk. Obtičali smo tik pod stopničkami, na četrtem mestu ... nevhvaležnem četrtem mestu! Najprej smo mislili, da smo storili kako napako med tekmo, vendar je bilo vse v najlepšem redu in tisti dve sekundi razlike sta bili več kot dovolj za zmago. Sekundi? Tako so pravili oni!

Dve sekundi prednosti sta bili za tekmece premalo, zato so se odločili, da ne priznajo naše zmage. Debelo smo jih gledali. Je kdo rekel, da sta to sekundi, je kdo na začetku definiral tekmo? Kaj če je šlo za dve minuti prednosti ali celo za dve uri, mogoče dva dneva, dva koša ali dva gola? Nogometiši vedo, kaj pomeni zmagati za dva gola. Za dva koša si zlahka državni prvak ali tudi svetovni. Dve sekundi v teku na sto metrov ločita dan in noč, svetovnega prvaka od tistega, ki še na državnem prvenstvu ne pride iz kvalifikacij. Dve minuti v teku maratona ločita dva svetova ... Dva sedeža v parlamentu pa sta toliko, da se zmage zmagovalcu ne prizna. Dva sedeža manj sta toliko, da lahko postaneš zmagovalec.

Zdaj približno vemo, kako se počuti zmagovalec, ki ne dobi zlate medalje. Politika ni šport. Politika ni tekmovalstvo. Politika je vojna mimo vseh pravil, ki jih normalen človek, volivec ... ne razume.

Napovednik rekreativnih dogodkov

16. Šolski Pokljuški maraton

Organizator: Zavod za šport RS Planica, OŠ Gorje
Datum: 4. februarja
Dodatne informacije: Nenad Pilipovič, 031/654 279, nenad.pilipovic@guest.arnes.si

Golice - Oseke na Menini planini

Organizator: PLANINSKO DRUŠTVO KAMNIK
Datum: 5. februarja
Dodatne informacije: pdkamnik@siol.net, www.drustvo-pdkamnik.si

Priprave za turno smuko

Ena največjih zimskih radosti je prav gotovo turna smuka. Kolikor je to početje uživaško in lepo, toliko je tudi nevarno, ponavadi rečemo tisti, ki ne poznamo turnosmučarskega sveta. Da bi zvedeli kaj več o teh užitkih in vsem, kar je povezano s turno smuko, smo k pogovoru povabili Kranjčana Igorja Kalana, človeka, ki o tem ve zelo veliko oz. je eden od naših legendarnih turnih smučarjev.

MIROSLAV CVJETIČANIN

Kako naj se začetnik loti nakupa opreme za turno smuko? Na kaj mora biti pozoren?

"Začetnik naj najprej obišče specializirane trgovine s turno in alpinistično opremo, kjer bo dobil vse odgovore na vprašanja in razjasnil morebitne dvome. Povedati mora tudi svoje želje, ali bo ture opravljal v gorah ali se bo samo vzpenjal po smučiščih, po njih tudi smučal ali je ljubitelj tako imenovanega freeride smučanja. Smučiči so v osnovi mehkejši kot alpske, tudi nekoliko širše, predvsem pa je stranski lok večji: od 18 do 24 m. Višina smučiča je nekje med brado in nosom, le pri izrazito širokih smučičih je višina nekje do vrh glave uporabnika. Vezi so podobne kot alpske, le da ob vzponu omogočajo dvigovanje petnega dela in imajo tako imenovano pručko za lažje vzpenjanje. V zadnjem času se uporabljata dva tipa vezi, in sicer lažji Dinafit, ki omogoča daljši in hitrejši korak, ter Diamir, ki deluje ob smučanju enako kot alpska vez, je pa bistveno težji. Prvega uporabljajo vsi, ki sta jim pomembni teža in hitrost, drugega pa freeride smučarji in užitkarji. Čevlji, pancerni so najpomembnejši del opreme. Morajo biti udobni in se morajo dobro prilagati nogi. Od alpskih se razlikujejo v podplatu, ki je iz profilirane gume, da ne drsi, na petnem delu je patent, ki odklepa zgornji del čevlja za lažjo hojo v hrib. Ob smučanju ga zaklenemo in postane alpski čevlji. Ti pancerni so tudi občutno lažji od alpskih. Pomembni del opreme so tako imenovani psi kože, ki jih namestimo na drsno ploskev smučiča. Danes je

večina že prilagojena dimenziji smučiča, ločijo se le po tem, ali je stoodstotni moher, ki bolje drži, manj zdrsuje in je hitrejši, vendar se hitreje izrabi, ali kombinacija sintetične ter moherja, kjer je življenjska doba daljša. Obvezen del opreme je plazovni trojček (žolna, lopata in sonda), ki ob morebitnem plazju omogoči reševanje zasutih."

Priporočate nakup rabljene opreme?

"Načeloma ne, ker je povečini dotrajana in pridejo bolj do izraza skrite napake v materialu vezi in smučiča, razen če poznamo uporabnika oziroma zgodovino opreme."

Kdo naj se loti turne smuke? Ali mora biti odličen smučar?

"Vsakomur, ki ima nekaj splošne kondicije, mu gibanje v neokrnjeni naravi pomeni več kot samo materialne dobrine in ima zadovoljivo smučarsko znanje. Za bolj zahtevne obstajajo tečajni turne smuke. Tistim, ki se želijo samo vzpenjati po smučiščih in smučati po njih, pa je naštetih dovolj. Ture v gorah zahtevajo, da obvladamo tehniko gibanja v zimskih razmerah, poznavanje zakonitosti o snežnih plazovih, osnove o vremenu, prvi pomoči in seveda dobro psihofizično pripravljenost."

Opišite nam priljubljeno smučarsko turo, ki je primerna za začetnike.

"Top destinacija v Karavankah, ki omogoča hiter dostop z avtom, je Zelenica. Lažje ture so od smučišča do Triangla, zahtevnejše pa proti Begunjski, Vrtači itd. V zadnjih dveh zimah je zelo priljubljeno vzpenjanje s smučmi na Starem vrhu v času nočne smuke, uradno dovoljeno."

Igor Kalan, legenda turnega smučanja pri nas, član TSK Olimpick / Foto: Gorazd Kavčič

Kako je z oblačili oz. prehrano, tekočino: ali se to nosi s sabo v nahrbtniku ter kaj vse moramo imeti s sabo?

"Oblačila naj bodo lahka, v več plasteh iz aktivnih materialov, ki omogočajo odvajanje potu navzven ob spustu ali slabih razmerah moramo imeti lahek vetrni komplet, ki ne prepušča vode. Na glavi naj bo čelada, v nahrbtniku morajo biti rezervne rokavice, kapa, astro folija, prva pomoč, glavna svetilka, termo steklenica z čajem, nekaj hrane v obliki ploščic ali gelov, lopata in sonda. Žolno mora imeti turni smučar pripeto nase in vključeno na sprejem. Na turo se ne odpravite sami, ampak vsaj dva, preverite snežne razmere in vremensko napoved."

Kdaj je najprimernejši čas za turno smuko?

"Konec zime in zgodaj spomladi, ko so snežne razmere v gorah stabilne (predelani sneg). Pri nas sta to februar in marec, v Centralnih Alpah tudi april in maj. Glede na trenutne snežne razmere pri nas, pa je vredno izkoristiti vsak prosti trenutek. Pozor: po obil-

nem sneženju s turo počakajmo vsaj 3 do 4 dni, da se snežne razmere stabilizirajo."

Kako je s tekmami, maratoni za rekreacijo?

"Seveda, v tujini je to zelo resen in cenjen šport (Italija, Švica, Francija, Španija, Nemčija). Tudi pri nas organiziramo tekmovalstvo. To zimo bodo štiri tekme, prva je bila že 22. januarja na Zelenici, in sicer samo v vzponu, ki je štela tudi za državno prvenstvo. Start je bil na Ljubelju, cilj na Trianglu. Take tekme se lahko udeležijo vsakdo, ki ima turno opremo in se čuti sposobnega premagati razdaljo 3 km in višinsko razliko okrog 650 m.

V nadaljevanju naše predstavitev turne smuke bomo zvedeli, kaj je žolna, sonda, psi in podobno, brez česar se ne moremo iti tega športa ali rekreacije. Za konec Igor Kalan svetuje, da če ne zaupamo svojem znanju in sposobnostim, raje najemimo vodnika ali se še prej vpišimo v osnovni tečaj. Ker je oprema precej draga, svetuje, da si jo najprej sposodite v kaki specializirani prodajalni, da sploh začutite, ali je to pravi šport za vas."

Na prvi pogled so čevlji za turno smuko enaki tistim za alpsko smučanje, vendar je razlika ogromna.

Tudi vezi se močno razlikujejo od tistih, ki smo jih vajeni na alpskih smučeh.

Zdravje pada z neba

Sredi zime smo, resda doslej še ni bila posebej huda, a v zadnjih dneh kljub temu kaže zobke, če lahko tako rečemo. Brijejo mrzli vetrovi, temperature se spuščajo, tu pa tam pade celo kakšna snežinka do nižin. No, pa če sedaj lahko naredite miselni preskok. Peščen tropski otok, toplo sonce, turkizno morje brez morskih psov, ustrežljive kreolke ali pa kreoli, osvežilni sadeži narave, palme ...

PAVLA KLINER

Ja, v takšnem okolju pada zdravje z neba, no bolj točno z že omenjenih palm. Tistih kokosovih seveda. Zdravje se tam skriva v za nas eksotičnih, vendar pa po vsem svetu poznanih kokosovih orehih (*Cocos nucifera*). Sicer mi je blizu načelo, da naj bi se prehranjevali s hrano, ki raste in izvira iz okolja, v katerem bivamo. Pa vendar v zimskem času, ko pri nas narava in polja počivajo, tu pa tam posežem po svežih sadežih, ki prihajajo iz toplejših podnebij, denimo po kokosovih orehih. S tako popestritvijo jedilnika ni nič narobe, še posebej zato, ker kokos zelo dobro vpliva na naše zdravje in je marsikje kar najbolj cenjeno živilo. Prebivalci pacifiških otočij zato palme, na katerih raste kokos, imenujejo tudi "drevo življenja".

Kokosovo poreklo

Kokosovi orehi uspevajo predvsem na peščenih morskobalah in to v pasu, ki sega nekako 25 geografskih stopinj severno in južno od ekvatorja. Nam najbližji so tisti z obal Rdečega morja v Egiptu. Evropa se je z njimi dokončno seznanila v času odkrivanja novih celin in osvajanja širnih morij, ko-

nec 15. in v začetku 16. stoletja. Za to naj bi bil zaslužen slavn portugalski pomorščak Vasco de Gama, člani njegove posadke pa so kokosu našli tudi ime. Kokosov oreh jih je s svojimi lasmi oz. rjavimi vlakni na lupini ter tremi očesi spominjal na mitsko prikazen, za katero se je v portugalski ljudski folklori uporabljalo ime "coco". Dodali so še oznako oreh, slednjo bolj zaradi trde lupine, ki nekako spominja na manjšo orehovo, botanično pa je kokos pravzaprav velika koščica, obdana z vlakni in povoščeno zunanjo lupino, ki je običajno zelenkaste barve.

Drugo materino mleko

Kokos se v osnovi sestoji iz vode, balastnih snovi, maščob, ogljikovih hidratov, proteinov in mineralov. V njem najdemo še celo vrsto vitaminov, predvsem tistih iz skupine B, in aminokisljin. Zaradi svoje sestave ima nekaj lastnosti, zaradi katerih je še posebej cenjen. Tako ne vsebuje prav nobene sestavine, ki bi na človeško telo delovala toksično. Kokosovo mleko oz. kokosova voda iz notranjosti oreha ima podobno elektrolitsko ravnovesje kot naša kri. V času druge svetovne vojne so jo na azijskem bojišču dodajali celo

Kokosa je samo samcato zdravje.

krvnim infuzijam za ranjene vojake ter jim tako z njo reševali življenja. Naslednja izredna lastnost kokosa je vsebnost lavrinske kisline, ki je tudi specifična sestavina materinega mleka, glavnega zaščitnika dojenčkov. Kokos zato velja tudi kot drugo materino mleko in je zahvaljujoč omenjeni kislini velik zatiralec vsakovrstnih virusov. Tako uničuje viruse gripe, hepatitisa C, herpesa, SARS-A, celo virus HIV. Enako uničuje celo vrsto nevarnih bakterij, če omenimo samo tiste, ki povzročajo pljučnico, ulkus ali obolenja sečil. Blagodejen je pri težavah z jetri, dobro vpliva tudi na srce in ožilje, kokosova voda

je odlična pri izčrpanosti in dehidraciji, umirja tudi prenapete živce in blaži stres.

Pod palmami

Popostritev našega jedilnika s kokosom nam bo dobro dela. Še bolje je, če si ga privoščimo svežega, če morda zaidemo v kraje ob ekvatorju. Najbolje namreč učinkujejo sveži, ne prezreli in ne prestari kokosovi orehi. Pa še ena stvar pri kokosu je pomembna za naše zdravje. Pri morebitnem sprehodu pod palmami, polnimi kokosovih orehov, le pazimo, da nam paket zdravja, ki pade z neba, ne pade ravno na glavo.

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA DANICA DOLENC

Tedenski jedilnik

Nedelja - kosilo: juha iz bučk, pariško ocvrti puranji zrezki, dušen riž z graham, mešana solata, puding s sadjem in smetano; **večerja:** dimljeni losos, toast z maslom, oljke, sadje.

Ponedeljek - kosilo: kurja obara po ljubljansko, krompirjevi žganci, zeljnata solata s fižolom; **večerja:** popečena mlečna kaša s suhimi slivami, mleko ali kakav.

Torek - kosilo: česnova juha, telečja rižota, rdeča pesa v solati; **večerja:** namaz iz pečenih jajčevcev, zrnat kruh, bela kava.

Sreda - kosilo: kašnata repa, pečene svinjske zarezance, radič s krompirjem v solati; **večerja:** palačinke s pomarančnim namazom, sadni sok.

Četrtek - kosilo: porova juha, ocvrt piščanec, ocvrt krompirček, endivija s fižolom; **večerja:** rižev narastek z jabolki, sadni čaj.

Petek - kosilo: fižolova gosta juha z rezanci, ocvrti osličevi fileti po pariško, blitva s krompirjem po dalmatinsko; **večerja:** ržen kruh s skutnim namazom, bela kava.

Sobota - kosilo: pečence z dušenim kislim zeljem, ajdovi žganci, jabolčni zavitek s skuto; **večerja:** pica iz domače pečice, kisla zelenjava, drobno pecivo, sadni čaj.

Kurja obara po ljubljansko

Potrebujemo: 70 dag perutninskega mesa, 1,25 l kostne juhe (ali iz kocke), 2 žlici olja, 3 dag moke, 3 dag drobtin, jušno zelenjavo, 1 čebulo, 2 stroka česna, poper, lovorov list, majaron, timijan, sol, malo kisa.

Perutnino razrežemo na več kosov, jih damo v kostno juho, dodamo na rezine narezano zelenjavo in začimbe. Medtem ko se obara kuha, na maščobi prepražimo moko, da zrumeni, nato dodamo drobno sesekljano čebulo, jo prepražimo, dodamo drobtine, premešamo, dodamo strt česen, ga na kratko prepražimo, prilijemo malo mrzle vode, da se prežganje prekuha, nato ga vlijemo k obari, solimo in začinimo. Vse skupaj naj vre, da se meso zmehča. Na koncu jed okusamo in ponudimo. Jed lahko skuhamo tudi iz samih perutnic.

Kašnata repa

Kilogram kisle repe kuhamo v malo večji količini vode. Ko je na pol zmehčana, ji dodamo 30 dag oprane prosene kaše in skuhamo do mehkega. Jed zabelimo z ocvirki ali z žlico zaseke, po potrebi pa jo zgostimo še s podmetom iz žlice moke in malo vode.

Dobil je ameriško državljanstvo

ALENKA BRUN

Marca bo Igor Korošec star štirideset let. Po trinajstih letih je končno dobil ameriško državljanstvo. V Los Angelesu - kjer živi, sem ga srečala po več kot petnajstih letih. Objemanju in poljubljanju kar ni bilo konca. Na njegovo ime naletimo tudi v spletni banki igralcev IMDb.

Igor je Gorenjec, lahko bi rekli kar Kranjčan. Spominjam se srednješolskih časov, ko sem bila sama precej aktivna ljubiteljica gledališke igre, in njegove dokončne odločitve, da bo postal igralec.

Po končani gimnaziji se je odpravil na sprejemni izpit na ljubljansko Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo. Poskusil je celo dvakrat, a mu ni uspelo. Pa se je odločil, spakiral in odpotoval v Rusijo. Tako je doštudiral v Moskvi na Akade-

miji gledaliških umetnosti, po vrnitvi v Slovenijo je bil celo nekaj časa član ansambla v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju, potem pa je leta 1998 odšel v Ameriko. Najprej na obisk k prijatelju, a se je v svojem stilu čez noč odločil, da ostane. Vendar v Ameriki, ki ogromno obljublja in deluje s turistične plati zelo prijazna, ni ravno enostavno prepričati uradnikov, da bi rad postal njihov državljan. Igor je z nekaj sreče našel sponzorja, s trdim delom, vztrajnostjo in evropsko logiko preživel in lahko bi rekli: uspelo mu je. Ker tekoče govori rusko, je danes zanj to le še dodaten plus, saj se v prvi vrsti ukvarja tudi s prodajo nepremičnin. Igra je enostavno vzel kot svoj življenjski hobi, za preživetje pa je najprej začel v gostinstvu, potem je bil zaposlen

Igor in njegova nemška doga Jericho

OBLJUBLJENA DEŽELA

pri notarju, kar se je v Ameriki takrat dalo, ker ni potreboval pravne izobrazbe, na koncu pa se je znašel v svetu nepremičnin in v njem ostal. Mimogrede igro tudi poučuje, sem in tja se preizkusi v režiji, zna biti agent drugim igralcem - skratka, ni da ni. Ker če bi se držal ameriškega načina razmišljanja: če si igralec, ne moreš in ne smeš početi nič drugega, potem je vprašanje, ali bi danes še živel v Los Angelesu.

Pa kaj pogreša? Ja, kavo. Pa, kakšno dobro slovensko vino, olje. Za peko potice je postal že ekspert, na srečo pa je našel neko romunsko trgovinico, kjer najde izdelke po okusu podobne slovenskim. Kakšen ajvar, pašteto ... In ko pride paket iz Slovenije, iz katerega zadiši po kavi, je dan lepši ...

(Se nadaljuje)

Požar uničil poslopje, gasilci rešili hišo

V nedeljo dopoldne je na kmetiji v Zalogu pri Cerkljah izbruhnil velik požar, katerega vzrok še ni znan.

MATJAŽ GREGORIČ

Cerklje - Gasilci prostovoljnega gasilskega društva Cerklje so v nedeljo dopoldne odhiteali na intervencijo v Zalog, kjer je nekaj pred enajsto uro zagorelo gospodarsko poslopje ob hiši. Cerkljanski gasilci, ki so jim pomagali še kolegi iz prostovoljnih društev Zalog, Zgornji Brnik, Lahovče in Komenda ter Velesovo, so na kraj požara prihiteli že nekaj minut po obvestilu. S pomočjo domačih so iz gospodarskega poslopja najprej rešili živino, slamo-reznicu in cirkularno žago, požar pa jim je uspelo lokalizirati v eni uri in tako prepričati, da bi se razširil še na stanovanjski del objekta. Kot je povedal poveljnik PGD Cer-

klje Janez Basej, ki je vodil intervencijo, je v gašenju sodelovalo več kot sedemdeset gasilcev, ki so po končanem gašenju odstranili tlečo krmo, ožgane strešnike in tramove, prekrili streho s ponjavo in pospravili požarišče. Intervencijo so zaključili ob pol devetih zvečer. Basej je poudaril, da k sreči v poslopju ni bilo nobenega traktorja ali drugega kmetijskega stroja, saj bi bila škoda v tem primeru še večja.

V požaru sta bila uničena gospodarski del objekta in krma, vzrok pa preiskujejo kranjski policisti in kriminalisti. Po do sedaj znanih podatkih naj bi ogenj izbruhnil zaradi nepravilnega skladiščenja pepela, škoda pa je ocenjena na trideset tisoč evrov.

Gasilec je uspelo hitro omejiti požar, v katerem je bilo v nedeljo uničeno gospodarsko poslopje. / Foto: Tina Dokl

Namesto pomoči globa in točke

Pri prometnih nesrečah prve kategorije zaradi poškodovanega vozila ni treba na policijo.

MATJAŽ GREGORIČ

Kranj - V uredništvo smo prejeli klic ene naših bralk, ki ima neprijetno izkušnjo s policijo. Bralka je namreč pri parkiranju na javnem parkirnem prostoru z avtomobilom zadela v betonski oporni zid, pri čemer je seveda poškodovala pločevino. Za avtomobil ima sklenjeno kasko zavarovanje in da pri uveljavljanju škode ne bi bilo dvomov, je poklicala na številko 113, kjer so ji povedali, da naj se oglasi na najbližji policijski postaji. Tam pa so ji namesto pričakovane pomoči naprtli globo v višini tristo evrov in dodali še tri kazenske točke.

Za odgovor, zakaj si je občanka zaradi svoje poštenosti zaslužila kazen, smo zaprosili kranjsko policijsko postajo. Njihov predstavnik za stike z javnostjo **Leon Keder** nam je odgovoril, da so pravice in dolžnosti udeležencev v cestnem prometu ob prometnih nesrečah in

ne nazadnje pooblastila policistov navedene v Zakonu o pravilih cestnega prometa in drugih zakonih. Zakon o pravilih cestnega prometa v svojem 110. in 111. členu določa obveznost voznikov ob prometni nesreči, iz katerih izhaja, da morajo udeleženci obvestiti policijo v primeru prometnih nesreč druge, tretje in četrte kategorije. V primerih prometne nesreče prve kategorije (torej v nesrečah, kjer nastane samo materialna škoda, ni pa ranjenih), ni treba obveščati policije. Če pa so policisti o nesreči obveščeni in če udeleženec želi obravnavanje nesreče, potem policist postopa v skladu z Zakonom o pravilih cestnega prometa in Zakonom o prekrških, kar pomeni, da ugotovi vzrok prometne nesreče in zoper povzročitelja ustrezno ukrepa. Navet policije, kako postopati v primeru prometnih nesreč prve kategorije, je, da občani pokličejo policijo, če se ne morejo

V prometnih nesrečah, kjer je nastala samo materialna škoda, ni treba klicati policistov; namesto pomoči lahko pričakujete kazen. / Foto: Tina Dokl

dogovoriti o krivdi. V vseh drugih primerih naj poslikajo poškodovana vozila in se odpravijo na zavarovalnico, kjer bodo uredili vse

potrebno. Z drugimi besedami, če se želite izogniti globi in kazenskim točkam, se nikar sami ne ovadite policiji, če to ni potrebno.

Zimsko usposabljanje gorskih reševalcev

Oprema planincev se izboljšuje, nekateri pa še vedno ne vedo, kaj je lavinska žolna.

ANDRAŽ SODJA

Vršič - Na Vršiču je od četrtega do nedelje potekalo tradicionalno zimsko usposabljanje gorskih reševalcev z lavinskimi psi. "Bistvo tega usposabljanja je vzgoja psov in vodnikov, naj bodo to novi ali stari. Vodniki z izkušenimi psi, ki so tudi na alarmni listi, se preizkušajo v različnih situacijah, z več "ponesrečenci", v nenavadnih situacijah in podobno. Učimo mlade vodnike z mladimi psi, pri izkušenih vodnikih z mladimi psi pa odpravljamo morebitne napake in jim svetujemo pri šolanju," je ob zaključku štiritidnevnega usposabljanja povedal predsednik komisije za reševanje iz plazov pri Gorskem reševalni zvezi **Klemen Volontar**. Vodniki s psi so se tako soočili z različnimi situacijami, tako z neznanim številom zasutih oseb kot tudi s primerom, da ponesrečenec ni v celoti zasut. Tako mora pes pri iskanju spremeniti način iskanja z zasute osebe v iskanje pogrešanega.

Kot še poudarja Volontar, so prvi dan usposabljanja izvedli tudi prvo vajo iskanja

lavinske žolne v plazju s pomočjo helikopterja, za kar so lani kupili dve posebni anteni za helikopterje. S to opremo helikopter v nizkem preletu pregleduje območje plazju in lahko s precejšnjo natančnostjo določi položaj ponesrečenca, nato iskanje prevzamejo reševalci na tleh. Vaja pa se je izkazala za izredno uspešno, saj sta ekipi na helikopterju in na tleh v 14 minutah odkrili obe skriti žolni na območju, velikem 100 krat 200 metrov.

Razmere v gorah so trenutno po Volontarjevih be-

sedah kar dobre, saj je nevarnost plazov najnižje stopnje: "Da nevarnosti nikjer ni, ne moremo reči, lahko so zameti, napihan sneg, ki le čaka, da bo kdo stopil nanj. Opremljenost planincev se izboljšuje, smo pa v četrtek ob vaji z žolnami mimoidoče planince opozarjali, naj se umaknejo, če imajo žolne, da ne bi motili naše vaje, a sem ugotovil, da nihče od njih lavinske žolne ni imel, eden pa me je celo vprašal, kaj to je," razočarano ugotavlja Volontar.

Gorski reševalci z lavinskimi psi so se minuli konec tedna na Vršiču usposabljali v iskanju ponesrečenec, zasutih v snežnih plazovih.

KRIMINAL

JESENICE, KRANJSKA GORA, KRANJ

Vlomilci niso počivali

V noči na petek so neznanci vlomili v trgovino na Jesenicah, od koder so ukradli računalnike, prenosnike, GPS in druge elektronske naprave. Škodo še ugotavljajo, po do sedaj zbranih podatkih znaša okoli dvajset tisočakov. V soboto okoli 11. ure so policiste obvestili, da so nepridipravi vlomili v klet v Kranjski Gori. Vzeli so smuči in smučarsko opremo v skupni vrednosti okoli 4500 evrov. Zvečer so se neznani ljubitelji tuje lastnine spravili na stanovanjsko hišo v okolici Kranja. Ukradli so stenski sef, v katerem je bilo okoli trideset tisočakov gotovine.

ZGORNJI BRNIK, KRANJ

Izginili štirje avtomobili

Prejšnji petek zjutraj so na Zgornjem Brniku neznanci ukradli Audi A4 bele barve z registrsko številko KR 17-24G. V nedeljo so v Kranju odpeljali BMW 120D črne barve, letnik 2008. Na vozilu so bile nameščene preizkusne tablice s številko KR UJ-267. Iz garaže v Kranju sta izginila BMW X5 bele barve, letnik 2009, z registrsko številko KR KE-404 in VW Transporter bele barve, registrska številka KR DA-916. **M. G.**

Vzglavnik Royal Latex

Vzglavnik Royal Latex je izdelan iz 100-odstotnega naravnega lateksa, ki omogoča prilagajanje višine in trdote. Je zelo zračen in primeren za ljudi, ki v času spanja menjajo položaj spanja, prav tako za alergike in astmatike ter za vse, ki se prekomerno potijo. Velikost vzglavnika je 70 x 40 cm in ga lahko operemo v pralnem stroju. Kakovosten vzglavnik je narejen v proizvodnji spalnih sistemov Domos. **Redna cena vzglavnika je 70 evrov.**

*Posebna cena za naročnike in bralce Gorenjskega glasa

Če se boste odločili za nakup ali ogled vzglavnika, se pri nas na **Bleiweisovi cesti 4 v Kranju** oglasite vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure. Lahko nas pokličite na telefon: **04 201 42 41** ali nam pišete na: **narocnine@g-glas.si**. Izkoristite priložnost, na voljo je le omejena količina vzglavnikov.

Snovanja

80

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

UREDNIK: MIHA.NAGLIČ@SIOL.NET

Snovanja pred Prešernovim dnevom 2012 spet v celoti odpiramo Prešernu in prešernoslovju. V čast nam je tudi, da lahko v njih kot prvi objavimo nova prevoda dveh Prešernovih pesmi v nemščino: Kam in Pevcu. Prevedel ju je Klaus Detlef Olof.

Prešernova filozofija

MIHA NAGLIČ

Tukaj počiva Franc Prešeren, / nejeveren in vendar veren." Tako je pesnik v duhoviti domisljici za svoj lastni nagrobni napis povzel svojo vero. V štirivrstičnici Kar je, beži, pa je po svoje povzel svojo življenjsko filozofijo: "Kar je, beži; / al beg ni Bog? / ki vodi vekomaj v ne-bo, / kar je, kar b'lo je in kar bo." V tej heraklitsko-heglovski misli in verzih je ubesedil večnost spreminjanja in minljivost vsega, kar je. Prešeren seveda ni bil filozof, najdemo pa v njegovih pesmih izjemno globokoumna mesta, kjer se na pesniški ravni sooča z izrazito modroslovnimi vprašanji. Najbolj imeniten primer modroslovene pesmi pa je gotovo v nemščini napisana elegija Matiji Čopu v spomin (Dem Andenken des Matthias Čop, 1835). Navajamo jo v prevodu Otona Župančiča iz leta 1950.

V tej silni pesmi, ki jo sicer komaj kdo pozna, je Čopova smrt prikazana tako rekoč kot poetično-filozofski fenomen in ne kot kaka banalna in grozno zadušljiva utopitev. Pesnik najprej v treh tercinah zariše naravni oder, na katerem se to dramatično dejanje odigra. "Večernih žarkov mila rumenina / zlatila je dobrav zelenje zorno, / v ozadju za planino je planina // gorenjska dvigala greben uporno, krog sebe slišal si šumljati Savo, / zaupaj mi! je vabil val zgovorno; // vrh tebe jadrali so čez višavo / oblakov beli kosmi; razigrana / vzkipevala so prsa v slast ti zdravo." In zdaj, ko bi moral slediti kak medicinski oziroma mrliškoogledniški opis utopitve, beremo nekaj povsem drugega. "Nič nisi slutil, da je pot končana; / svetovni duh iz luči je srebrne / odposlal genija, naj med svetle

zbrane / te pelje brate, kadar iskro utrne / v vodovju najčistejšega kristala, / da vsa se čista spet k praluči vrne."

Kot da bi smrti sploh ne bilo! V trenutku, ko bi morala nastopiti in opraviti svoje delo, je v dogajanje posegel Heglov svetovni duh. Nad Savo je poslal Genija z naročilom, naj prestreže Čopovo dušo in jo kakor nikdar ugaslo iskro ponese nazaj v večno krajino Praluči. Dokler je bila ta življenjska iskra v Čopovem telesu, je to živelo; ko ga je zapustila, je telo sicer potonilo, a iskra ni ugasnila. Šinila je tja, od koder je prišla. Smrti v duhovnem smislu sploh ni bilo. Prešeren se je tu poistovetil s tisto staro filozofsko držo, ki je bila pri srcu tudi mnogim drugim romantikom in se ji reče panteizem. To je naziranje, ki uči, da sta Bog in narava eno, da stroge ločitve med enim in drugim sploh ni, da duhovno preveva snovno. Filozof Spinoza je tak pogled na svet povzel v znameniti miselni formuli *Deus sive natura*, Bog ali narava.

V Literarnih šalah po zgledu Augusta Wilhelma pl. Schlegla iz leta 1833, ki so bile prav tako spesnjene v nemščini (očitno je bil ta jezik Prešernu za izražanje filozofskih pogledov primernejši od slovenskega?), sta dva kvarteta, ki izražata podobno misel. "V morja globini, na zemlje širjavi, / v ozračju stvar s stvarjo se samo spaja / sorodno - nas pač misel ta obhaja - / in če privlačita se po naravi. // Ne družijo se z gnojnico bleščavi / kristali, rja zlatu ne ugaja; / na čistih se umazanost razkrajja, / sledi se brž zgube, lesk se popravi." Tu gre, kakor je bistro razbral dr. Jože Kastelic (v knjigi Umreti ni mogla stara Sibila, 2000), za novoplatonsko idejo enotnosti in sorodnosti, po kateri so človeško, božansko in vesoljno eno.

France Prešeren na Wagnerjevi litografiji, pred 1849

Matija Čop, litografija, 1838

Človekova duša se po smrti, ki je v bistvu sploh ni, združi z duhom, ki preveva ves svet. Ali, rečeno bolj preprosto, po krščanski ljudski veri: telo se vrne v zemljo, duša gre pa v nebesa (ali pekel). Pri Prešernu najdemo

tudi drugo možnost, v sonetu Matiju Čopu, ki uvaja Krst pri Savici (1836). Tu pravi, da je pokopal "ko Črtomir ves up na zemlji sreče ... srce veselo, in bolno, trpeče / vpokoj'le bodo groba bolečine." Pesnik je torej

sam v sebi nihal med obema možnostma: po eni ni po smrti nič, po drugi se duša z ladjo Genija zapelje v vesoljno krajino Praluči. Če bi nam bila dana izbira med obema, bi gotovo ne bila prav težka.

Pesnik je sam v sebi nihal med obema možnostma: po eni ni po smrti nič, po drugi se duša z ladjo Genija zapelje v vesoljno krajino Praluči. Če bi nam bila dana izbira med obema, bi gotovo ne bila prav težka.

Pevcu

*Kdo zná
noč temno razjásnit', ki táre duhá!*

*Kdo vé
kragúlja odgnati, ki kljúje srcé
od zóra do mráka, od mráka do dné!*

*Kdo učí
izbrísat' 'z spomina nekdánje dní,
brezúp prihódnjih oduzét' spred očí,
praznôti ubežáti, ki zdánje morí!*

*Kakó
bit' óčeš poét in ti pretežkó
je v prsih nosít' al pekel, al nebó!*

*Stanú
se svôjega spómni, trpi brez mirú!*

Dem Sänger

*Wer macht
die dunkle Nacht hell, die der Geist qualvoll wacht!*

*Wer wehrt
dem Habicht, der nächtens am Herzen dir zehrt,
der morgens bis abends die Qualen noch mehr!*

*Wer bezwingt
das Vergangne, das jeden Gedanken durchdringt,
das Künftige, das nurmehr Verzweiflung dir bringt,
die Leere, in der das Heute versinkt!*

*Wie hoch,
Poet, du auch strebst, allzu schwer trägt doch
deine Brust an des Himmels, der Hölle Joch!*

*Sei du
deines Standes bewusst und duld' ohne Ruh!*

Iz slovenščine / Aus dem Slowenischen von Klaus Detlef Olof

Natanko čez teden dni, na predvečer Slovenskega kulturnega praznika, bodo v Cankarjevem domu podelili letošnje Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada. Tudi letos bo nagrajencev osem. Kako poteka vsakoletni izbor, sem se pogovarjal s predsednikom Upravnega odbora Prešernovega sklada Jaroslavom Skrušnyjem.

Brez naših in vaših

JAROSLAV SKRUŠNY, PREDSEDNIK UPRAVNEGA ODBORA PREŠERNOVEGA SKLADA

IGOR KAVČIČ

Seznam letošnjih slavljencev, Prešernovih nagrajencev in nagrajencev Prešernovega sklada, je Upravni odbor podpisal konec novembra preteklega leta. Številke sicer niso besede, pa vendarle, bo tudi tokrat podeljenih, kot jim skrajšano rečemo, dve veliki in šest malih nagrad, podobno kot v preteklih letih?

"Najvišja državna priznanja za dosežke v umetnosti se podeljujejo od leta 1946 na podlagi zakona, ki ga je takrat sprejela Skupščina Ljudske republike Slovenije. Zakon je bil doslej večkrat obnovljen, še največ najbrž po letu 1991, ko je bil sprejet Zakon o Prešernovi nagradi, ki je osnova za delovanje Upravnega odbora Prešernovega sklada in med drugim tudi določa, da se vsako leto lahko podeli največ dve Prešernovi nagradi in šest nagrad Prešernovega sklada."

Ampak pot do trenutka, ko se iz skladovega dimnika pokadi bel dim, če si dovolim prisposodobiti z Vatikanom, je nedvomno precej dolga ...

"Način izbiranja potencialnih nagrajencev je res dolgotrajen. Že dva dni po slovenskem kulturnem prazniku, 10. februarja, Prešernov sklad objavi javni razpis za predlaganje kandidatov, ki je odprt vse do 15. septembra tekočega leta. Pravico predlaganja imajo vse fizične in pravne osebe na Slovenskem. Pogoj je predvsem, da svoj predlog utemeljijo z dokumentacijo o kandidatu, z njegovimi referencami ... Sicer pa lahko kdorkoli predlaga kogarkoli, ki se mu zdi primeren. Po končanem razpisu svoje delo začnejo področne komisije. Vsakokratni Upravni odbor Prešernovega sklada, torej petnajsterica ljudi, ki jih za štiri leta imenuje državni zbor, izbere člane štirih področnih komisij: za literaturo, glasbeno umetnost, likovno umetnost in za tako imenovane uprizoritvene umetnosti, gledališče, film, televizijo in druge

moderne oblike ... Odbor je komisije izbral na začetku svojega mandata in z njimi v tako rekoč nespremenjeni sestavi sodeloval do zdaj aktualnega izbora. Le literarna komisija je po prvih dveh letih doživela spremembo, ker prvotna po mnenju Upravnega odbora ni najbolje opravila svojega dela."

Gre za nekakšen razširjen Upravni odbor, v katerem sodelujete tudi člani slednjega?

"Nasprotno, to so popolnoma samostojne sedemčlanske komisije. Poleg predlogov iz javnega razpisa lahko tudi sami predlagajo kandidata, za katerega se jim zdi, da je bil spregledan. Vsaka od teh komisij predlaga dve imeni za Prešernovo nagrado in šest kandidatov za nagrado Prešernovega sklada. Do začetka novembra tako na odbor dobimo štiriindvajset predlogov za malo in osem predlogov za veliko nagrado. Na podlagi teh predlogov Upravni odbor dokončno izbere nagrajence. Kot rečeno, lahko upoštevamo le njihove predloge, nobenih novih ali pa tistih, ki jih komisije niso potrdile. Lahko rečem, da komisije opravijo zelo dobro selekcijo med vsemi prispelimi predlogi. Vsako leto jih dobimo več kot sto, približno četrtno za vsako področje."

Torej je že prva selekcija precej stroga in ostra. Odbor tako dobi v delo "selekcioni-rano trgatav", zato je odgovornost članov še toliko večja, saj moramo med temi zares dobrimi predlogi izbrati zgolj tisto najboljšo, creme de la creme ... Sledijo dolgotrajne debate med nami, člani odbora, in dokončni izbor, ki ga opravimo s tajnim glasovanjem. Nagrado lahko dobi samo nekdo, ki prejme vsaj dve tretjini vseh glasov, torej, ker nas je petnajst, je deset glasov minimalni pogoj, da nekdo dobi nagrado. Do tajnih volitev si izmenjamo mnenja, diskutiramo in, ne bom skrival, včasih tudi ostro polemiziramo. Pogosto je potrebno več krogov za izbor. V prvem običajno dobimo le enega ali dva od osmih nagrajencev."

Jaroslav Skrušny med nagovorom na lanskoletnem srečanju s Prešernovimi nagrajenci v Kranju

Vsak član ima kakopak tudi svoje favorite ...

"Dolžni smo spoštovati le predloge komisij. Če med temi ni našega favorita, ne pomaga nobeno vztrajanje več. Člani odbora smo sicer izbrani izmed kulturnih javnih delavcev in umetnikov z vseh štirih že omenjenih področij umetnosti. Kot rečeno, je razprava o kandidatih vselej zelo odprta. Le redko se zgodi, da dobi kateri od kandidatov že v prvem krogu vseh petnajst glasov, a smo že imeli take primere."

Pa vendar, nekateri kandidati se bržkone pojavljajo iz leta v leto, pa jim na neki način "ne uspe". Kaj še poleg tega, kar je umetnik dosegel in ga uvršča pred druge, vpliva na izbor?

"Pri tem je potrebno poudariti dve stvari. Najprej, mi ocenjujemo in nagrajujemo dejavnost, ki se ji reče umetnost. Umetniško vrednost, kvaliteto, dosežke pa je težko določiti z objektivnimi znanstvenimi kriteriji, merili ali vatli, če se izrazim po Prešernovo. V veliki meri je umetniško delo vendarle stvar estetske presoje, posameznikovega okusa, kar sta zelo subjektivni kategoriji. Neka občja merila, kaj je lepo in umetniško prepričljivo, sicer obstajajo, a v skrajni konsekvenci vendarle odloča subjektivni estetski okus tistega, ki nekaj predlaga ali se za nekoga zavzema."

In drugič, ljudje, ki sedimo v Upravnem odboru, se vsak na svoj način profesionalno ukvarjamo z umetnostjo, bodisi kot umetniki bodisi kot kritiki, zgodovinarji, teoretiki. Torej imamo izoblikovana neka lastna estetska mnenja, merila in okuse. Petnajst ljudi, petnajst okusov in različnih afinitet. Seveda se, kot pravi slovenski pregovor: "vsak berač svojo malho hvali", vsak od članov nekako podzavestno zavzema za umetniško področje, s katerega prihaja, likovnik za likovno, glasbenik za glasbeno ... Teh petnajst izoblikovanih estetskih vrednostnih kriterijev je zdaj treba uskladiti, jih spraviti na skupni imenovalec oziroma vsaj do večinskega mnenja. To pa seveda ni preprosto in enostavno opravilo, saj v prvi vrsti zahteva neko dialoškost, ki pa, kot veste, med Slovenci ni ravno visoko čislana vrtilina, posebej v zadnjem odboru, ki mu predsedujem, saj kljub kresanju mnenj, včasih tudi v polemični obliki, med nami vlada neko temeljno spoštovanje do drugačnega mnenja. Seveda nikdar nismo vsi enako zadovoljni, vsak ima najbrž nekega svojega tihega favorita, ki je včasih "prišel skozi", drugič ne. A kot rečeno, neko temeljno soglasje o izboru med nami navsezadnje mora biti. Tudi po sejah,

na katerih je padla kakšna ostra beseda, smo se prijateljsko razšli."

Govorili ste tudi o subjektivnih kriterijih ...

"Ja, včasih pride na površje tudi kakšna ne povsem umetniška lastnost ali kvaliteta, ki jo zagovarjamo. Tako smo, na primer, malce pozorni tudi na to, da so nagrade tudi spolno enakopravno razporejene, da so nagrajenci primerno regionalno, generacijsko, nazorsko, estetsko razpršeni, da je izbor kar najbolj pluralen, razpršen po različnih poetikah in estetskih praksah, da imamo na eni strani ugledne, etablirane, kanonizirane umetnike in da na drugi strani nagrade dobivajo tudi umetniki, ki so šele na začetku svoje poti oziroma so s svojim umetniškim delovanjem prebili neki okvir dotedanjega pojmovanja, kaj je lepo in estetsko. Kar nekaj takih nagrajencev smo že imeli. Odmevna je bila, denimo, nagrada piscu Goranu Vojnoviču za njegov debitantski roman Čefurji raus, ki je kasneje dobil še kresnika in še nekaj drugih priznanj. V takih primerih pridejo v poštev tudi kriteriji, ki niso zgolj literarno teoretski oziroma znotraj umetnostni."

Po podelitvi v Cankarjevem domu se bodo že po tradiciji v javnosti razvile razprave o nagrajencih, kdo si je bolj

"Ko na koncu pridemo do rezultata, do skupnega števila nagrajencev, nihče ne more oditi s seje v prepričanju, da je bil kakorkoli ponižan, razžaljen ali zapostavljen. Spoštujemo demokratično pravilo večinske prevlade tistega, ki dobi večino glasov."

POGOVOR

Snovanja

in kdo manj zaslužil nagrado ... V preteklosti je bilo mogoče celo veliko nagrado dobiti večkrat. V socialističnih časih naj bi na izbor vplivala tudi politika?

"V statutu je natančno zapisano, da se Prešernova nagrada posamezniku lahko podeli samo enkrat, razen v izjemnih primerih, ko jo je mogoče zaradi izjemnega opusa ali umetniškega dosežka dobiti večkrat. Naš Upravni odbor je takšno odločitev sprejel v prvem letu svojega mandata. Za Prešernovo nagrado leta 2009 je bila predlagana dramska igralka Štefka Drolc. Ugotovili smo, da je veliko nagrado prejela že leta 1964. V razpravi smo se strinjali, da je Drolčeva od takrat v več kot štiridesetih letih dela na odru in pred kamerami tako rekoč ustvarila nov življenjski in umetniški opus, in smo se za nagrado odločili tako, kot bi ji jo podelili prvič.

Spomnim se, ko je leta 1991 prišlo do spremembe oblasti in sistema. Takrat se je za hipec pojavilo mnenje, da če so štirideset let nagrade prejemali "naši", naj bi zdaj na vrsto prišli drugi "naši". Hvala bogu, se ta glas ni uveljavil, in kolikor vem, odkar imamo svojo državo, ni bilo nobenih tovrstnih politično ali ideološko privilegiranih nagrad. Za zadnja štiri leta lahko zagotovo potrdim, da ne. Nobenih poskusov vplivanja na nas ni bilo, no, včasih so že bili, a ne ideološko politični, ampak zgolj navijaške narave. Vsa štiri leta smo lahko delovali popolnoma neodvisno, nihče se ni vtikal v naše delo in nam karkoli sugeriral."

Po drugi strani tudi nobene odklonitve nagrade ni bilo ...

"Na srečo res ne. Nagrajenci so nagrade vselej sprejeli z veseljem. Naj na tem mestu povem, da je zame daleč najlepši privilegij, ki ga imam kot predsednik Upravnega odbora, ta, da po seji, na kateri se določijo nagrajenci, po telefonu pokličem vsakega nagrajenca posebej in mu sporočim, da je dobil nagrado. Povem vam, vsi po vrsti, stari in mladi, moški in ženske, avantgardisti in tradicionalisti, Ljubljančani in zamejski Slovenci, skratka prav vsi se nagrade neizmerno razveselijo. Nekaj čudovitega je slišati po telefonu ta spontan odziv, to nenarejeno radost, ko nagrajencem izve, da je izbran."

Stopnja tajnosti izbranih bodočih nagrajencev vse do večera podelitve je bila v zgodovini Prešernovih nagrad zelo različna. Od tega,

da so bili nagrajenci širši javnosti predstavljeni že tri mesece pred podelitvijo, preko predčasne objave zgolj obih velikih nagrajencev, do čakanja z imeni vse do same podelitve. Prav slednji način ste v UO Prešernovega sklada spet uveljavili v času vašega predsednikovanja. Nedvomno prisegate na čarobnost predvečera slovenskega kulturnega praznika?

"Upravni odbori so v svoji zgodovini različno reševali načine, kako in kdaj objaviti imena nagrajencev. Odbori pred nami so kar nekaj let po osamosvojitvi gojili prakso, da za Prešernov rojstni dan, 3. decembra, objavi imena nagrajencev za 8. februar naslednje leto. Eden izmed odborov celo ni imenoval samo nagrajencev, prejemnikov nagrad, ampak tudi nominirance. Reakcije na to so bile v javnosti in med nominiranci ter nagrajenci različne, eni so menili, da je to dobro in pomeni dodatno obliko promocije nagrade in umetnikov, drugim se je zdelo nesporodobno, da se manipulira z njihovim imenom, čeprav se je že vedelo, kdo bo nagrado dobil in kdo ne.

Naš odbor je v letu 2009 sklenil, da se vrne na staro formulo, se pravi, da se imena nagrajencev javno objavijo šele ob podelitvi 7. februarja, na predvečer slovenskega kulturnega praznika. Naprosili smo medije, naj ta embargo do tega dne po možnosti tudi spoštujejo. Odločili smo se pač, naj bo podelitev najvišjih državnih nagrad za kulturo in umetnost praznik v pravem pomenu besede. Beseda *festum* izhaja iz latinščine in pomeni festival, slovesnost, slavnost, praznovanje, obredno rajanje, izražanje veselja in zadovoljstva nad nečim ... Torej podeljevanje nagrad kot neke vrste laično, a vendarle posvečeno obredje, ki mora nositi tudi neka obeležja svetosti, če smem biti ob prazniku tudi nekoliko patetičen. K svetosti sodi tudi skrivnost, to pa pomeni zadržati skrivnost do zadnjega in razkriti imena nagrajencev šele na podelitvi. To pomeni neko dodatno počastitev, dodatno kvaliteto k prazniku tako za nagrajence kot tudi za javnost. Saj vemo, da tudi najbolj znamenite podelitve nagrad na svetu potekajo po principu skrivnosti do zadnjega, če omenim le najbolj razvpite filmske oskarje. Tajnost ohranja čar, je tisti suspenz, ki celotnemu dogodku daje še večjo posvečenost. To so razlogi, da smo se odločili za objavo imen šele na prireditvi sami.

Mediji so naše priporočilo bolj ali manj spoštovali. Upravni odbor nima zakonske moči prepovedati in potem sankcionirati kršitve tega principa, zato smo apelirali predvsem na fair play, na gentlemenski dogovor. Večina medijev se je tihega sporazuma držala, le na časniku Delo so se pred dvema letoma odločili ta dogovor spregledati in so predčasno začeli objavljati serijo intervjujev z nagrajenci. Sicer je to legitimna pravica medija, ki je prišel do novice, ki je pomembna za javnost, da jo pač prvi objavi, prav kulturna in spodobna pa taka poteza vendarle ni."

No, imen letošnjih nagrajencev širša javnost še vedno ne pozna, pa je od njihove potrditve minilo že dva meseca. Dokaz, da zadeva deluje ...

"V ožjih kulturnih krogih in v medijih za letošnje nagrajence bolj ali manj že vedo. Konec koncev, že če nagrajenci obvestijo svoj najintimnejši krog sorodnikov in prijateljev, je to že kar nekaj ljudi, potem so tu službe, ki pripravljajo vse potrebno za nagrade in podelitev samo, tu so avtorji almanaha, ki izide ob podelitvi, ekipa, ki v Kranju pripravlja razstavo o nagrajencih, tudi novinarji lahko izvedo za nagrajence, če nas vprašajo. Seveda informaciji dodamo prošnjo, naj jo zadržijo zase in se na intervjuje in objave predhodno zgolj pripravljajo. Nas Delova "nesporodobnost" ni omajala do te mere, da bi spreminjali način objave, lahko pa spremembe uveljavi naslednji upravni odbor."

V zadnjih letih z Upravnim odborom Prešernovega sklada uspešno sodeluje tudi Galerija Prešernovih nagrajencev v Kranju, v kateri letos že tretje leto dan po podelitvi pripravljajo razstavo nagrajencev, po lanski premieri bo letos drugič teden dni kasneje na sporedu srečanje z nagrajenci v Avli Mestne občine Kranj ... Lansko jesen je Upravni odbor imel v kranjski Mestni hiši celo eno od svojih sej ...

"Sodelovanje z Galerijo Prešernovih nagrajencev in Gorenjskim muzejem se je začelo že v času prejšnjega odbora. Vsako leto so potem decembra pripravili razstavo likovnega nagrajenca tistega leta. Ko sem nastopil mandat v sedanjem odboru, se je z idejo, da bi poglobili sodelovanje med odborom in galerijo, name obrnil umetniški vodja galerije, gospod Marko Arnež. Zakaj pa ne,

saj se ima Kranj utemeljeno za Prešernovo mesto, navsezadnje je bilo tu pesnikovo zadnje delovno mesto in v Kranju je našel tudi svoje zadnje počivališče. Začeli smo intenzivno sodelovati in tudi letos bo že dan po podelitvi v Kranju odprtje razstave letošnjih nagrajencev, ki jih bodo v Kranju na srečanju z naslovom *Shod muz na kranjskem Parnasi* gostili teden dni kasneje.

Iz naslova tega sodelovanja je lani prišla še pobuda, da bi naš Upravni odbor eno od svojih sej imel v Kranju. Tako smo prvo sejo po končanem javnem razpisu, na kateri smo pregledali predloge za nagrade, ki so prispeli v letu 2011, pripravili v Renesanci dvorani kranjske Mestne hiše."

Letos spomladi se Upravnemu odboru Prešernovega sklada, katerega predsednik ste, izteka štiriletni mandat. Boste kandidirali tudi za novo sestavo odbora?

"Državni zbor lahko praviloma ponovno za štiri leta imenuje vse dosedanje člane odbora, ki potem na konstitutivni seji izvolijo svojega predsednika. Kako se bo odločil novi državni zbor, ne moreva vedeti, če pa vprašate mene, bi se sicer pustil imenovati v novi odbor, zagotovo pa ne bi hotel biti še en mandat njegov predsednik. Predvsem sem mnenja, da bi bilo prav odbor sestaviti iz petnajsterice povsem novih ljudi, saj ima to telo vendarle moč in pravico, da vsako leto odloči o tem, kdo so ta čas najboljši umetniki v državi. Vsak izmed te petnajsterice ima namreč nek svoj bolj ali manj izoblikovan estetski nazor, mnenje, ki ga je uveljavljal zadnja štiri leta. Mislim, da je prav, da se na tako pluralnem področju dela, kot je umetnost, ta kriterij, ta merila vsake toliko časa nekoliko spremenijo, zamenjajo. Prav je, da pridejo novi ljudje in z njimi drugačni pogledi in razmišljanja. Kar se funkcije predsednika tiče, pa je najbrž podobno kot pri vseh drugih tovrstnih telesih, večina dejanskega operativnega dela obleži na plečih predsednika. Zame to sicer ni ne vem kakšna huda muka, posebej zdaj, ko sem upokojen, je pa zagotovo velika odgovornost. Povem vam, da priprava vsakoletne slavnostne podelitve Prešernovih priznanj v Cankarjevem domu res ni preprosta zadeva.

Vsakokratna prireditve ob podelitvi Prešernovih nagrad razdeli javnost, polovica je navdušena, druga polovica pa je do prireditve skrajno kritična. To se ponavlja iz

leta v leto in tudi nam s tem ni bilo prizaneseno. Zato dogodek vsako leto pripravljam z zavestjo, da bo šel mnogim v zobe in da bo dva milijona ljudi imelo svoje mnenje o tem. Odbor ima med nalogami tudi to, da pripravi in organizira proslavo, in spet je predsedujoči tisti, ki mora najti režiserja, kar pa ni najlažji opravil na svetu, to moram že reči."

Bi si mislil, da se režiserji pulijo za režijo take prireditve ...

"Ne pretirano. Verjetno prav iz razloga, ki sem ga prej omenil. Kajti režiserji se dobro zavedajo, da ne bodo le pod budnim očesom strokovne javnosti, kot so, kadar režirajo v gledališču ali režirajo film, ampak bodo pod budnim očesom celotne slovenske javnosti. Zato je potrebno kar precej dogovarjanja, preden režiserja prepričam, da tudi Prešernovo slavje vendarle sodi v najeminentnejšo vrsto režijskega dela. Z dosedanjimi režiserji in režiserko sem bil več kot zadovoljen, čeprav so se zelo razlikovali med seboj. Letos podelitev režira Matjaž Pograjc pod naslovom *Kultura? Ja, prosim!*. Lahko si obetamo nekaj v prepoznavnem Pograjčevem slogu."

Pred letom in pol ste se upokojili, to pomlad zaključujete mandat v Upravnem odboru, mar to pomeni, da je na vaši delovni mizi kakšna knjiga iz francoske literarne zakladnice, namenjena prevodu?

"Tako je. Po upokojitvi imam več časa za druge dejavnosti, v prvi vrsti pa se vračam k svoji prvi ljubezni, k literaturi in prevajanju. Tako imam kar naprej nekaj na delovni mizi, grem tako rekoč iz prevoda v prevod. Lani je izšla Stendhalova romansirana avtobiografija z naslovom *Življenje Henryja Brularda*, za katere prevod sem prejel tudi Sovretovo nagrado. Poleg tega sem lani prevedel še Stendhalov posmrtno objavljeni roman *Medenka*, pred kratkim pa tudi obsežno teoretsko knjigo iz francoščine, Blanchotove eseje pod naslovom *Literarni prostor*. Zdaj sem se dogovoril z Mladinsko knjigo, da za zbirko Veliki evropski romani znova prevedem Stendhalov roman *Parnska kartuzija*. Poleg tega sem aktiven tudi kot član komisije za dodelitev štipendij iz knjižničnega nadomestila pri Društvu slovenskih pisateljev, sem pa tudi predsednik strokovnega sveta SNG Drame Ljubljana, tako da mi takih in drugačnih izzivov res ne manjka."

"Saj veste, kako je pri nas na Slovenskem. Dve stvari sta, na kateri se spozna vsaj dva milijona Slovencev: nogomet in proslava ob podelitvi Prešernovih nagrad, pri prvem imamo dva milijona selektorjev, pri drugi pa prav toliko režiserjev."

PREŠERNOSLOVJE

Snovanja

Ste se kdaj vprašali, kaj je pri Prešernu najbolj gorenjskega? Njegov rod in rojstvo, pa kraj rojstva in otroštva ... V njegovih pesmih lahko najdemo tudi številne nam in njemu domače gorenjske besede, gorenjska imena ...

Kaj je pri Prešernu gorenjskega?

MIHA NAGLIČ

Vprašanje v naslovu je na prvi pogled odveč. Saj je vendar jasno, da je pri Prešernu najbolj gorenjsko njegovo poreklo, rod in kraj rojstva. O tem ni dvoma. Recimo potlej raje, da bi radi ugotovili, ali je pri pesniku, čigar delo je že poldrugo stoletje vseslovenska last, še kaj takega, kar je izrazito gorenjsko? Poskusimo. Začnimo kar z njegovim priimkom. PREŠEREN je "star slovenski kmečki rod z Gorenjskega, iz katerega je izšlo več vidnih osebnosti, med njimi prvi slovenski pesnik svetovne veličine". Tako je literarni zgodovinar Alfonz Gspan uvedel geslo Prešeren v Slovenskem biografskem leksikonu. To obsega skoraj devetnajst drobno potiskanih strani, na katerih je govora le o Prešernovem rodu, o številnih gorenjskih Prešernih. Sledi geslo z imenom pesnika samega, ki ima kar 47 strani! Napisal ga je Anton Slodnjak. (Obe gesli sta dostopni tudi na spletu: <http://nl.ijs.si:8080/fedora/get/sbl:sbl/VIEW/>). Na začetku Gspanovega članka oziroma razprave beremo: "Ni slovenskega priimka, ki bi se v naši zgodovini pojavljalo skozi toliko stoletij kakor priimek Prešeren, ki pomeni šegavega, objestnega, porednega in celo predrznega človeka ... Ker se pojavljajo prvi Prešerni na omejenem ozemlju, utegnejo imeti vse različne veje Prešernov v davni skupni pradedi. Zdi se, da je prevzel ta priimek vsaj v XIV. stoletju kmet v posavski ravnini med Žirovnico in Kranjem, in verjetneje je, da so se Prešerni s kmetov priselili v Radovljico in Kranj, hoteč se povzpeli iz podložniškega v višji družbeni razred, kakor pa obratno, da so Prešerni meščanskega porekla težili v vas ..."

Priimek Prešeren je torej gorenjskega izvora. Pesnik ni bil Gorenjec le po rodu in po rojstnem kraju, temveč tudi po priimku, ki je izvor-

no gorenjski, mogoče prav vrbenski. "V zvezi z razprostranjenostjo Prešernov po vaseh pod Stolom se da še reči, da so kdaj pa kdaj Prešerni Vrbljani prenašali svoj priimek iz Vrbe v sosednje vasi in tako ustanavljali nove družine Prešernov (n. pr. v Poljče, Zapuže, Brinje, Slatino, Žirovnico, Dvorsko vas, Smokuč, Predtrg, Dosloviče, Hlebce, Pirašico, Studenčice itd.). Zato ni brez podlage domneva, da so menda Prešerni vznikli v Vrbi in da imajo vsaj gorenjski nosilci tega priimka svojega skupnega prednika prav tu. Težko verjetno je namreč, da bi ob istem času in na istem razmeroma majhnem prostoru, kjer so zveze med vami kratke in lahke, vzdeli več ljudem z določenimi lastnostmi isti priimek. Kri vrbenskih Prešernov se je seveda pretakala po žilah mnogih nosilcev drugih priimkov, saj so se hčere Prešernov ob možitvah velikokrat selile iz Vrbe v sosednje vasi, medtem ko je v maticah izkazan le en primer, da bi se sin in hči Prešernov iz bližnjih krajev priselila v Vrbo."

Po rodu je pesnik nesporni Gorenjec. Kaj pa po značaju? Anton Trstenjak je kot najbolj značilne črte gorenjskega značaja razpoznal samostojnost v oprtosti na tradicijo, poštenost, vernost, prevzetnost v smislu ponosa ob tistem, kar premore ... Na kratko: značajsko trdnost. Marsikaj od tega bi se našlo tudi pri Prešernu. Prav nič pa tistega, kar Gorenjcem pripisujejo njihovi sosedje oziroma prebivalci drugih slovenskih dežel: pregovorno skopost, "ohrnost". Pesnik je bil splošno znan po svoji radodarnosti. Tomo Zupan je zapisal, kako se je te lastnosti svojega brata spominjala sestra Lenka. "Radodaren je bil, radodaren. Tisto pa: strašno je rad dal. 'Komu?' Lenka: 'Dal je vsakemu rad - najraje pa otrokom.' V Kranju je otroke vkup spravil; na dom jih je s seboj pripeljal in jim dal tudi denarja. 'Pa si kaj kupi,' je rekel. - Katri se je časih neumno zdelo in je rekla: 'Takim da, ki niso potrebni.'

Janez Šubic, Krst pri Savici, v reviji Zvon, 1878

Simon Ogrin, Črtomir in Bogomila, v reviji Zvon, 1879

To pa veste, da otrok vsak rad vzame, če mu tudi ni treba. Katra je bolj čutila: kaj je za hišo in kaj ni. Doktor pa za to ni vprašal, če so otroci prišli z njim - ali je treba bilo dati ali ne: dal je, pa je bilo." Ko je umiral, pa ni imel svojim lastnim otrokom česa zapustiti!

Nekateri prešernoslovci so pesnikovo radodarnost, ki je včasih mejila na razsipnost, razlagali z dejstvom, da je moral prezgodaj od doma. Doma so gotovo živeli bolj varčno. Franceta pa so po odhodu od doma z denarjem in drugimi dobrotami kar naprej zalagali strici duhovniki, pozneje je dobival študentske stipendije in znal sam zaslužiti denar. Če bi bil varčen, bi tudi kaj privarčeval. Tako pa je, umetnik, vse sproti zapravil. Po varčnosti ni bil Gorenjec, a tudi kot tak je le izjema, ki potrjuje gorenjsko pravilo.

Kako se je rodil

"Brat France je bil pri Ribiču v Vrbi 3. decembra 1800 ob treh popoldan rojen. Krščen je bil na Rodinah na ime sv. Frančiška Ksaverija, ki ga praznujemo ta dan. Našega očeta Šimna brat, stric Franc, so bili takrat na Bohinjski Bistrici kaplan. Rekli so: 'Ko bi bil vedel, bi bil jaz prišel in ga krstil.' Bili so tudi Franc Ksaver in so na to veliko držali. Rodinska cerkev ima namreč kapelico sv. Frančiška Ksaverija. Prav zavoljo te kapelice so bile Rodine takrat nekaka božja pot za Gorenjsko ..." S temi besedami se je rojstva svojega brata spominjala njegova mlajša sestra Lenka. Njeno daljšo pripoved je zapisal Tomo Zupan in jo objavil v Knjigi Kako Lenka Prešernova svojega brata, pesnika, popisuje (1933).

"Otrok, bratov in sestra, nas je bilo pri Ribiču osem. Trije fantje, pet deklet. Vsi smo bili rojeni tule v kamri, ki se hiše drži. Med nami otroci v Ribičevi hiši je takole bilo. Mi mlajši: Mina, Urša, jaz in Jurij smo skup vlekli. Starejši: Jera, Katra in France pa tudi vkup. To je že tako v hišah. - Jera pa nas je

Ime Gorenjci se
v pesnikovem
opusu pojavi
samo enkrat,
Gorenjska niti
enkrat!
Verjetno je bilo
za Prešerna in
sodobnike
Gorenjsko enako
Kranjski,
Gorenjec Kranjcu
in Gorenjka
Kranjci?

PREŠERNOSLOVJE

Snovanja

manjše vendar kam peljala, na goro nad Begunjami k sv. Petru ali drugam. Toda Kata nas ni nikamor peljala; doma naj bodo otroci, je rekla. - France je bil starejši. Pa nam je mlajšim vendarle včasih pri igrah pomagal in materi potem rekel: Tule so tako neumni, mi smo bili bolj pametni. Naša mati so na to odvrnili: Prav tako neumni ste bili vsi ..."

"Zibelko vseh nas so mati menda neki revni dali; ali pa je z našo hišo vred pogorela, ko je bil leta 1856 v Vrbi ogenj. To sem vam (pisatelju) zato povedala, ker bi bili vi v svoji zbirki tudi France tovo zibelko tako radi imeli." Tako je pripovedovala Lenka prešernoslovca Zupanu. No, tudi zibelka se je pozneje našla. V Žirovnici jo je odkril pisatelj Finžgar, prvi med pobudniki, da se pesnikova rojstna hiša preuredi v muzej. To se je tudi zgodilo in stara Ribičeva hiša v Vrbi je že od 21. maja 1939 eden najbolj obiskanih muzejev na Slovenskem. Ko si jo človek danes ogleduje, se sprašuje, kako so tu živeli v pesnikovih otroških letih. Kje so spali, kaj so jedli, kakšen je bil njihov "dnevni red", o čem so se pogovarjali, česa so se veselili, zavoljo česa skregali ... Marsikaj od tega je vedel pred kakimi desetimi leti ob mojem zadnjem obisku v tej hiši pojasniti prijazni vodnik, gospod Silvester Mirtič, marsikaj je za zmeraj prepuščeno naši domišljiji. Ta pa je čisto pesniški dar.

Franceta je krstil Jakob Mahtik (Mactig), tedanji rodinski kaplan, za krstnega botra je bil Jurij Dolar, "Flisov boter iz Vrbe". (Ta je bil 11 let pozneje za botra tudi Janezu Zlatoustu Pogarčarju, Prešernovemu rojaku iz Vrbe, ki je postal ljubljanski škof. Nadškof Anton Vovk pa se je, kakor je dobro znano, rodil v isti hiši kot

Prešeren!) Prvega sina Šimna in Mine so krstili na ime Frančiška Ksaverija, slovitega jezuita in misijonarja iz 16. stoletja. Ta goreči mož, ki je skušal krščanstvo razširiti v Indijo in na Kitajsko (projekt, ki je tudi 500 let pozneje nedokončan in v bistvu neuspešen), velja za zavetnika misijonov. Franc Ksaver Prešeren seveda ni bil misijonar v tradicionalnem smislu te besede. A postal je veliki mag poezije, vse dežele, v katerih prebivamo Slovenci, je povzdignil v misijon poezije. Malo je narodov na svetu, v usodi katerih bi poezija odigrala tolikšno vlogo, kot jo je pri Slovencih. Največji pa je v tem projektu pospeševanja narodne osamosvojitve s pesništvo delež, ki ga je prispeval v Vrbi rojeni genij Franc Ks. Prešeren, pesniški zavetnik slovenstva.

Izvirna gorenjska beseda

Kot tisto, kar je pri Prešernu najbolj gorenjsko, smo torej razpoznali to, kar se vidi že na prvi pogled: njegovo nesporno gorenjsko poreklo. Poglobljenemu pogledu pa se pokaže še nekaj, kar je

morda še bolj pomembno: zaznamovanost bodočega pesnika s pristno domačo, gorenjsko in slovensko besedo, njegov gorenjski govor. Njegovo poreklo ni bilo samo po sebi nič posebnega. Bilo je kmečko, tedaj večinsko. "Po drugi strani pa je genialnega človeka, ki je vstopal v kozmos pesniškega ustvarjanja, prav ta neobremenjenost z izročilom lahko tudi vzpodbujala in poetsko silo v njem še krepila. Opiral se je lahko le na eno, toda mogočno osnovo svojega prebujajočega se ustvarjanja. To je bil jezik, ki je nastajal stoletja, čista govornica, kakršna je Prešeren slišal bolj doma in v vasi, kakor pa v cerkvi. Šole pa v Vrbi ni bilo. Bila je sicer v Radovljici in v Kranju, toda za mlada otroška leta so bili ti kraji že preoddaljeni. Tudi če bi Vrbenci imeli šolo v svoji vasi ali pa v neposredni soseščini, bi jezikovni pouk v šoli takrat pač ne dosegal pristnega naravnega govora slovenskega kmeta spričo vesplošne jezikovne neizobraženosti cerkvenikov-učiteljev v trivialkah. Sledil je lahko le tistemu jeziku, ki je kot sicer preprosta govornica živela, rasla in se plemenitila stolet-

Matija Jama, Prešernova rojstna hiša, objavljeno 1899 v reviji Dom in svet

Goldenstein, Podobica blejske Matere Božje, sredina 19. stoletja

ja ... Ta govornica, ki se je oblikovala skozi stoletja in govorila tudi v Prešernovi Vrbi, samozavestna in jedrnata, svetla, polna neposrednosti, je legla kot zaklad v Prešernovo dušo, da postane 'beseda' in 'logos' ..."

Avtor gornjega spoznanja, da je domača beseda za rojstvo pesnika še bolj odločilna kot rod sam, je profesor Jože Kastelic, v odlični knjigi Umreti ni mogla stara Sibil, izdani pri založbi Modrijan v Ljubljani, 2000. Za ilustracijo te ključne ugotovitve vzame Sonete nesreče. V njih so metafore, ki so klasičistične, priučene: "uka žeja, goljfiava kača, igrača notranjih viharjev, zagrinjalo prihodnosti, sovražna sreča ..." To so izrazi, ki so očitno umetni(ški). Hkrati pa najdemo v tej isti pesnitvi vrsto poetskih izrazov, za katere lahko z gotovostjo zapišemo, da so "privzeti iz govornice otroštva in mladosti na vasi v deželi, ki se je še ni dotaknila umetna in tuje vzore posnemajoča literatura". Takšni izvirni izrazi, plod ljudske ustvarjalnosti, so: "Koža je podplat. Hrast leži kot rop požrešne trohljivosti. Revež preišče vse kraje, kar jih pokriva strop neba." V teh izrazih se kaže burna neposrednost domače grude: "Vrba; žena, dom in polje; noč se zvedri, pred človekom pa zija brezno brez vse rešne poti; sveča

brli in ugasne, ko ji zmanjka reje; jezero buta s togotnimi valmi ob steno hiše; človek počije in nekdo mu obriše s čela pot; spi, da ga glasni hrup ne predrami; pleča so se navadila butare, usta grenkega bokala, trnjevka ne straši več, udje in sklepi so otrpnili ..."

Kastelic spomni tudi na dejstvo, da je bilo nepismeno slovensko ljudstvo izjemni kolektivni pesnik, "avtor" izvirne ljudske pesmi. "Vsa epska širina balade in romance, vsa čustvena napetost lirizma je živela v tej ljudski pesmi. V njej so bila prisotna čustva sreče in nesreče, smeh skozi solze, ljubezen, upor in odpor, zanos molitve k nebeškim silam, občutje poraza, zapuščenosti, obupa, smrti. Pesem, ki je v Prešernovih časih še živela in se pela med ljudmi, v dolgih večerih, ob praznikih, porokah, pogrebih. To je druga stran fenomena Prešeren - neizčrpane možnosti, da pesnik vzbudi v sebi prvine, ki so jih ustvarjala stoletja."

Vprašali smo se, kaj je pri Prešernu najbolj gorenjskega. S pomočjo prešernoslovcev smo našli tudi odgovor. Najbolj gorenjska pri Prešernu je poleg rodne kraja in rodu beseda, kakršna se je govorila in pela, kakršne se je naučil na svojem domu v Vrbi. Ta beseda je bila materija, ki jo je v vrhunsko

Najbolj gorenjska pri Prešernu je poleg rodne kraja in rodu beseda, kakršna se je govorila in pela, kakršne se je naučil na svojem domu v Vrbi. Ta beseda je bila materija, ki jo je v vrhunsko pesniško formo tako ustvarjalno preoblikoval njegov osebni genij.

Kam?

*Ko brez miru okrog divjam,
prijatljji prašajo me, kam?*

*Prašajte raj' oblak nebá,
prašajte raji val morjá,*

*kadàr mogočni gospodar
drvi jih sèmertje vihar.*

*Oblak ne ve, in val ne kam,
kam nese me obup, ne znam.*

*Samo to znam, samo to vem,
de pred obličje nje ne smem,*

*in de ni mesta vrh zemljé,
kjer bi pozabil to gorjé!*

Wohin?

*Wenn ohne Rast und Ruh mein Sinn,
bedrängen Freunde mich, wohin?*

*Die Wolke hoch im Himmelsrund,
die Welle überm Meeresgrund,*

*ihr hättet besser sie gefragt,
wenn sie der Sturmwind herrisch jagt.*

*Weiß nicht, wo Wolke, Welle bleibt,
wohin mich die Verzweiflung treibt!*

*Nur eines weiß ich ganz gewiss,
dass mir versagt ihr Anblick ist,*

*dass mir kein Ort der Welt vergönnt,
wo ich mein Leid vergessen könnt!*

PREŠERNOSLOVJE

Snovanja

pesniško formo tako ustvarjalno preoblikoval njegov osebni genij. Delo, ki je nastalo, seveda ni le gorenjsko, ne samo slovensko. Pripada kulturni zakladnici človeštva kot celote.

Gorenjska imena v Prešernovih pesmih

Pa naštejmo še vsa gorenjska osebna in druga imena, ki jih najdemo v Prešernovih pesmih. Pri tem si bomo pomagali s Slovarjem Prešernovega pesniškega jezika, ki ga je z uporabo računalnika v Goettingenu sestavil nemški slavist Peter Scherber, izdala pa založba Obzorja v Mariboru, 1977. Pri sestavi Prešernovega slovarja je uporabljal njegovo doslej najbolj popolno Zbrano delo, ki ga je uredil Janko Kos in je izšlo v dveh zvezkih v zbirki Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisate-

ljev (DZS, Ljubljana 1965-66). Katera gorenjska imena so si tedaj prislužila, katera je morda zgolj naključno doletela čast, da stojijo v Poezijah? Naštejmo jih kar lepo po vrsti, po abecednem vrstnem redu.

Prvi je **Ajdovski gradec** v Bohinju: "ki ajdovski se gradec imenuje". Sledi **Bistriška dolina**: "beži tje v Bohinj, v Bistrško dolino". **Blejsko jezero**: "tje na osredok Bleškega jezera". **Blejski grad**: "ti kaže Bleški grad na levi strani". Denimo, da je bila **Bogomila** Gorenjka; njeno ime se pojavi kar 15-krat! Primer: "de srečen je leta, kdor z Bogomilo ...". **Bohinj** (glej pod Bistrško dolino). **Bohinjsko jezero**: "Premagan pri Bohinjskem sam jezeri / Bohinjsko jezero stoji pokojno". Pesnikov največji prijatelj Matija Čop se mora zadovoljiti z enim samim imenovanjem: "pol-

no si znadnost imel njih, Čop! velikan učenosti". Če je bila Gorenjka Bogomila, je bil tudi **Črtomir**, imenovan 19-krat, največkrat! Za primer: "Že, Črtomir, je treba se ločiti". **Gorenjci**: "Gorenjci moji! knjige mi berimo". **Kokra, Kranj**: "po Kokri doli v Kranj Valjhun pripodil". Jernej **Kopitar** nastopi dvakrat: "rekoč: 'Le čevlje sodi naj Kopitar!' / Dobrovius modrost praša Kopitarjovo". Kranj uporablja Prešeren predvsem kot ime za deželo **Kranjsko**, petkrat. **Kranjce in Kranjce** pokliče po petkrat. **Kranjsko**: "De zdej, ko že na Kranjskem vsak pisari". **Lesičnjek** (= v Trziču rojeni duhovnik in pesnik Ignacij Holzapfel): "Kako bi neki sladke pel Lesičnjek!" **Levičnjek** (= duhovnik in pesnik Jernej Levičnik iz Železnikov): "Kako bi neki prave pel Levičnjek!" **Marko** (patron vrbenske cerkve): "bi bližnji sosed varoval - svet Marka". **Prešeren** sam se v Poezijah imenuje samo enkrat: "Sme nekaj nas, ker smo Prešernove, biti Prešernih". **Sava** priteče trikrat: "Kjer Donava v Savo se bistra izlije / v Save dereče valov tam vrtiničinah smrt te zasači / kjer Donava bistra pridruži se Savi". Enako **Savica**: "Kjer bistra vanjga pribobni Savica / Pri slapu čakal jutro bo Savice / z duhovnim bliža slapu se Savice". Čast nastopiti v Poezijah ima tudi Valentin **Vodnik**: "uni bo pa rekel: kaj za Vodnikom ne hodi?" Zadnja je seveda **Vrba**: "O Vrba! srečna, draga vas domača".

V Prešernovih pesmih se torej pojavlja samo 24 gorenjskih osebnih in stvarnih imen. Črtomir in Bogomila sta imeni, ki imata pri Prešernu tudi sicer visoko me-

sto. Večkrat se pojavlja samo **Bog**, 58-krat, in **Slovenec**, enako kot Črtomir 19-krat. Ime Gorenjci se pojavi samo enkrat, Gorenjska niti enkrat! Verjetno je bilo za Prešerna in sodobnike Gorenjsko enako Kranjski, Gorenjec Kranjcu in Gorenjka Kranjci? Naposled bo zanimivo vedeti še, katere so Prešernove najbolj pogoste besede nasploh, denimo, take, ki se v njegovih pesmih pojavijo več kot 100-krat. Samo 16 jih je (v oklepaju je število "nastopov" posamezne besede): **biti, sem** (1426), **on** (606), **v** (376), **jaz** (307), **in/ino** (300), **ne** (280), **da** (235), **ti** (206), **ta** (170), **s/z/ž** (140), **ali/al** (137), **ki** (134), **na** (129), **od** (123), **moj, srce** (112), **tvoj** (103). Poezije imajo 3161 verzov s skupaj 16.878 različnimi besednimi oblikami, ki jim ustreza 2822 gesel ...

Izlet na Gorenjsko

Če bi Prešeren in Čop živela danes, bi morda hodila na Gorenjsko na dopust. V njunem času pa to ni bilo v navadi. Dopustov v današnjem smislu sploh niso poznali. Plemiči in najbolj premožni meščani, ki so živeli v mestu, so se v najbolj vročih dneh umaknili v svoje podeželske rezidence, drugi so si morda spomagali kako drugače, a kam daleč že niso mogli. Da bi šli na morje, še pomislili niso. Prešeren morja v svojem življenju še videl ni, kaj šele, da bi se v njem okopal. Kadar je bilo najbolj vroče, so se šli morda ohladiti v Savo. Tako bi lahko sklepali po nenadni in nesmiselni smrti, ki je v tej reki doletela pesnikovega rojaka, najboljšega prijatelja, sopotnika in vodnika.

Le k(d)aj sta se Matija in France zamerila reki, ki v Ljubljano priteka z njunega domačega gorenjskega konca? Morda takrat, ko jo je pesnik pri enem od njenih izvirov baje takole ozmerjal: "Oj Savica, / nisi več devica! / Si prasica, / ki na široko šči." Ja, to so hude besede, deroča voda pa je vrh tega brez pravega smisla za humor. Kakorkoli že, izlet k Savici in domov v Vrbo, na novo mašo brata Jurija, je bila gotovo ena najlepših poletnih poti, ki sta jo prijatelja skupaj opravila. Zgodila naj bi se 5. avgusta 1832. Prešernova sestra Lenka je o njej povedala, kar sledi. "Jurij je pel novo mašo na Breznici 1832. Takrat sta šla Čop in doktor k Savici. Prišla sta šele na novomašno popoldne, ko je bila pojedina pri Ribiču v Vrbi. Bližnje duhovščine je bilo precej.

Kmečkih ljudi pa ne prav veliko. Ko so naznanili svatje, da Čop in doktor gresta, so jima mati hiteli naproti: 'Zakaj tako pozno?' so Čopa zavprašali. A Čop na to: 'Mati, nisva imela svatovskega oblačila.' Takoj potem so bili pa nad doktorjem in mu rekli: 'Lej, France, kako bi bilo fletno, ko bi bil še ti gospod!' In doktor: 'Ja, mati, kako bi bil pa jaz pel?' Mati so bili na novi maši strašno veseli. - Za mežnarja pred oltarjem na Jurijevi novi maši so pa stregli sedanji ljubljanski škof Pogačar, bližnji naš Lenčkov sosed; menim v kakem drugem letu v lemenatu. Družba pri Ribiču je postala zelo vesela. Saj so vkup prišli znanci: Čop, dr. Ahačič in naš doktor France. Na novi maši sem kuhala jaz."

Mar ni bil to krasen poletni izlet! Najprej k Bohinjskemu jezeru, potem pa na ohcet po novi maši. Zdaj pogledjmo še, kako ta isti dogodek v svojem dolgem članku o Prešernu za Slovenski biografski leksikon razlaga profesor Anton Slodnjak. "V začetku avgusta t. l. je obiskal domači kraj in popotoval s Čopom v Bohinj in k Savici, kjer se je menda nalašč toliko zamudil, da ni bil pri bratovi novi maši, temveč se je vrnil šele na večer slavnostnega dne v Vrbo. Mati mu je to očitala in mu spet tožila o svoji bolečini, da ji ni tudi on izpolnil velikega upanja. Branil se je in se spet hudomušno izgovarjal na svoj slab posluš, rekoč: 'Mati, kako bi bil pa jaz pel?' Skupno počitniško potovanje s Čopom priča, da sta si oba želela svidenja in da ju je večmesečna ločitev še bolj zblížala ..."

Zapustimo ju tedaj tistega lepega avgustovskega dne, pred nesrečami, ki so ju doletele pozneje. V prihodnjih letih in desetletjih ju ne bomo srečevali tako pogosto kot v letih 1997 in 2000, ko smo obhajali 200-letnici njunih rojstev. Večje ceremonije, povezane z njunima imenoma, lahko pričakujemo šele v letih 2035 in 2049, ko bosta na sporedu 200-letnici njunih smrti. Kako bo takrat, si ne upam pisati. Marsikoga od nas ne bo več na tem svetu, Gorenjski glas bo, upam, še izhajal. Vse je precej negotovo. Eno pa je povsem gotovo: Dokler bodo v današnjih gorenjskih in slovenskih krajih živeli ljudje in bodo ti govorili slovensko, se bo med njimi omenjalo Prešernovo ime in se bodo brale njegove pesmi. Bog živi Prešerna in vse, kar nas je Prešernovih!

Eno pa je povsem gotovo: Dokler bodo v današnjih gorenjskih in slovenskih krajih živeli ljudje in bodo ti govorili slovensko, se bo med njimi omenjalo Prešernovo ime in se bodo brale njegove pesmi. Bog živi Prešerna in vse, kar nas je Prešernovih!

Zdenko Kalin, Prešeren, 1977; ta odlitek stoji v Žirovnici, prvi pa v Sydneyju, Avstralija. / Foto: Damir Globočnik

Cerkev sv. Marka v Vrbi / Foto: Damir Globočnik

Prešernov spomenik na Bledu, 1883 ga je dal postaviti ljubljanski Literarno-zabavni klub.

PREŠERNOSLOVJE

Snovanja

Prešeren se je rodil pod Karavankami. Močno pa je bil povezan tudi z deželo in ljudmi na oni strani teh gora, s Koroško in Korošci. V Celovcu je maja 1832 opravil sodni izpit, po koroških župnijah je kot duhovnik služboval pesnikov brat Jurij, pri njem je 1842 umrla njuna mati Mina ...

Prešeren na Koroškem

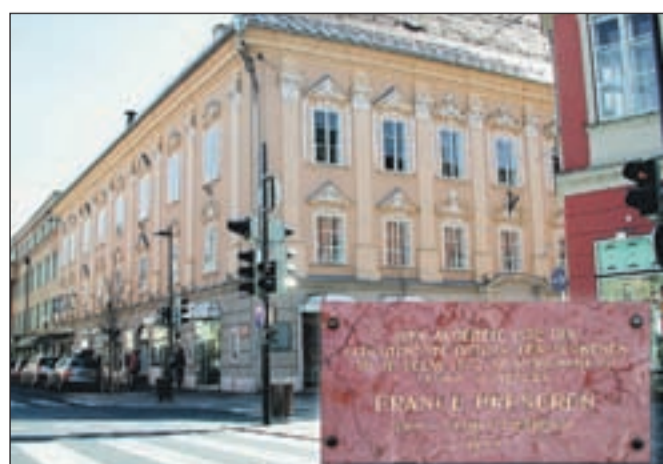
MIHA NAGLIČ

Ste vedeli, da je bil France Prešeren, ki se je rodil na sončni strani Karavank in postal največji slovenski pesnik, na prav poseben način povezan tudi s Koroško in Korošci? Francev oče Šimen se je v mladosti skrival na Koroškem, da ga ne bi poklicali k vojakom. Pesnikova mati Mina pa je bila eno leto učenka v nunski učili dobro nemško in so ji zato potem doma rekli kar "nemška salata". Pesnik sam je bil na Koroškem vsaj dvakrat: v prvi polovici leta 1832, ko se je na višjem sodišču v Celovcu pripravljal in v drugi polovici maja tudi opravil sodno-odvetniški izpit; drugič pa, ko je v Šentrupertu (Sankt Ruprecht am Moos) nad Beljakom obiskal brata Jurija, ki je po Koroškem služboval kot duhovnik.

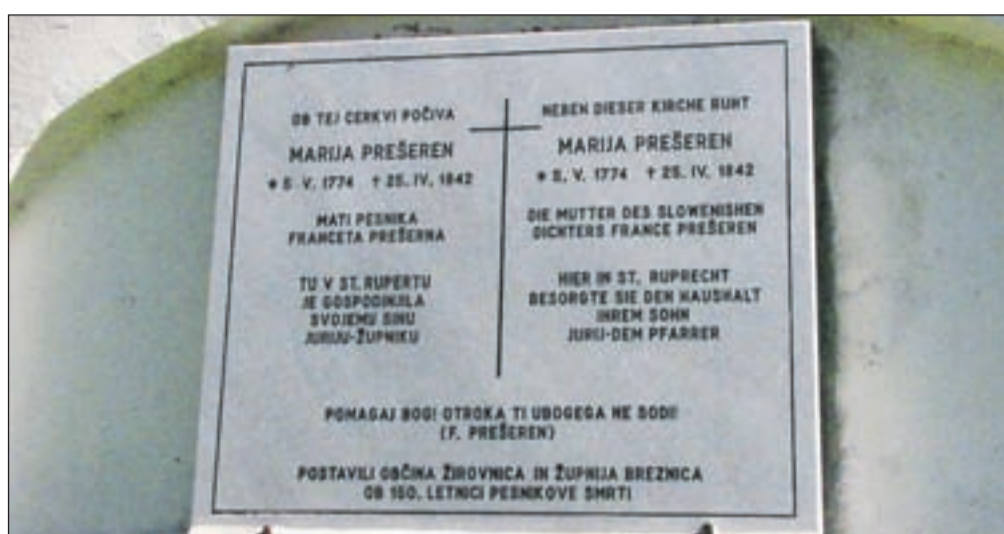
Iz Celovca je pisal več pisem; ohranjenih je pet prijatelju Matiji Čopu in eno Mihiu Kastelcu. Dne 5. svečana 1832 piše Čopu v nemščini: "Celovec poznaš tako dobro kot jaz. Ljudje so po svoje pristrčni, če hvališ vse, kar je hvale vredno ali pa tudi ni. Zlasti se košatijo na račun Ljubljanec. Ljubljanec imajo neprimerno več svetskega čuta ko Celovčani. Le preveč strpni so v marsikaterem pogledu: vsakega pritepenega kričača puste kričati in prvačiti. Naravno je, da se skušajo ljudje, ki sami nič niso, uveljavljati tako, da v nič devljejo domačine. V tem so Korošci pametnejši: takemu bahaču znajo, če že ne z jezikom, pa vsaj s pestjo zamašiti gobec.

Doslej sem se le malo ogledal, pa Ti o Celovcu ne vem veliko povedati. Ljubljanke se mi zde v splošnem zaljše kakor meščanske Celovčanke; vendar pa je ena izmed njih napravila name vtis, ki o tem nekdo ne bi smel nič izvedeti. Preproste Korošice so povprek zale, pa zelo nesnažne ..." - Zanima nas seveda, katera je bila tista, ki je na pesnika "napravila vtis"? Dr. Janko Kos, urednik Prešernovega Zbranega dela, meni: "Prešernov namig bi bilo mogoče spraviti v sklad z ohranjenimi sporočili o Gradčanki Khlunovi, na katero naj bi ga v tem času vezale ženitne obljube ali vsaj načrti; vendar sodi tudi ta razlaga v območje nepotrjenih domnev."

V pismu 13. svečana postavlja koroške patriote kranjskim za zgled. "Včeraj smo slavili rojstni dan našega veličanstva. Korošci so boljši patrioti kot mi. Gledališče je bilo prenatrpano, *vivat* klici sila hrupni, začetek narodne himne so morali trikrat ponoviti. Tu se zgledujete!" Iz Celovca je 10. sušča pisal tudi prijatelju Mihiu Kastelcu in v tem pismu napovedal svojo "kranjsko tragedijo". "Načrt za kranjsko tragedijo imam tako rekoč narejen. Snov bo bogata z dejanjem in zapetljaji, ne da bi jih povzročal intrigant, samo premalo tragična se bo morda zdela. Ljubezen bo poglavitna tema. Reminiscence na tragedije ali tudi povesti bo težko najti. Kakor hitro opravi skušnjo, se hočem lotiti izdelave. Zdrav bodi in pozdravi bibliotekarja." "Bibliotekar" je seveda Čop, tragedija pa je najbrž ostala v pesnikovi glavi in se ni prelila na papir.

Prešernova spominska plošča v Celovcu, pri sodni palači na Viktringer Ringu / Foto: Johann Jaritz, Wikipedia

Spominska plošča Prešernovi materi Mini na zidu cerkve v Šentrupertu pri Beljaku

V cerkvi sv. Ruperta je kot duhovnik služboval pesnikov brat Jurij Prešeren (1805-1868).

"Ljubljanke se mi zde v splošnem zaljše kakor meščanske Celovčanke; vendar pa je ena izmed njih napravila name vtis, ki o tem nekdo ne bi smel nič izvedeti.

Preproste Korošice so povprek zale, pa zelo nesnažne ..." (Prešeren iz Celovca, 5. 2. 1832)

Nadvse zanimivo in pretresljivo je pismo, ki je bilo pesniku poslano s Koroškega deset let pozneje. Pesnikova mati in sestra Lenka sta takrat živeli pri Juriju. Ko je mati začutila, da bo umrla, je sinu Juriju za Franceta narekovala naslednje pismo: "Ozdravila se več ne bom. Bom umrla. Na mojo pot boste vsi prišli. In morebiti ti, France, prvi. Tako fleten otrok si bil. Tudi sedaj svojo reč prav obrni!" Njena napoved se je uresničila: ona je umrla 25. aprila 1842 za vodenico, France komaj sedem let za njo za enako boleznijo. O materinem pismu je pripovedovala Lenka, o tem, kako je France pismo sprejel, pa sestra Katra: "Ko je doktor to materino pismo bral, so mu take solze doli šle kot grah. Vprašala sem ga, kaj je v pismu, ki sem ga jaz s pošte prinesla. Pa ni hotel nič reči. Le pismo je pustil na mizi. Ker je bilo slovensko, sem ga potem brala in videla,

kaj je bilo pisano." Na materin pogreb na Koroško France ni šel, ni (z)mogel. V Šentrupertu je na cerkvi še vedno plošča v njen spomin.

In kakšni so bili odnosi med pesnikom, ki je bil "frajgajst", in bratom duhovnikom? "Pesnik in Jurij sta se drug drugemu odtujila, ker je bil slednji nazorsko precej nestrpen, le poredkoma sta si dopisovala, a pisma niso ohranjena. Bil je varčen in svojeglaven ... Pesnik ga je obiskal na Koroškem le enkrat, in sicer v Šentrupertu z dr. Blažem Crobathom in njegovo hčerjo Luizo, a to je bilo že po materini smrti. Med Francevovo boleznijo je zalagal brata in Katro z denarjem. Ernestina Jelovškova zatrjuje, da se je udeležil bratovega pogreba in morda pri tej priliki dal uničiti nekaj njegovih knjig in rokopisov ... Do matere pesnikovih otrok, ki se je v stiski obrnila nanj s prošnjo za pomoč, je bil trd, celo krut." Jurij je umrl v Ov-

čji vasi pri Žabnicah, kjer nanj še zdaj spominja lep nagrobnik. (Vir: Slovenski biografski leksikon, dostopen tudi na spletu, geslo Prešeren in France Prešeren.)

V Prešernovih pesmih je le malo koroških krajevnih in osebnih imen. Pojavi se Drava: "al preveliko trumo je čez Dravo". Korotan nastopi dvakrat: "in iz novink Slovenec v Koratani"; "življenje, kri po Kranji, Korotani". Pa Svete Višarje, ki so bile v Prešernovem času pod Koroško: "Trsat obiše, al svete Lušarje". Avstrijski zgodovinar Wilhelm Baum je zagovarjal tezo, da bi Prešeren čisto lahko postal tudi nemški pesnik; saj je napisal veliko odličnih pesmi v nemščini. Seveda, tudi to je mogoče, a zdaj je tako, kot je: Prešeren ostaja največji slovenski pesnik, slovenščina na Koroškem pa se bori za preživetje. In tisti, ki jo še govorijo in pišejo, častijo tudi Prešerna, to in onstran Karavank, po Koroškem in po Kranjskem.

Prva znana kiparska upodobitev Franceta Prešerna je nastala leta 1865. Pesnikov doprski kip je v mavcu izdelal gorenjski rojak Franc Ksaver Zajec (1821-1888, rojen na Sovodnju), v tistem času edini slovenski akademsko šolani kipar.

Prvi kip Franceta Prešerna

DAMIR GLOBOČNIK

Prešernovo doprsje je Franc Zajec oblikoval za "Prešernovo besedo", slovesnost, ki so jo v počastitev pesnikovega rojstnega dne priredili 2. decembra 1865 na odru deželnega gledališča v Ljubljani. Decembra istega leta je Zajec po tem kipu izdelal tudi majhen doprski kip Prešerna, za katerim se je zabrisala vsaka sled.

Doprsje je močno idealizirano in predstavlja Prešerna v mlajših letih. Franc Zajec po pričevanju kiparjevega sina Ivana Zajca (avtorja Prešernovega spomenika v Ljubljani) pesnika ni poznal, saj se je iz tujine vrnil po letu 1848. To potrjuje Zajčevo pismo slikarju Franzu Kurzu zum Thurn und Goldenstein (1807-1878), ki se je v slovenski kulturni spomin zapisal kot avtor prvega Prešernovega posmrtnega portreta. Zajec je 27. januarja 1869 prosil Goldensteina za morebitno kopijo ali fotografijo Prešernovega portreta. Notica o Prešernovi slavnosti, ki jo je 4. decembra 1865 objavil Laibacher Zeitung, sporoča, da je bil Zajčev kip narejen po Goldensteinovem portretu. Kiparju naj bi pri izdelavi doprsja z opisi pomagala tudi prijatelj dr. Janez Bleiweis in Goldenstein.

Zajčev kip je bil mišljen za pogled od daleč, zato je izdelan v nadnaravni velikosti (višina 65 cm) in brez pretanjenih fines. Doprsje učinkuje neoklasicistično. Po Goldensteinovi sliki posneta Prešernova oblačila je Zajec oblikoval kot neoan-

Fran Ksaver Zajec, Prešeren, 1865 (bronasti odlitek pred Prešernovo hišo v Vrbi, 2000)

tično draperijo, nekakšno rimsko togo, ki se preliva v za tedanjo modo značilne reverje plašča in samoveznico. O antičnih zgledih pričajo tudi mrtve, brezzenične oči.

"Apoteoza Prešerna"

Pri "Prešernovi besedi" je sodeloval tudi slikar Goldenstein. Zasnoval je štiri "žive slike" (t. j. prizore, v katerih se igralci ne gibljejo

in ne govorijo, nem. *lebende Bilder*, fr. *tableau vivant*). Prikazovale so motive iz Prešernovega Krsta pri Savici: "Boj poganskih Slovencev", "Črtomir prvič vidi Bogomilo", "Črtomir poganskim Slovincem oznanja krščansko vero". Goldensteinove pripravljane skice za prireditev so se ohranile v skicirki z datumom 18. november 1865. Hrani jih Salzburški deželni arhiv. Skice je našel umetnostni in gledališki zgodovinar Marko Marin, ki je podrobno proučil Goldensteinovo delovanje na gledališkem področju.

Pobudnika "Prešernove besede" sta bila najbrž Fran Levstik in nemški literat in igralec Moriz Heinrich Penn, ki je leta 1865 iz Zagreba prišel v Ljubljano. Kljub dvojezičnemu plakatu so na prireditvi deklamirali in peli samo v slovenščini. Po Levstikovem prologu (posebnem uvodnem delu kakega literarnega dela,

uvodnem govoru) v pesnikov spomin, ki ga je recitiral Penn, je sledila "živa slika", imenovana "Pesnik posavljen" oziroma "Apoteoza Prešerna". Tako je naslovljena tudi prva med Goldensteinovimi skicami, ki prikazuje Zajčev doprski kip v naj-slovesnejšem trenutku dogodka. Ženska, ki je posebljala Carniolio oziroma Slovenijo, je z vencem okrasila, kronala oziroma "ovenčala" Prešernov kip, ki je stal na vzvišenem prostoru, do katerega se je prišlo po treh stopnicah. Na desni je stal duhovnik, na levi pa Prešernovi pesniški junaki: Črtomir, Bogomila in Ribič. Levo in desno sta prizor zaključevala štita z napisoma Krst pri Savici in Pesmi, ki sta bila pritrjena na drevo.

Prireditev je nadvse uspešna, publika je nastopajoče pospremila z navdušenimi in viharnimi ovacijami. "Uspela je bil sijajen, gledališče natlačeno polno; z dežele je prišlo mnogo občinstva, in gledališka vrata so morala ostati odprta, ker so ljudje na cesti stopali na klopi in stole, da bi kaj videli in čuli. Vsi dostojanstveniki so bili navzoči in ploskanja ni bilo konca." Po letu 1848 so bili gledališki listi prvič natisnjeni v slovenščini. 9. decembra so morali predstavo ponoviti.

Vodnik ali Prešeren

Zajčev kip je veljal za izgubljenega. Leta 1991 so ga znova predstavili javnosti. Okrog leta 1980 je kip na podlagi ponudbe v časopisu v Mlinem pri Bledu pri nekem zasebniku, ki je prodajal hišo in opremo, kupil Andrej Gogala, urednik pri Državni založbi Slovenije. Po izročilu naj bi kip na Bled prišel iz kranjske čitalnice in naj bi predstavljal pesnika Valentina Vodnika. Zaradi materiala (mavec) naj bi šlo za standardno, serijsko izdelano podobo. Kip je bil na čelu, ličnici in draperiji obtolčen. Strokovnjaki Marko Marin, dr. Ivan Sedej in dr. Sonja Žitko so potrdili domnevo, da gre za kip Prešerna iz leta 1865. Osrednji dokaz je bila letnica, ki je bila vtisnjena v kip in vilita hkrati s kalupom, s katerim je bil narejen mavč-

ni odlitek. Sledovi patine naj bi opozarjali na varovalno plast, s katero so prevlekli kip, ko so odlivali nov kalup. Odlitek naj bi bilo torej več, prav ta kip pa naj bi bil tisti original, ki je nastopil na "živi sliki" leta 1865.

Prešernov kip so zamenjali z Vodnikovim, kajti Zajec je že za Vodnikovo slovesnost, ki je potekala 5. februarja 1858 (za stoletnico Vodnikovega rojstva) v ljubljanskem gledališču, izdelal mavčno Vodnikovo doprsje, prav tako opremljeno z značilno antično togo. Proslava ob 100-letnici Vodnikovega rojstva je bila predhodnica omenjene prve velike Prešernove slovesnosti.

Februarja 1866 je ljubljanska čitalnica priredila Vodnikovo proslavo, na kateri je z govorom v Vodnikovo čast, ki ga je napisala Luiza Pesjakova, nastopila gospodična Ema Tomanova. Poosebljala je Slovenijo, naštevala je slavna Vodnikova dela in stala pred Vodnikovim kipom, za katerega so Novice zapisale, da ga je Franc Zajec naredil posebej za ta večer in daroval čitalnici. Poročilo Novic torej odpira možnost za obstoj še enega večjega Vodnikovega doprsnega kipa, ki je nastal konec leta 1865 ali v začetku leta 1866.

Novi odlitki Zajčevega kipa

Decembra 2000 so bronasti odlitek Zajčevega doprsja pesnika Prešerna odkrili pred pesnikovo rojstno hišo v Vrbi. Kot so poročali časopisi, je bilo v dogovoru z lastnikom izdelanih več bronastih odlitkov. Njihovo odlivanje so plačali Agens Žirovnica, restavratska delavnica Ulrich & Co. Ljubljana, Smelt International Ljubljana, Savske elektrarne Ljubljana in Elektro Gorenjska Kranj. Stroške za mavčni odlitek za Prešernov spominski muzej v Kranju je krila kranjska Sava. Original je leta 2000 kupil Narodni muzej Slovenije. Leta 1999 so odlitek postavili v vežo hotela Terme Zreče v Zrečah. Dva odlitka sta našla pot v Knafljevo ustanovo na Dunaju in v knjižnico Fakultete za organizacijske vede v Kranju.

Zajčev kip je veljal za izgubljenega. Leta 1991 so ga znova predstavili javnosti. Okrog 1980 je kip na podlagi ponudbe v časopisu v Mlinem pri Bledu pri nekem zasebniku, ki je prodajal hišo in opremo, kupil urednik Andrej Gogala ...

Goldenstein, Apoteoza Prešerna (skica za Pennovo postavitev Krsta pri Savici), 1865

Gorenjske folkloriste srečaš povsod. Več na strani 28 / Foto: AB

GLASOV ODER

ŽIROVNIŠKI ČASTNI KONZUL

Vasi pod Stolom bodo svojo bogato zgodovino odslej predstavljale na čisto poseben način - skozi komedijo Žirovniški častni konzul.

22

MULARIJA

SREČANJE MLADIH TRŽIŠKIH IGRALCEV

V četrtek in petek je v dvorani Kulturnega centra Tržič potekalo srečanje otroških gledaliških skupin iz Tržiča. Prireditev so si v okviru kulturnih dni ogledale vse tržiške šole, ki so povsem napolnile dvorano.

25

LJUDJE

TURIZEM IN PROSTI ČAS

Obiskali smo sejem Alpe-Adria Turizem in prosti čas. Srečali smo Martina Krpana, kraljico Terana, naleteli na Elvisa in okušali jezerski cretov'c. Tudi lepih deklet z gorenjskih koncev ni manjkalo. / Foto: AB

28

GLASOV ODER

Prvinski hard rock festival v Medvodah

V soboto bo MC jedro v Medvodah gostil precej nor, poreden in s prvinskim hard rockom prežet festival LIP-STIKK N' LEATHÜR FESTIVALA 2012. Festival bo svoja vrata odprl ob 19. uri. Nastopili bodo **Shutdown, Broken Arrow, TomCat in posebni gostje, Street Creeeps**. Tom-Cat ob tej priložnosti sporočajo, da bo to tudi poslovilni koncert njihovega kitarista Luke Flegarja ter ustanovnega člana in bobnarja Damjana Puglja. Obenem se bo na koncertu predstavil tudi Damjanov naslednik - kdo, pa naj ostane skrivnost. **A. B.**

V novi knjižici s priljubljenim Krtkom se bodo otroci učili barvati, šteti, poiskati razlike v slikah, najti pot skozi labirint in še kaj.

Vsako od dvanajstih poglavij prinaša domiselne naloge, ki so povezane z meseci v letu. Najbolj primerna je za otroke, stare od 3 do 10 let.

Redna cena knjižice je 7,90 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le 6 EUR + poština.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Knjižico lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

LAŽJI SUDOKU

3				7			
	9	8		5			3 4
2	4		9		3	6	1
			5			4	2
8			1	4			6
4		5		8			
	6	1	2		9		4 7
7	3			4		5	
				1			3

Rešitev:

4	9	5	1	7	8	6	3
1	8	9	7	2	5	4	6
2	7	6	3	4	1	9	8
9	2	8	4	5	3	7	1
6	3	7	2	1	8	5	4
5	1	4	9	6	3	2	7
3	6	2	8	9	7	1	5
8	4	1	5	3	6	9	2
7	5	3	6	2	4	8	1

TEŽJI SUDOKU

6		2						5
4		3	1	7	5			
	7			2				
			3			4		
	8		5		1		3	
		4			9			
				9				8
			4	1	2	3		
9						6		7

Rešitev:

4	2	9	5	1	7	8	6	3
6	5	3	1	7	2	9	4	8
7	1	8	9	2	3	5	6	4
9	2	6	4	5	1	7	3	8
8	4	7	3	2	9	6	5	1
1	6	7	2	8	3	4	9	5
5	1	4	6	9	7	3	2	8
3	8	2	7	5	4	1	9	6
2	9	5	3	6	8	4	7	1

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišete števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov.

Sestavila: P. F.

ŽIROVNIŠKI ČASTNI KONZUL

Vasi pod Stolom bodo svojo bogato zgodovino odslej predstavljale na čisto poseben način - skozi komedijo Žirovniški častni konzul.

Urša Peternel

Prredstava naj bi na malce drugačen, gledališki način predstavljala občino navzven, njene značilnosti in posebnosti ljudi in običaje krajev pod Stolom," pravi **Marsel Gomboc**, režiser in soavtor besedila predstave Žirovniški častni konzul, ki jo bodo krstno uprizorili v petek, 3. februarja, v kulturnem

domu na Breznici. Ponovitev bo še v soboto, oba dneva ob 19.30. Predstava, ki so jo označili kot komedijo z zgodovinskim pridihom, na svojevrsten način predstavlja vasi pod Stolom in njihove vaščane. Kot je povedala soavtorica besedila **Sabina Pogačar Traven**, se igra dogaja v vaškem jedru Smokuča, kjer se pri vaškem koritu srečajo vaščani, ki izvedo, da v vas prihaja bogat Štajerc ... Velik del predstave je odigran v domačem,

žirovniškem narečju, pa tudi polovica igralcev je domačinov. Narejena je tako, da se lahko odigra tako na odru kot zunaj, v starem vaškem jedru Smokuča, zato jo bodo lahko v poletnih mesecih igrali tudi v turistične namene, je povedal Marsel Gomboc. Predstava nastaja pod okriljem Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica. Po besedah direktorice **Maje Zupan** imajo vasi pod Stolom izjemno kulturno dediščino, ki pa je

prevečkrat zapisana suhoparno in preveč faktografsko. S tem ko bodo domačini kot amaterji stopili na odrske deske in uprizorili zgodovinsko igro, obarvano s kančkom hudomušnosti in domišljije, pa bodo bogato dediščino obiskovalcem predstavili na zanimiv, privlačen način. Zato so prepričani, da bodo na ta način bogato zgodovino vasi pod Stolom lahko ponesli prek občinskih in tudi državnih meja.

Na odrskih deskah bodo predstavili zanimivosti vasi pod Stolom in njenih vaščanov skozi čas.

GLEDALIŠKE STOPNICE V MENGŠU

Gledališka vohunska komedija 39 stopnic je nasmejala in navdušila razprodani Kulturni dom v Mengšu.

Samo Lesjak

M rzel zimski petkov večer je kar vabil v toplo dvorano Kulturnega doma v Mengšu, kjer je Špas teater nadaljeval niz uspešnic, ki ga spremljamo že vrsto let. Tokrat so občinstvo navdušili s komično predelavo klasične Hitchcockove vohunske kriminalke **39 stopnic**, ki so ji nadelo energično humorno obleko in na ta način v smeh spravljali do zadnjega kotečka napolnjeno dvorano.

Ne zgolj predstava, temveč celoten dogodek je bil izvrstno pripravljen in izpeljan tako, da se je prilegal skrivnostni vohunsko-komični tematiki predstave. Že pred začetkom je pred vhomom med obiskovalci krožil 'inšpek-

Igralka in trije igralci za 139 različnih likov. Neverjetno, toda izvedljivo. / Foto: Nadja Stare

tor', ki je iskal sumljive dvojne agente, medtem ko je bilo vse gledališko osebje oblečeno v posebne, za to priložnost narejene kostume - z vsem tem so obiskovalcem pričarali razpoloženje, ki jih je potegnilo v predstavo. Za domiselno režijo je poskrbel

Jaša Jamnik, posebnost predstave pa je tudi v tem, da kar 139 različnih likov odigrajo zgolj štirje igralci: **Primož Ekart, Gojmir Lešnjak - Gojc, Nataša Tič Ralijan** in **Uroš Smolej**.

Originalne igralske preobrazbe so navdušile občinstvo,

med katerim smo opazili mnoge znane obraze slovenske estrade. Tako niso manjkali znani igralci in pevci, kot **Jan Plestenjak, Katarina Čas, Nina Ivanič, Matjaž Javšnik, Denis Avdič, Sebastijan Cavazza, Jože Potrebuješ** ter številni drugi, ki so prišli v Mengeš predvsem z namenom razvedrila in preživetja večera ob ogledu kakovostne predstave.

Ob koncu je sledilo prijetno druženje in kulinarčna zakuska, s katero so si tako estradniki kot drugi obiskovalci povrnili energijo po razburljivih predstavi. Tančice skrivnostnosti večera in igre naključij pa nikakor ne zmanjka, sploh ko ugotovite, da so v garderobi vaša oblačila shranjena pod številko 39. Če predstave niste ujeli tokrat, ne zamudite njenih naslednjih ponovitev - prva bo že jutri.

KULTURA

MOČNIKOVA KANTATA NA ZGOŠČENKI

Konec preteklega leta je izšla zgoščenka s kantato za sopran solo, zbor in tolkalni ansambel z naslovom *Adventus Domini nostri Jesu Christi* uveljavljenega skladatelja Damijana Močnika.

Igor Kavčič

S kantato *Adventus Domini nostri Jesu Christi*, kot njen naslov pove povezano s predbožičnim časom, se je ugledni slovenski skladatelj Damijan Močnik odzval povabilu gostujočega dirigenta Slovenskega komornega zbora Marka Vatovca, naj napiše daljšo skladbo za koncert zbora v adventnem času. Kantata ima "korenine" v tako imenovanih antifonih, ki jih v času božične osem-dnevne v domači cerkvi v Cerkljah prepeva tudi skladatelj sam.

Kantato je Močnik sicer napisal leta 2007, za zgoščenko pa so jo posneli dve leti kasneje v dvorani Marjana Kozine v Slovenski filharmoniji v Ljubljani. Ob Slovenskem komornem zboru pod vodstvom dirigenta Marka Vatovca je kot solistka nastopila sopranistka Marta Močnik Pirc (poje v latinščini), v tolkal-

nem ansamblu pa so se predstavili tolkalci Matevž Bajde, Darko Gorenc in Franci Krevh, vsi člani Slovenske filharmonije v Ljubljani.

Kljub temu da piše skladbe za različne orkestralne in komorne sestave, za Močnika velja, da je njegovo osrednje področje skladateljskega delovanja predvsem vokalno. Tudi sam je namreč de-

javen zborovodja in pozna ter s pridom uporablja možnosti glasov. Kot je v besedilu k plošči zapisal Borut Lapornik, je avtorjev slogovni, se pravi miselni razved poudarjeno novoklasicističen, vraščen med izročilo vokalnih stoletij ter zavezan tonskemu jeziku, s kakršnim se je bil čas po prvi svetovni vojni odzval zglede renesanse. Vse je omejeno na

najnujno in preprosto, izpeljano je dosledno, nadrobno so umno razporejene in potek trdno v skladateljevih rokah. Močnikova glasbena govorica se največkrat navdihuje v izbranem besedilu ter temelji na njegovih ritmičnih in melodičnih pobudah. Tako v njegovi melodiki zaznamo oddaljen nadih koral in arhetipskih zvočnih predstav, tudi tistih iz ljudske glasbe. Zgoščenka je izšla pri Glasbeni založbi ASTRUM iz Trziča, eni vodilnih slovenskih založb za klasično, ki v prvi vrsti zalaga zborovsko glasbo slovenskih skladateljev in prirejevalcev, prav tako pa tudi glasbo avtorjev iz drugih držav.

Lansko pomlad je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani prva izvedba še ene nove skladbe Damijana Močnika, kantate za orkester, zbor in soliste z naslovom *Pasijon po Janezu*. Konec marca mu bomo lahko prisluhnili v Kristalni dvorani Sokolskega doma v Škofji Loki.

KRANJ

V Layerjevi hiši razstava del Miha Perčiča

V sredo je bilo v Layerjevi hiši v Kranju odprtje razstave grafičnega opusa avtorja **Miha Perčiča** z naslovom *Žverce vesolja*. Avtor že desetletje, odkar je končal podiplomski študij na grafični specialki, s svojimi deli dokazuje avtonomnost in pomembnost grafičnega medija v sodobni umetnosti. Perčič še naprej aktivno razvija svojo umetniško pot, na kateri ostaja zvest tradicionalnim grafičnim tehnikam, kot so litografija, jedkanica, rezervaš in akvainta. Večinoma se poslužuje zahtevne tehnike suhe igle, s katero lahko raznoliko oblikuje osnovno matrico. Njegova ustvarjalnost in trud se kaže v številnih samostojnih ter skupinskih razstavah. Trenutno razstavlja kar na dveh mestih: poleg Layerjeve hiše tudi v Galeriji ZDSLU v Ljubljani z razstavo *Črtam*, kjer prevladujejo umetniška dela, na katerih skuša avtor z raznovrstno harmonijo linij ustvariti globino ter posledično vtis gibanja. Z razstavo v Kranju, ki jo je organizirala **Petra Puhar Kežar**, Miha Perčič s svojimi kompozicijami konceptualno širi meje svobode v polje neskončnega, ob tem pa poudarja, da svoboda zahteva tudi odgovornost. Solidno obiskano odprtje razstave sta glasbeno popestrila flavtistka **Anja Žagar** ter kitarist **Klemen Pfeifer**. *Žverce vesolja* si lahko ogledate do 8. februarja. **S. L.**

Avtor razstave Miha Perčič na odprtju v Layerjevi hiši

JESENICE

Razstava Pokrajina v novi umetnosti

V četrtek, 2. februarja, ob 18. uri bodo v Kosovi graščini odprli razstavo z naslovom *Pokrajina* v novejši umetnosti. Na ogled bodo likovna dela in fotografije štiriinštiridesetih slovenskih ustvarjalcev aktualnega časa. Razstava je nastala v sodelovanju Gornjesavskega muzeja Jesenice s Slovenskim društvom likovnih kritikov in Galerijo Velenje. **I. K.**

KRANJ

V tujem jeziku berejo moje pesmi

V četrtek, 2. februarja, ob 18. uri bodo v Galeriji Prešernove hiše Gorenjskega muzeja odprli razstavo *V tujem jeziku berejo moje pesmi* - Prešeren v prevodih. Avtorica razstave, muzejska svetovalka Beba Jenčič z razstavo želi opozoriti na številne prevode in s tem na različne jezike, v katere so prevajali Prešernove pesmi. Predstavljene bodo predvsem knjige s prevodi, ki jih hranita Gorenjski muzej in Mestna knjižnica Kranj, torej tisti prevodi, ki so tudi najbolj dostopni bralcem in ljubiteljem našega pesnika, dr. Franceta Prešerna. Kot je obljubila Jenčičeva, bomo Prešernovo poezijo slišali tudi v kakšnem nam precej eksotičnem jeziku. **I. K.**

KRANJ

Kranjske gostilne v Prešernovem času

Jutri, v sredo, 1. februarja, ob 18. uri bodo v galeriji Kranjske hiše Zavoda za turizem Kranj odprli dokumentarno razstavo *Kranjske gostilne v Prešernovem času*. Janez Vajkard Valvasor je v drugi polovici 17. stoletja ugotavljal, da je v Kranju več vina kot vode, meščani so namreč vodo morali nositi iz Save in Kokre, medtem ko v mestu gostiln ni manjkalo. Prešeren je menda rad zahajal k Marjru, v gostilno Stara pošta, k Jahaču, Jelenu in še kam, tudi v hiši, v kateri je živel, je bila kavarna. O tem, kako pogost obiskovalec kranjskih gostiln je bil naš veliki pesnik in o njegovi radodarnosti do ljudi, torej več na sredini razstavi. **I. K.**

Martin Košir
Moja pot skozi čas

Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu

19€
+ poština

Moja pot skozi čas ni raziskovalno delo, ampak spomin na to, kaj so bili, kako so si prizadevali za boljši jutri, ustvarjali, se bojevali, kulturno udeleževali in ohranili prijateljstvo in veselje do življenja. V knjigi so imenovani ljudje, ki so prispevali k ekonomskemu in socialnemu razvoju območja, ki ga avtor opisuje – krajevnih skupnosti Goriče, Golnik, Tenetiše in Trstenik. Redna cena knjige je 27,50 EUR.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201-42-41 ali na: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

VREME IN KINO

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Torek, 31. 1.
 21.00 TRGOVCI S ČASOM
 20.00, 21.50 PODZEMLJE: PREBUJENJE, 3D
 16.10 SLUŽKINJE
 16.20, 18.10
 OBUTI MAČEK, 3D, sinhroniziran
 16.00, 18.20, 20.40 PISMA SV. NIKOLAJU
 19.00 POLNOČ V PARIZU

Sreda, 1. 2.
 21.00 TRGOVCI S ČASOM
 20.00, 21.50 PODZEMLJE: PREBUJENJE, 3D
 16.10 SLUŽKINJE
 16.20, 18.10
 OBUTI MAČEK, 3D, sinhroniziran
 16.00, 18.20, 20.40 PISMA SV. NIKOLAJU
 19.00 POLNOČ V PARIZU

Četrtek, 2. 2.
 21.00 TRGOVCI S ČASOM
 20.30 PODZEMLJE: PREBUJENJE, 3D
 16.10 SLUŽKINJE
 16.50, 18.40
 OBUTI MAČEK, 3D, sinhroniziran
 16.00, 18.20, 20.40, 23.00
 PISMA SV. NIKOLAJU
 19.00 POLNOČ V PARIZU

Petek, 3. 2.
 21.00, 23.20 TRGOVCI S ČASOM
 20.30, 22.20 PODZEMLJE: PREBUJENJE, 3D
 16.10 SLUŽKINJE
 16.50, 18.40
 OBUTI MAČEK, 3D, sinhroniziran
 16.00, 18.20, 20.40, 23.00
 PISMA SV. NIKOLAJU
 19.00 POLNOČ V PARIZU

Sobota, 4. 2.
 21.00, 23.20 TRGOVCI S ČASOM
 20.30, 22.20 PODZEMLJE: PREBUJENJE, 3D
 13.20, 16.10 SLUŽKINJE
 13.10, 15.00, 16.50, 18.40
 OBUTI MAČEK, 3D, sinhroniziran
 13.40, 16.00, 18.20, 20.40, 23.00
 PISMA SV. NIKOLAJU
 19.00 POLNOČ V PARIZU

Nedelja, 5. 2.
 21.00 TRGOVCI S ČASOM
 20.30 PODZEMLJE: PREBUJENJE, 3D
 13.20, 16.10 SLUŽKINJE
 13.10, 15.00, 16.50, 18.40
 OBUTI MAČEK, 3D, sinhroniziran
 13.40, 16.00, 18.20, 20.40
 PISMA SV. NIKOLAJU
 19.00 POLNOČ V PARIZU

Ponedeljek, 6. 2.
 21.00 TRGOVCI S ČASOM
 20.30 PODZEMLJE: PREBUJENJE, 3D
 16.10 SLUŽKINJE
 16.50, 18.40
 OBUTI MAČEK, 3D, sinhroniziran
 16.00, 18.20, 20.40 PISMA SV. NIKOLAJU
 19.00 POLNOČ V PARIZU

PLANET TUŠ, KRANJ
Torek, 31. 1.
 21.20 PARADA
 18.00, 21.00 GRIVASTI VOJAK
 20.50 ANGLEŠKA PITA
 19.30, 21.30 PODZEMLJE: PREBUJENJE, 3D
 20.15 PISMA SV. NIKOLAJU
 15.30, 16.15, 17.30, 18.15
 OBUTI MAČEK, 3D, sinhroniziran
 18.50 OBUTI MAČEK
 15.00, 17.00 OBUTI MAČEK, sinhroniziran
 19.00 TIHOTAPCI
 16.20 MUPPETKI
 16.00 ALVIN IN VEVERIČKI 3, sinhroniziran

Sreda, 1. 2.
 21.20 PARADA
 18.00, 21.00 GRIVASTI VOJAK
 20.50 ANGLEŠKA PITA
 19.30, 21.30 PODZEMLJE: PREBUJENJE, 3D
 20.15 PISMA SV. NIKOLAJU
 15.30, 16.15, 17.30, 18.15
 OBUTI MAČEK, 3D, sinhroniziran
 18.50 OBUTI MAČEK
 15.00, 17.00 OBUTI MAČEK, sinhroniziran
 19.00 TIHOTAPCI
 16.20 MUPPETKI
 16.00 ALVIN IN VEVERIČKI 3, sinhroniziran

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA
Četrtek, 2. 2.
 20.00 MISIJA NEMOGOČE: PROTOKOL DUH

Petek, 3. 2.
 20.00 SANJSKA HIŠA

Sobota, 4. 2.
 18.00 MISIJA NEMOGOČE: PROTOKOL DUH
 20.15 SANJSKA HIŠA

Nedelja, 5. 2.
 19.00 MISIJA NEMOGOČE: PROTOKOL DUH

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

PODZEMLJE: PREBUJENJE

Vampirji jutranje zore, volkodlaki polne lune in ljudje umetnega sonca: če sagi odraščanja Somrak odvzamete melodramo ter dodate akcijske računalniške sekvence filma Matrica, dobite filmsko sago Podzemlje, ki je strukturirana kot kompas na krvavem zemljevidu sodobne vojne geopolitike.

Samo Lesjak

leta 2003 je v kina prišel prvi izmed filmov mračne sage **Podzemlje**, ki je pred nas postavil dobro znani svet nenehnih spopadov in vojn, le da so se med seboj borile klasične filmske pošasti: vampirji in volkodlaki. Glavna junakinja, eterična vampirka sinje modrih oči Seleno, igra jo **Kate Beckinsale**, ki je v prejšnjih filmih bila maščevalni krvavi boj z volkodlaki, se mora tokrat, v četr-

tem delu sage, spopasti z genocidno človeško raso. Ta želi iztrebiti oba klana, tako vampirje kot volkodlake, pri tem pa ne izbira sredstev.

Epska serija Podzemlje je polna temne dekadence, dehidrirane neogotske atmosfere, meglenih neonskih ulic, mešanice hitrih spovskih kadrov ter antigravitacijskih lebdenj v slow-motionu, neusmiljenih obračunov, anti-darwinističnih transformacij, postfeminističnega poziranja v usnju in baletno stiliziranih strelskih likvidacij. Vse o na-

stanku tega paralelnega univerzuma, potopljenega v večno vojno klanov, ste lahko izvedeli v tretjem delu z naslovom **Upor Likanov** (2009), sedaj pa je franšiza očitno prišla do točke, ko ji ne zadostuje več začetna premisa, ampak želi vse skupaj nadgraditi.

Filmska saga Podzemlje načenna mnoge temeljne, še vedno aktualne probleme, kot so rasizem, genocid, biogenetski inženiring, pohlep korporacij, kršenje pravic manjšin, medtem ko na individualni ravni prepleta eros in tanatos, ki se

prelivata skozi protagoniste, zlasti Seleno. Z vsemi temi topikami pa film rokuje s tehnologijo posebnih učinkov, tokrat tudi v treh dimenzijah, vendar mu ne uspe ustvariti nikakršne globine, niti vsebinske niti formalne. Podzemlje zato ostane v varnem objemu žanrske akcijsko-mitološke zabave za najstnike, ki jim film namesto Playstationa prešteva žrtve, namesto da bi jih zdramil iz pasivnosti. Prebujenje ima žal le v naslovu.

Ocena: ★★★★★

VREMENSKE ZANIMIVOSTI

Biovremenski podatki

Vremenska obremenitev bo najbolj vplivala na občutljivi ljudi, ki imajo težave, povezane z vremenom, okrepljeni pa bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Previdnost ni odveč.

Napoved za gorski svet

V gorah bo pretežno oblačno, ponekod tudi megleno. Pihal bo zmeren veter vzhodne smeri. Temperatura nad 1500 metri bo okoli -13 pod lediščem, nad 2500 metri pa okoli -15 stopinj.

Vremenske zanimivosti

Vrhunec letošnje zime - Letos še nismo dočakali prave zime z nizkimi temperaturami in belo snežno odejo po nižinah. V dneh med 31. januarjem in 5. februarjem pa lahko pričakujemo tudi pri nas hladno in vetrovno vreme. K nam prihaja iznad Rusije in vzhodne Evrope suh in mrzel celinski zrak, tako da se bodo temperature v prihodnjih dneh pustile do -10 stopinj C. Na Primorskem bo pihala močna burja, mraz bo najhujši prve dni februarja, na sneg pa bomo morali počakati do konca prihodnjega tedna. V gorah bodo temperature med 2. in 4. februarjem padle tudi do -20 stopinj.

PREGOVOR

31. januar - prosinec

Če je na Blaževo oblačno, bo na Jurjevo privlačno.

tedenska vremenska napoved

		setveni koledar	obremenitev	vzhod	zahod
31. 1.	tor.	Janez	plod ☾	7.26	17.05
1. 2.	sre.	Ignac	korenina	7.25	17.06
2. 2.	čet.	Marija	korenina	7.24	17.08
3. 2.	pet.	Blaž	list, korenina	7.23	17.09
4. 2.	sob.	Andrej	cvet	7.22	17.11
5. 2.	ned.	Agata	cvet	7.20	7.12
6. 2.	pon.	Dora	cvet do 9h, list od 10h	7.19	17.14

desetdnevna napoved

torek 31. 1.	sreda 1. 2.	četrtek 2. 2.	petek 3. 2.	sobota 4. 2.	nedelja 5. 2.	ponedeljek 6. 2.	torek 7. 2.	sreda 8. 2.	četrtek 9. 2.
-3/-9°C	-3/-11°C	-5/-12°C	-5/-14°C	-5/-15°C	-4/-12°C	-2/-11°C	-2/-10°C	-3/-7°C	-2/-7°C

MLADI TRŽIŠKI IGRALCI

V četrtek in petek je v dvorani Kulturnega centra Tržič potekalo srečanje otroških gledaliških skupin iz Tržiča. Prireditev so si v okviru kulturnih dni ogledale vse tržiške šole, ki so povsem napolnile dvorano.

Tjaša Kržišnik

Na dvodnevni tradicionalni prireditvi, ki jo organizira območna izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Tržič, se je tokrat predstavilo rekordnih deset gledaliških in ena lutkovna skupina. "V preteklosti je srečanje gostovalo v različnih dvoranah - v Lomu in Podljubelju ali pa kar na podružničnih osnovnih šolah. Lani in letos pa je otroška gledališka "bera" količinsko presenetila, zato smo se odločili, da mlade gledališčenike postavimo na pravi oder. Odziv nastopajočih in občinstva je bil odličen," je povedal koordinator prireditve **Boris Kuburič**.

Srečanje so s predstavo Pavliha noče v šolo odprli otroci podružnične osnovne šole Lom pod Storžičem. Za njimi so z igro Sneguljčica nastopili učenci podružnične OŠ Podljubelj, kot tretja pa se je z igro Do tiste steziče predstavila otroška dramska skupina OŠ Križe. Prvi gledališki dan sta zaključili mladinska spevoigra Kresni-

ček v izvedbi otroškega pevskega zbora OŠ Križe ter predstava Rdeča kapica in drveči volk, ki so jo odigrali učenci OŠ Križe.

Bogat kulturni program se je nadaljeval tudi naslednji dan. Člani mladinskega gledališča Tržič so zaigrali lutkovno predstavo z naslovom Kaj ima sova opraviti pozimi, Grimovo pravljico Volk in sedem kozličkov pa smo si ogledali v izvedbi učencev OŠ Bistrica. S čudežno čepico so se predstavili člani dramskega krožka predmetne stopnje OŠ Tržič, dramska skupina razredne stopnje pa je navdušila s predstavo Lewisa Carrolla Alica v čudežni deželi. Letošnje srečanje mladih igralcev so zaključili učenci OŠ Bistrica z igro Nogomet zaljubljenec ter člani dramskega krožka predmetne stopnje OŠ Tržič, ki so svoje igralske sposobnosti prikazali skozi igro Skrivnosti iz šolskega veceja.

Letošnji program je povezoval igralec Mladinskega gledališča Tržič **David Ahačič**, mlade lutkovne ustvarjalce pa si je ogledal tudi **Matjaž Loboda**, režiser Lutkovnega gledališča iz Ljubljane. Tako

Foto: Gorazd Kavčič

Na srečanju otroških gledaliških skupin iz Tržiča je nastopilo deset gledaliških in ena lutkovna skupina.

kot vsa minula leta je dogodku prisostvovala tudi strokovna spremljevalka gorenjskih srečanj otroških gledaliških skupin **Mira Stušek**. "Na podlagi drugih gledaliških predstav po Gorenjskem bo izbrala dramske skupine, ki sodijo v sam vrh, te pa se bodo predstavile na Kekčevem srečanju, ki velja za zaključno gledališko prireditev, kamor se uvrstijo le najboljši," je dodal Kuburič.

Kakšna pa je prihodnost otroškega gledališča v Trži-

ču? "Prevladujejo otroške gledališke skupine prve in druge triade osnovnih šol, a se v zadnjih dveh letih sramežljivo z odrom spogledujejo tudi učenci višjih razredov. Če bo taka piramidna shema obveljala tudi v prihodnje, se tržiškimi kulturnimi društvom ni bati za podmladek. Glede na doseženo zgodovino prireditve pričakujemo za prihodnje leto celo tridnevno srečanje," je vse mlade igralce pohvalil Kuburič.

PESMI MLADIH

Srce

V tvojem telesu se skriva naprava,
je okrogla in krvava,
ni speča in leteča,
je pa modro-rdeča.

Imenuje se srce,
ki ga vedno nosiš na dlani
in ga imaš ob strani.

Včasih ti srce pade v hlače,
kadar zagledaš tri kače,
ali pa ga izgubiš,
če ti ga odpihne vetrov piš.

Zato le pazi, da ti ga ne odpihne,
ki ti ga mama podari,
da bo vedno brez skrbi.

Nika Puc, 6. a, OŠ Gorje

Približuje se nam valentinovo, praznik, ki ni samo za zaljubljene, ampak za vse, ki se imamo radi. Ko šepeta srce, nastanejo čudovite zgodbe in pesmi. Tokrat bodo na vrsti pesmi učencev iz osnove šole Gorje. Lep pozdrav, **Meta**.

Pesmi pošljite na elektronski naslov pesmi.mladih@gmail.com ali pisno na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj.

OTROŠKA PERESA

Anja Simič, 5. A, OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

Na Črnem vrhu okušali zimske radosti

Šestošolci osnovne šole Poljane so se v okviru zimske šole v naravi za nekaj dni preselili v Cerkno. Vreme jim je bilo vse dni naklonjeno, tako da so vse ure, ki so bile namenjene smučanju, lahko tudi izkoristili za učenje in izpopolnjevanje smučarskega znanja. Učenci so bili pridni in prizadevni, pokazali pa so tudi veliko smučarskega znanja. "Čeprav je bilo smučanje glavni namen šole v naravi, so učenci tudi plavali, uživali v disku ter obiskali cerkljanski muzej. Matjaž Mrak jim je predstavil predavanje na temo turne smuke, učenci pa so pohvaliti tudi prehrano," je povedala učiteljica **Bernarda Pintar, T. K.**

Kakšni pa so vtisi učencev?

"Zjutraj smo vstajali ob sedmih. Potem smo imeli zajtrk, nato pa smo se pripravili na smučanje. Smučanje mi je bilo najbolj všeč." **Miha Rupar, 6. B**

"Imeli smo se v redu, vsak da smo smučali, dvakrat smo šli celo plavat, organizirali pa so tudi disko. Tudi hrana je bila dobra." **Vesna Mudri, 6. b**

Učenci šestih razredov OŠ Poljane so uživali na snežnih strminah. / Foto: arhiv OŠ Poljane

GG | PLAČILO LETNE NAROČNINE

| www.gorenjskiglas.si

Dragi naročniki, kot vsako leto smo tudi letos za vas pripravili nekaj praktičnih daril, med katerimi boste lahko izbrali, ko boste prišli k nam poravnat **letno naročnino na Gorenjski glas**. Na sedežu Gorenjskega glasa, na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju (zraven nebotičnika), vas bomo od ponedeljka do petka pričakovali od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure. Ko boste na obisku pri nas, vam bomo postregli tudi z brezplačno kavico. Naročnina za 105 števil (ena več kot lani) v letu 2012 znaša 157,50 evra.

PRI PLAČILU LETNE NAROČNINE VAM PRIZNAMO 25-ODSTOTNI POPUST, ZATO ZA VAS ZNAŠA LE 118,12 EVRA (PRIHRANITE KAR 39,38 EVRA). Popust in darilo veljata samo za fizične osebe.

Gorenjski Glas

AVTOMOBILIZEM

ZGLEDOVANJE PO DRUGAČNOSTI

Test: Audi A7 3.0 TDI Quattro

Matjaž Gregorič

Troboja treh velikih prestižnih nemških avtomobilskih imen najbrž nikoli ne bo konec, vsaj dokler bodo vsa tri na svetovnem avtomobilskem zemljevidu. Zdaj bitka poteka že v skoraj vseh razredih in ker so tudi v Ingolstadtškem Audiju tržni strategji menili, da morajo imeti v svojih vrstah limuzino s kupejevskim zadkom, je nastal A7 sportback. Pri razvoju tega avtomobila so seveda v dobršni meri izkoristili izkušnje, ki sta si jih pridobila oba tekmeca, in skušali preseči njihove slabosti.

Audi A7 sportback bi bil lahko poslovna limuzina, a je že na prvi pogled manj uniformiran kot njegov sorodnik A6. Zato je mogoče domnevati, da zna ugajati nekoliko mlajšim voznikom, seveda takšnim, ki si lahko namesto garsonjere privoščijo drag avtomobil. Kupejevski zadek ga naredi bolj športnega, pri hitrostih nad 140 kilometri na uro iz prtljažnih vrat samodejno zleze še zadnji stabilizator, hkrati tudi bolj priročen za

spravilo kovčkov v prostoru, vendar ne velikanski prtljažnik.

V potniški kabini je dovolj prostora za prevoz razvajenih direktorjev, ki na vožnjo povabijo še svoje poslovne kolege ali pa družino. Kot se spodobi za nemški prestižni avtomobil, je vse, kar je namenjeno vozniku in potnikom, na svojem mestu. Merilniki so izdelani s filigransko natančnostjo, na sredini je velik zaslon, ki služi prikazovanju vseh sistemov in navigaciji, vmesnik za nastavitve je še vedno eden najbolj logičnih in kot kaže, je vse podrejeno redoljubju. Pri oblikovnih rešitvah armature plošče notranji arhitekti sicer niso ustvarjali izjemnih presežkov, zato je

okolje prepoznavno, kar pa seveda ni nič slabega. Če se prištevajo še kakovostni materiali, je ocena notranjosti, zlasti pa voznikovega sedenja za volanom, še toliko boljša.

In potem se v tem slogu nadaljuje tudi pod motornim pokrovom. Morda se zdi, da je za kupejevsko-limuzinsko zasnovanega športnika primernejši bencinski motor, toda tudi 3,0-litrski turbodizelski šestvaljni zelo prepričljivo opravlja vlogo vrhunskega pogonskega stroja. Motor, ki so ga uglasili na nekoliko bolj športen zvok, ima ogromno zalogo navora in se izjemno dobro ujame s samodejnim menjalnikom z dvojno sklopko. Ta kombinacija je pisana na kožo voznikom, ki pričakujejo, da bo

motor hitro ubogal vsak njihov ukaz s plinom in se po potrebi tudi hitro ustavi. Na trenutke se sicer zdi, da motor vseeno nima toliko energije, kot je obeta na papirju, a številke, ki jih kaže tla merilnika hitrosti, govorijo povsem drugače. Štirikolesni pogon quattro se zdi pri takšnem avtomobilu skoraj sam po sebi umeven dodatek, ne samo takrat, ko je vozna podlaga spolzka, ampak tudi zaradi občutka boljše vodljivosti.

Ker A7 sportback ni limuzina, niti kombi, cilja na drugačno kategorijo kupcev, najbrž takšnih, ki tudi z avtomobilom skušajo opozoriti na svojo drugačnost. Zato ta avtomobil ne pušča mešanih občutkov.

TEHNIČNI PODATKI

Mere:	d. 4,969, š. 1,911, v. 1,420 m, medosje 2,914 m
Prostornina prtljažnika:	535/1390
Teža (prazno v./dovoljena):	1745/2320 kg
Vrsta motorja:	Šestvaljni, turbodizelski
Gibna prostornina:	2967 ccm
Največja moč pri v/min:	180 kW/245 KM pri 4000
Največji navor pri v/min:	500 pri 1400
Najvišja hitrost:	250 km/h
Pospešek 0-100 km/h:	6,3 s
Poraba goriva po EU norm.:	7,2/ 5,3/ 6,0 l/100 km
Emisija CO ₂ g/km:	158 (Euro V)
Maloprodajna cena:	63.840 EUR
Uvoznik:	Porsche Slovenija, Ljubljana

SLEDENJE MODNIM ZAPOVEDIM

Subaru z novim modelom XV meša štrene športnim terencem.

Matjaž Gregorič

Urbani terenc, vsestranski križanec in podobne oznake bi se lahko pripile novemu Subarujevu štirikolesniku, ki se pravzaprav želi vriniti v vrste manjših modnih športnih terencev. Novinec je dolg 4,45 metra, njegova karoserija je z 22 centimetri odmika od tal opazno dvignjena, bočna linija zaokrožena v kupejevsko silhueto. Drugačen od doslej videnega je XV tudi znotraj, kjer je vozniku namenjena sodobno oblikovana instrumentna plošča, sicer pa v potniški kabini ni prostorskih zadreg, udobno se sedi tako spredaj kot zadaj. Rahlo podhranjen je le 3,80-litrski prtljažnik, ki se s podiranjem sedežev poveča na 1270 litrov. Pogonu sta

namenjena na novo uglasena 1,6- in 2,0-litrski bencinski bokserjski motorja, (84 kW/115 KM in 110 kW/150 KM), šibkejši s pet-, močnejši s šeststopenjskim ročnim menjalnikom ali s samodejnim. Druščino jima dela 2,0-litrski bokserjski turbodizelski štirivaljni (108 kW/147 KM), pri katerem za prenos moči skrbi šeststopenjski ročni menjalnik. Kot se za Subarujeve avtomobile spodobi, je pogon vselej splejan k vsem štirim kolesom, kar novincu zagotavlja dobre vozne lastnosti ne samo na asfaltu, ampak tudi na brezpotjih. Vendar naj bi XV tako kot večino njegovih tekmecev večkrat videli v mestnih središčih in na gladkih odprtih cestah kot v blatu ali na snegu. Na slovenskem trgu je najcenejši XV naprodaj za 22.990 evrov, najdražji pa je slabih deset tisočakov dražji.

NA KRATKO

KIA: Iz korporacije Kia Motors poročajo, da so v letu 2011 dosegli rekordno prodajo - 2.478.959 vozil. To je največ v celotni 67-letni zgodovini tega najstarejšega korejskega avtomobilskega proizvajalca in sploh prvič, da so presegli 2,4 milijona prodanih enot. V primerjavi z letom prej je to kar 19-odstotno povečanje in Kia uvršča med najhitreje rastoče avtomobilске znamke. Gledano po regijah so bili prodajni rezultati povsod pozitivni, vendar je Severna Amerika prednjačila tako po številu prodanih vozil kot po doseženi rasti (550.615 vozil, 34-odstotno povečanje). Sledili sta Kitajska (461.618 vozil, +30 odstotkov), Evropa (478.192 vozil, +22 odstotkov). **M. G.**

3,2

POVPREČNA PORABA /100 km

7 LET
KIA
GARANCIJA

NEKONVENCIONALNA 7-LETNA GARANCIJA

ELNO NCAP

POPOLNA VARNOST

NAGRADA ZA VARNOSTNO DESIGN

NEPRIDRUGLJIVA CENA

eco
DYNAMIC
NAJNAPEVNEJŠI MOTOR

Novi 2012

RIO

Rekorder v nizki porabi goriva in edini s 5-imi zvezdicami za varnost in 7-letno tovarniško garancijo. Od sedaj tudi v 3 vrstni izvedbi že od **8.990 EUR**

KIA - Največ za Vaš denar!

☎ 080 2001

KMAG d.d., Leskovaška 2, Ljubljana, 01/58-43-333
MEĐVODE: ČREŠNIK 01/361-22-50, KRANJ: NASPEH 04/295-17-77, BLEDE: AMBROŽIČ 04/574-17-84

Komb. porabe goriva: 3,2 - 5,3 l/100km, emisije CO₂: 85 - 124 g/km CO₂.

Vse ostale informacije o porabi goriva in emisijah CO₂ vozil najdete v priložni listi o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, ki ga dobite na prodajnem mestu in na www.kia.si/emission. Če ste žele vključiti jakej opustite v višini 700 EUR (jakej Družina 200 EUR + jakej Zlatiga 200 EUR + jakej Stara in novo 300 EUR). Pogoj garancije so na voljo v garancijski knjižici vozila, ki, pri podrobnejšem zastopniku vozil Kia, sila so slobodno. KMAG d.d., Leskovaška 2, Ljubljana.

NAGRADNA KRIŽANKA

Nagrade: trikrat po dva darilna bona za plesni tečaj družabnega plesa v Plesnem klubu ART v vrednosti 10 EUR

Rešitve križanke (nagradno geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite na dopisnicah do srede, 15. februarja 2012, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4001 Kranj. Dopisnice lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	

SESTAVIL: F. KALAN	POLJSKA POKRAJINA	TESARSKA SEKIRA	SLOVNIČAR BOHORIC	MARINO	JANEZ JALEN	ESTONEC	DELAVEC V TKALNICI	JEZIKOVNA SKUPINA V AFRIKI	ZNAMKA KOZMETIČNIH SREDSTEV	NAUK O ŽENSKIH BOLEZNIH	OLIVIA JOHN	PRASKA	SKAND. MOŠKO IME	GORENJSKI GLAS	PTICA SELIVKA	ČISTILO ZA OBRAZ	UROŠ RAHNE	ANGLEŠKI IGRALEC (CHARLES)	RAČUNAL- NIŠKI ZNAK @	ATLETSKA DISCIPLINA	UREZNA	KRAJ OB MEJI Z ITALIJO	PERGA- MONSKI KRALJ, ATAL		
5														STROPNO OKRASJE IZ SADRJE					8						
ELISA					24							32		POMOŽNI REFERAT DIKTAT			21								
DELOVNA VNEMA					OSTANEK KART PO DELITVI TOBAČNICA				15		GRŠKI FILOZOF ZNAMKA JAPONSKI APARATOV						ZBRANJE JAVNIH MINENJ SKLAD, COPLAND								
PAKET, ZAVOJ				1		KUHINJSKA POSODA OPICA Z MADAGAS- KARJA						PEVEC KUMER	ANETOV ROMAN			13				ZELIKA OTOK PRI BENETKAH					
IRIDIJ			PASJA PASMA	ZIDNI NANOS MALTE				KOPALNA BANJA MESEČNIK					TEKOČA VODA PASJA PASMA				IGRALEC RANER	ZAPELJ- VEC ZIMSKE DOKOLENKE					20		
IRSKI PLES			16	OSEBA, KI PRENOSA BAKTERIJE ODPRTA POŠKODBA					31							ZAČINJENA OBARA OVRATNA RUTA				EMIL SPRUK					
VETRNI JOPIČ							TUNERA, TUNOLOVKA	MATE- MATIČNO ŠTEVILO					9		UČENEC			14				TOMO ČESEN	OSMI INTERVAL	OHLAPEN MOŠKI POVRŠNIK	
ARAKAČA DALMATIKA NILOTI PARALAKSA ROSINANT	PREBI- VALEC UKRAJINE	DROBNI OKRASNI PREDMETI LITURGIČNO OBLAČILO						SKUPINA DEVETIH PEVCEV MAJHNA DEKLICA						OPTIČNA NAPAKA	LUTKAR RAZTELE- ŠEVALEC										
MESTO V SEVERN ITALIJI					MESTO V ISTRI					19	DRŽAVA V AZIJI CANKARJEV LIT. LIK (MARTIN)			11			ODŽAGAN KOS DEBLA	IGRALKA LEVAR POPOLNA SLIČNOST							
ROPARSKA PTICA					NASADILO VODNA ŽIVAL S KLEŠCAMI	23						NORDIJSKA MORSKA BOGINJA				PLINSKI KUHALNIK ZVER IZ RODU MAČK						TONE GOGALA BRESKVI PODOBEN SADEŽ	2		
ROBERT LOGGIA	3		IMAMOV URAD	BRŠLJANU SORODNA RASTLINA							GRŠKI BOG VOJNE	VOLNENA TKANINA								JADRALNI PADALEC KRALJ					
AMERIŠKI VOJAK				LUKA V IZRAELU	MEHIŠKA GOMOLJ- NICA PISATELJ KERSNIK				29				HUNSKI KRALJ KONCERTNA DVORANA				34	INDIJSKA TISKOVNA AGENCIJA	PEVKA ČERNE NAŠ DIRIGENT (ANTON)	27					
OTOŠKA DRŽAVA V ANTILIH								ANGLEŠKO MOŠKO IME	MORSKA RIBA	STROK, ZA UROLOGIJO ZMIAVT						28	FRANCOSKI ODRSKI PLES								
ODISEJEVA DOMOVINA				26		IRHOVO USNJE		ZNAMENITA PARIŠKA CERKEV			12										PREDSTOJ- NIK SAMO- STANA ZASEBNA DEJAVNOST			IZUMITELJ MOTORJA OTTO	TOMAŽ NERAT
KOSOVSKA PEVKA (ZANA)							OBDOBJE, EPOHA RAZSODNIK				SEČNJA LUKA V JEMNU			DON KIHOTOV KONJ											
KOSTUMO- GRAFINJA VOGELNIK	22			SAMO- VEZNICA					10			OLIVER STONE SISTEM CEVI			LADJSKA NOSILNOST V TONAH	BOJAN TRAVEN PISATELJ HANSSON		SEČ NAŠA VOKALNA SKUPINA	6						
GLASBENIK STEVENS				MESTO V MAKE- DONIJI		18					DARO- VALEC ZAKUP			4				MORALNEŽ PODOBA GOLEGA TELESA					OMAMNA CIGARETA		
				ODPADEK LESA PRI OBLANJU									MIRAN ALIŠIČ	ŽRTVENIK DEL NJIVE, LEHA								AFRIŠKI PTIČ TEKAČ OGRAJA			
RIMSKA SEST								ETIOPSKI KNEZ	MORSKA VETRNICA IVAN POTRČ							ORODJE ZA KOPANJE RIBJA KOŠČICA									
REDKA KOVINA (Y)										TEHTNICA LOUIS ADAMIČ				30		SLOG ALJOŠA REBOLJ	25					ANTON INGOLIČ RENJ	17		
MESTO V ITALIJI											7	MEKDANJI VRVAR						NAŠ REŽISER (MILE)							
UMETNOST							33	AZIJSKA VIOLINISTKA (VANESSA)				DEL STOPALA						ATESTAT							

DRUŽABNA KRONIKA

TURIZEM IN PROSTI ČAS

Obiskali smo razgiban in živahen turistični dogodek: sejem Alpe-Adria Turizem in prosti čas, kjer smo se kot obiskovalci kar zabavali, saj sejem ni le informativne narave. Srečali smo Martina Krpana, kraljico Terana, naleteli na Elvise in okušali jezerski cretov'c.

Alenka Brun

Alpe-Adria je vodilni turistični dogodek v regiji Alpe-Jadran, kjer v ponudbi sejma zase najdejo kaj tako počitniški kot zasvojenici z aktivnim odihom, popotniki, izletniki, ljubitelji plovil. Novost letošnjega sejma je predstavljala kulinarčna ponudba, prišlo je tudi nekaj slovenskih vinarjev, vse dni pa je potekalo tekmovanje kuharjev JV Evrope.

Slovesno odprtje sejma je bilo v četrtek zvečer v paviljonu Jurček z govorcami dr. Wolfgangom Platzerjem, general-

nim sekretarjem Delovne skupnosti Alpe-Jadran, Marjanom Hribarjem, generalnim direktorjem Direktorata za turizem in internacionalizacijo, ter Iztokom Briclom, direktorjem Gospodarskega razstavišča. Odprtje je povezovala Mojca Mavec v slovenskem in angleškem jeziku, za glasbeno obogatitev pa je na odru skrbel številni Brazz Band. Na njem so podelili tudi nagradi jakob.

Na sejmju je zagotovo izstopal hrvaški 'štant', saj je bil daleč največji, Srbi so s seboj pripeljali tudi vina, Slovenija - ki poleg Hrvaške edina v celoti sodi v regijo Alpe-Jadran - pa se je na sejmju predstavila

po razdelitvi Slovenske turistične organizacije z naslednjimi turističnimi destinacijami: Gorenjska, Osrednjeslovenska, Goriška - Smaragdna pot, Obalno-kraška, Notranjsko-kraška, Jugovzhodna Slovenija, Spodnjeposavska, Zassavska, Savinjska, Podravska, Koroška in Pomurska. Predstavile so se tudi nekatere druge tuje desetinacije, kot so Italija, Madžarska, Tunizija, Španija, Turčija ... Prvič se je predstavil Maroko, najbolj zahodna arabska dežela in ena najbolj turistično privlačnih destinacij na afriškem kontinentu.

Smo pa naleteli na zanimiv koncept predstavitve gorenjskih občin v sklopu RDO Gorenjska, kar je še dodatno poudarjal Aljažev stolp, ki je marsikoga med obiskovalci prepričal do te mere, da se je spraševal, ali so ga res pripeljali s Triglava ... In kaj je jezerski cretov'c? Glede na moje skromno znanje, upam, da sem si prav zapomnila: cretovec naj bi bil posebna vrsta črnega bora in cretov'c je potem žganje, v katero so namočeni vršički gorskega borovca in zaliti z najboljšim jezerskim medom. V kombinaciji z jelenovo salamo in domačo zaseko si ga lahko poskusil na stojnici, kjer sta se predstavili občini Preddvor in Jezersko.

skih občin v sklopu RDO Gorenjska, kar je še dodatno poudarjal Aljažev stolp, ki je marsikoga med obiskovalci prepričal do te mere, da se je spraševal, ali so ga res pripeljali s Triglava ... In kaj je jezerski cretov'c? Glede na moje skromno znanje, upam, da sem si prav zapomnila: cretovec naj bi bil posebna vrsta črnega bora in cretov'c je potem žganje, v katero so namočeni vršički gorskega borovca in zaliti z najboljšim jezerskim medom. V kombinaciji z jelenovo salamo in domačo zaseko si ga lahko poskusil na stojnici, kjer sta se predstavili občini Preddvor in Jezersko.

Že takoj v prvi dvorani je obiskovalce v dobro voljo spravljala 'medicinska pomoč' Collegia, kraljica Terana 2011 Maruša Rogelja pa je imela polne roke dela. / Foto: AB

Nasmejan del gorenjskih predstavnic: Mojca Brezovec (KUD Tabor Podbrezje), Lidija Aljančič (Občina Naklo) in Kristina Kavčič (TPIC Tržič) / Foto: AB

Jožetu Ledniku in njegovim 'bajtam' z Velike planine je delal nekaj časa družbo tudi planšar. / Foto: AB

Planika je privabila kar nekaj radovednežev. Za vpise sta skrbela člana RDO Gorenjska Jernej Smolej in Samo Gardener. / Foto: AB

Predstavnik Jezerskega Mateja in Roka je na stojnici obiskal tudi staroselec iz Indijanske vasi v Termah Čatež. / Foto: AB

Letošnji sejem je obiskal tudi Martin Krpan. Bil je brez kobilice, le kij je imel s sabo. Celu Elvis se je oglasil. / Foto: AB

VRTIMO GLOBUS

Simon Helberg bo postal očka

Simon Helberg (31), bolj znan kot Howard Wolowitz iz humoristične serije Veliki pokovci, in njegova soproga Jocelyn Towne pričakujeta prvega otroka. Igralca sta se poročila pred petimi leti, poleti pa bo na svet prijokal njen prvorojenec, je potrdil njen predstavnik za stike z javnostjo.

Danski princ je predstavil svojo hčer

Danski princ **Joachim** (42) in njegova žena princesa **Marie** (35) sta javnosti predstavila svojo novorojenko. Deklica, katere ime še ni znano, je na svet prijokala v torek, in sicer kot deseta po vrsti za danski prestol. Pridružila se je starejšemu bratu princu **Henriku** (2) in polbratoma **Felixu** (9) in **Nikolajju** (12), ki ju ima Joachim iz prejšnjega zakona z grofico Frederiksborgovo.

"Moj bivši je moj najboljši prijatelj"

Igralka **Courtney Cox** (47) in njen bivši mož **David Arquette** (40) se bosta zopet združila, tokrat na malih zaslonih. "Nekdanji zakonca, ki sta bila poročena enajst let, mogoče res ne bosta skupaj v resničnem življenju, kljub temu pa bosta sodelovala v komičnem šovu Cougar Town na ABC-ju," je povedal predstavnik omenjene oddaje. Čeprav sta se razšla, sta ostala dobra prijatelja. "On je moja najljubša oseba na svetu, kar koli se zgodi v najini prihodnosti," je dodala Coxova.

Michaelu Jacksonu v spomin

Otroci pokojnega pop kralja **Michaela Jacksona** so priredili posebno slovesnost, na kateri so z odtisi svojih dlani počastili spomin na očeta ter ga nagradili za življenjsko delo. Na cementno ploščo, ki stoji pred Chinese Theatrom v Hollywoodu, so odtisnili tudi Jacksonove plesne čevlje in rokavice. **Paris** (13), **Princeu Michaelu** (14) in **Blanketu** (9) so se na slovesnosti pridružili tudi Justin Bieber, Sokey Robinson, Chris Tucker in še mnogo drugih.

Med številnimi damami, ki so na sejmju Alpe-Adria predstavljale različna obdobja in narodne noše, smo naleteli tudi na Petro Kržan, ki se je tokrat oblekla v 'tahmašno' gorenjsko obleko, saj se je vendarle odpravila v Ljubljano. / Foto: AB

Smučanje po starem

ALENKA BRUN

Škofja Loka - Sončna in mrzla sobota je v stari del Škofje Loke privabila kar lepo število tekmovalcev v smučanju po starem, pa tudi gledalcev ob vznožju grajskega hriba ni manjkalo. Tako se je 13. mednarodnega tekmovanja v smučanju po starem udeležilo precej slovenskih društev, poleg njih pa tudi Avstrijci, Čehi in Nemci. Ob jutranjem slavnostnem sprevedu skozi mesto smo lahko našli deset ekip, Mestni pihalni orkester in Folklorna skupina Škofja Loka sta še dodatno popestrila še tako pisan in zanimiv spreved, tekmovanje pa je s svojim simpatičnim povezovanjem dodal piko na i najbolj več govorec Društva Rovtarjev iz Škofje Loke **Andrej Derlink**. Med 63 številkami, ki so se spustile po bregu, so prišli do izraza različni stili obla-

dovanja proge, mladina se je po bregu zagnala precej bolj 'na kanto' kot starejši, videli smo padce, občudovali različne sloge telemarka; niti kakšno dvignjeno krilo ni manjkalo. Glavni organizator tradicionalnega dogodka Društvo Rovtarji je prog za mednarodno tekmo pripravil kar dva dni. Tudi s pomočjo gasilcev iz Stare Loke jim je kljub težavam uspelo hrib pod gradom v Škofji Loki nekako zasnežiti, vendar ravno zaradi pomanjkanja snega tokrat na tekmovanju nismo videli skokov niti spremljali kategorij najhitrejših. Predsednik Rovtarjev **Brane Tavčar** pa pravi, da je po končani tekmi, ki je bila med gledalci dobro sprejeta, navdušil prisotne tudi odziv otrok na krpo snega na hribu in mogoče društvu v prihodnje uspe, da bi tovrstno veselje za najmlajše za prihodnjo sezono pripravili že novembra.

Foto: Uroš Rosič

Nostalgija iz Prešernovih časov

Z jutrišnjim odprtjem razstave Kranjske gostilne v Prešernovem času se bodo v Kranju začele prireditve ob letošnjem kulturnem prazniku, katerih vrhunec bo Prešernov smenj.

VILMA STANOVNIK

Kranj - Letošnji Prešernov smenj bo že deseti, množica obiskovalcev v zadnjih letih (lani so jih našli okoli dvajset tisoč) pa daje organizatorjem, Zavodu za turizem Kranj, dodatno energijo, da vsako leto poskrbijo za še več dogodkov in privabijo nove sodelavce. Tako so se letos projektu pridružili Gorenjski muzej, Mestna knjižnica Kranj, Prešernovo gledališče Kranj, Glasbena šola Kranj ter številne folklorne in kulturne skupine. Vsi skupaj bodo ne le na kulturni praznik, temveč v vsem februarju skušali na ulicah Kranja pričarati nostalgijo iz Prešernovih časov.

Za prvo prireditev, razstavo Kranjske gostilne v Prešernovem času, so poskrbeli v Gorenjskem muzeju, odprli pa jo bodo jutri, v sredo, ob 18. uri v Kranjski hiši. V galeriji Prešernove hiše bodo v četrtek ob 18. uri odprli razstavo

V tujem jeziku berejo moje pesmi - Prešeren v prevodih, v galeriji Mestne hiše pa bo od odprtja, ki bo v torek, 7. februarja, ob 17. uri, na ogled razstava del Andreja Pibernika. Osrednja prireditev bo seveda Prešernov smenj s pestrim mozaikom dogajanja, ki bo v Kranju na praznični 8. februar, sodelujoči pa bodo s kostumi, glasbo, plesom, igro in animacijo za nekaj ur čas zavrteli nazaj v 19. stoletje.

Hkrati bodo v Prešernovem gledališču na široko odprli vrata za obiskovalce, pred gledališčem bodo recitali Prešernove pesmi, potekal bo voden ogled gledališča in zvečer še gledališka predstava. Vrata bo na stečaj odprli tudi Gorenjski muzej, v galeriji Prešernovih nagajencev pa bodo odprli razstavo letošnjih Prešernovih nagajencev. Prav druženje s Prešernovimi nagajenci v sredo, 15. februarja, bo nov vrhunec praznovanja letošnjega kulturnega praznika v Kranju.

Priznanja za vztrajne pohodnike

STOJAN SAJE

Šenčur - Turistično društvo Šenčur je prvič podelilo priznanja pohodnikom, ki so lani vsaj petnajstkrat obiskali Apnišče, najvišji vrh v šenčurski občini. Kot je povedal predsednik komisije za pohode, turizem in kulturo **Franci Erzin**, so marca označili pot z Olševka na 740 metrov visoki vrh in naprej proti Štefanji gori. Konec leta so našli blizu dvanajst tisoč vpisov, normo 15 pohodov ali več pa je doseglo 155 udeležencev. Največkrat je stal na vrhu **Franjo Verhovnik** iz Komende (287 vzponov), drugi je bil **Mitja Bratož** iz Šenčurja (248),

Vinko Štefe iz Voklega in **Leon Bobnar** iz Velesovega pa sta si z 241 vzponi delila tretje mesto. Najbolj vztrajna med ženskami je bila **Marta Močnik** z Visokega

(230 vzponov, na sliki z najboljšimi moškimi). Predsednica društva **Marinka Mohar** je vsem podelila priznanja, najboljše štiri pa so povabili na brezplačen fe-

bruarski izlet. Pohodnikom je čestital tudi šenčurski župan **Miro Kozelj**, ki je pohvalil društvo za spodbujanje ljudi k zdravemu življenju.

Postregli z godlo

JANEZ KUCHAR

Šenčur - Turistično društvo Šenčur je v soboto že dvajseto leto zapored v središču Šenčurja postreglo številnim obiskovalcem s šenčursko godlo. Sto trideset litrov jedi je hitro pošlo. Šenčurska godla se razlikuje od godle, kakršno kuhajo drugod po Sloveniji, pravi **Zalka Jovanovič**, ki jo za turistično društvo kuha že vrsto let skupaj s kuharico **Dragico Kucler** in ob pomoči **Marte Pipan**. Zalka je recept dobila od starejših kmečkih gospodinj iz Šenčurja. Godlo so nekdanje kmetih kuhali v zimskem času iz "obarnika", to je iz juhe, v kateri obarjajo krvavice. "Šenčurska se kuha samo iz krvi. Meni je ljubša naša," nam je zaupala Zalka. "Go-

dlo imajo radi tako starejši kot tudi mlajši, mnogi jo ne sejo domov za kosilo, tudi za vso družino," je pojasnila **Marinka Mohar**, predsednica Turističnega društva Šenčur. Obiskovalcem so kot vedno poleg godle postregli tudi z obvezno prilogo: kuhanim krompirjem v obličah. Na godlo je v soboto prišlo veliko ljudi iz različnih krajev Gorenjske in Ljubljane. Že zgodaj dopoldne se je na godli ustavila večja skupina pohodnikov iz Lukovice, Kamnika, Domžal, Bizovika in Šenčurja, ki so se povzpeli na najvišji vrh v šenčurski občini, na Apnišče. Da so bili gostje dopoldne hitro postreženi, so skrbele članice turističnega društva **Malka Rebernik**, **Vida Miklič**, **Anita Žun** in **Francka Pintar**.

Godlo so postregle članice Turističnega društva Šenčur.

BENTON
AMC
Concert & Event Management

DOBRODELNI GALA KONCERT V BELEM
OLIVER DRAGOJEVIĆ & DUPINI
KRANJ DVORANA ZLATO POLJE
SOBOTA 11. FEBRUAR 2012 ob 20h
Zagotovite si sedež v predprodaji!
Z nakupom vstupnice prispevate 2 € za nakup digitalnega mamografa, s pomočjo katerega bodo še učinkoviteje odkrivali bolezenske spremembe v dojkah. Prejemnik donacije je **BOLNIŠNICA ZA GINEKOLOGIJO IN PORODNIŠTVO KRANJ**.
Predprodaja vstupnic: PETROL servisi, KOHARIS poslovalnica, BIG BANG, MERCATOR - M holidays, Hiša vstopnic Citypark in Europark, Kiosk Delo, Sopa trafik, Pošta Slovenije
Internetna prodaja: SLOKONCERTSI, EVENTIM.SI
INFO: +386 1 420 5000

89.8 91.1 96.3

RADIO SORA
Gorenjski prijatelj

Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4,
4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50,
fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si

www.gorenjskiglas.si

OBVESTILA

Srečanje pogovorne skupine za samopomoč

Tržič - Srečanje pogovorne skupine za samopomoč bo v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja v petek, 3. februarja, ob 19. uri.

Meritve krvnega sladkorja, tlaka, holesterola ...

Tržič - V soboto, 4. februarja, Društvo diabetikov Tržič 10. do 11. ure vabi v prostore knjižnice, kjer bo potekalo merjenje krvnega sladkorja, tlaka, trigliceridov in holesterola.

KONCERTI

Koncert slovenskih skladateljev

Kranj - V četrtek, 2. februarja, se bo ob 19. uri v Mestni knjižnici Kranj začel prvi koncert Glasbene šole Kranj, ki je uvod na prireditev v praznovanje slovenskega dneva kulture.

RAZSTAVE

Odkrite skrivnosti mokrišč

Kranj - Zavod RS za varstvo narave, območna enota Kranj je pripravila zanimivo razstavo o naravi med Radovljico in Bledom, v Blejskem kotu in na širšem območju sotočja Save Dolinke ter Save Bohinjke. Na uvodnem dogodku, ki bo v petek, 3. februarja, ob 19. uri v Mestni knjižnici Kranj, boste izvedeli podrobnosti o projektu in razstavi.

Življenje pod Triglavom

Škofja Loka - Danes, v torek, 31. januarja, bodo ob 19. uri v Galeriji na Škofjeloškem gradu odprli etnološko razstavo Življenje pod Triglavom.

O dobitnikih priznanj Blaža Kumerdeja

Radovljica - V Knjižnici A. T. Linhartarja bodo v petek, 3. februarja, ob 18. uri odprli razstavo o dobitnikih priznanj Blaža Kumerdeja, priznanj za odlično partnerstvo pri razvoju in uvajanju novosti v vzgojno-izobraževalnih ustanovah.

PREDSTAVE

Jožef in Marija

Tržič - V počastitev slovenskega kulturnega praznika Društvo upokojencev Tržič v petek, 3. februarja, ob 18. uri vabi v Kulturni center Tržič na ogled komedije Vinka Möderndorferja Jožef in Marija.

Več na www.gorenjskiglas.si/

LOTO

Rezultati 9. kroga - 29. januarja 2012
14, 16, 19, 20, 27, 31, 38 in 9

Lotko: 7 0 8 8 8 5
Loto PLUS: 10, 19, 24, 25, 28, 33, 37 in 34

Sklad 10. kroga za Sedmico: 250.000 EUR
Sklad 10. kroga za Lotka: 340.000 EUR
Sklad 10. kroga za PLUS: 250.000 EUR

Prisluhnite nam -
polepšali vam bomo
dan.
TELE SAT
TELE TV
91,0 MHz
**TURISTIČNI
RADIO
POTEPUH**
www.potepuh.com

Radio Triglav
Radio Triglav (Isonice, d.o.o., Trg Toneta Pretnarja 4, Isonice)
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Mali oglasi

tel.: 201 42 47
fax: 201 42 13
e-mail: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek - v sredo do 14.00 in za objavo v torek do petka do 14.00!** Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16., sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE STANOVANJA

ZAMENJAM

ZAMENJAM popolnoma obnovljeno garsonjero, 25 m², v Škofji Loki za garsonjero v Kranju, ☎ 040/523-074
12000396

POSESTI

PRODAM

PARCELO v Peroju 300 m od morja, velikost 303 m², cena 20.000 EUR, ☎ 04/25-51-460, 031/528-500
12000432

PODNART - parcela z gradbenim dovoljenjem, 658, 903 ali 1561 m², ☎ 041/744-709
12000393

POSLOVNI PROSTORI

PRODAM

POSLOVNE PROSTORE v IOC na Savski cesti v Kranju (bivša Trenča), velikosti od 160 do 550 m², cena 2,95 EUR/m², ☎ 041/426-898
12000109

KERN
NEPREMIČNINE
Maistrov trg 12, 4000 Kranj
Tel. 04/202 13 53, 202 25 66
GSM 051/320 700, Email: info@k3-kern.si

ODDAM

POSLOVNE PROSTORE v IOC na Savski cesti v Kranju (bivša Trenča), velikosti od 260 do 1.200 m², cena 2,95 EUR/m², ☎ 041/426-898
11004217

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

FIAT Punto 1.2 55 S, letnik 1998, prevoženih 125.622, cena 700 EUR, ☎ 041/548-038
12000423

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

VOZILO celo ali poškodovano, lahko tudi z okvaro motorja, od let. 1997 dalje, ☎ 051/657-607, Marjan
11006223

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

1,5 M3 suhih hrastovih plohov, ☎ 04/25-03-484, 031/834-131
12000435

DESKE, plohe in trame za "šolanje", ☎ 041/608-616
12000429

SUH javorjev žagan les, 50 in 30 mm, ☎ 04/25-03-088, 031/343-161
12000422

KUPIM

ODKUPUJEMO kostonjeve drogove (za elektrogospodarstvo), dolžine 9 - 11 m, tudi neobdelane, SES, d.o.o., Opekarska ul. 22, Maribor, ☎ 02/61-31-583, 031/339-928, Danilo Šeško
12000433

KURIVO

PRODAM

DRVA - metrska ali razžagana, možna dostava, ☎ 041/718-019
11006226

BUKOVA drva, cena 55 EUR, mešana drva, cena 40 EUR, možnost razreza in dostave, ☎ 040/338-719
11006225

JEZIKOVNA ŠOLA
Tel.: 04/280 48 00, 04/280 48 16
VPISI V TEČAJE TUJIH JEZIKOV

OD 23. JANUARJA DO 10. FEBRUARJA 2012

Lahko se odločite za tečaj pri nas, lahko pridemo tudi v vaše podjetje.

Naši tečaji vas (ne bodo dodatno obremenjevali in izčrpavali) bodo sprostili in razvedrili, z njimi pa si boste poleg jezikovnih znanj pridobili tudi:

- večjo kompetentnost,
- zadovoljstvo,
- večjo mobilnost in
- nov elan

Po nova znanja za nove uspehe

LUK - www.luniverza.si
promotor vseživljenjskega učenja

SUHA mešana drva, možnost dostave in razreza, ☎ 031/676-235
12000286

SUHA bukova drva, okolica Kranja, ☎ 031/245-498
12000390

SUHA hrastova drva, cena 45 EUR, strojene ovčje kože in domačo volno, ☎ 04/51-88-725, 041/589-894
12000438

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

NOVO jogi ležišče, 190 x 90, srednja trdota, cena 100 EUR, Šk. Loka, ☎ 051/314-154
12000437

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

KUHINJSKO, vgradno fostrei pečico, zelo malo rabljeno, ☎ 041/364-504
12000445

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA 50.- EUR ceneje za nove stranke Optike Aleksandra v Qlandiji. Velja ob nakupu korekcijskih očal (okvir, stekla, montaža) do 31. 3. 2012. Tel. 04/234 234 2, www.optika.si
11006229

PRODAM

MASAŽNO grelno blazino, ☎ 031/641-410
12000436

KMETIJSTVO

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

KULTIVATOR jež, širine 110 cm, za dekle v strežbi. Gostilna Strahinc, d.o.o., Zg. Bitnje 32, Žabnica, ☎ 040/748-837
12000365

KUPIM

TRAKTOR, lahko v okvari, ☎ 031/500-933
12000004

PRIDELKI

PRODAM

JEDILNI in krmni kromir, ☎ 04/23-11-512, 070/870-734
12000442

KROMPIR za krmo, ☎ 041/347-243
12000420

NEŠKROPLJENA jabolka bobovec, vložene kumarice in fižol, ☎ 051/202-963
12000428

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 BIKCA, ČB in križanec, stara 14 dni, ☎ 040/750-993
12000421

4 JAGNJETA, ☎ 04/53-15-779
12000430

ČB TELIČKO, staro 4 tedne, ☎ 04/53-31-310, 041/970-056
12000434

VEČ telet (bikcev) ČB, starih 6 mesecev, za nadaljnjo rejo, ☎ 040/816-363
12000426

KUPIM

BIKCA mesne pasme, od 200 do 250 kg, ☎ 041/728-092
12000425

BIKCA simentalca, starega 10 dni, ☎ 041/271-294
12000439

DOBRO, mlado kravo po telitvi, ☎ 040/543-208
12000431

ODKUPUJEMO živino za izvoz; dostava aprna v jumbo vrečah, Smrekca center, d.o.o., Žabnica, ☎ 04/25-51-313
12000324

OSTALO

PRODAM

MESO od polovice mlade krave, ☎ 041/902-854
12000411

MESO mladega bika, starega 20 mesecev, pasme simentalca/lim., ☎ 041/728-092
12000424

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIMO kuharja/picopeka in dekle v strežbi. Gostilna Strahinc, d.o.o., Zg. Bitnje 32, Žabnica, ☎ 040/748-837
12000365

IŠČEM

IŠČEM DELO - varstvo otrok na mojem domu, ☎ 04/23-30-572, 031/843-287
12000427

IŠČEM DELO - razrez in cepljenje drva, širša okolica Kranja, ☎ 040/474-891
12000419

STORITVE

NUDIM

ASTERIKS SENČILA Rozman Peter, s. p., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net
11006227

ADAPTACIJE kompletne na ključ: kopalnice, beljenje vseh prostorov, napuščev, fasad, talne obloge, parketarstvo, urejanje dvorišč, izdelava fasad, obnova streh, odvoz, ☎ 031/879-739, www.komplet-plus.si
12000334

FLORIJANI, d. o. o., C. na Brdo 41, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite skarpe, flakovanje dvorišč, ☎ 041/557-871
11006228

IZVAJAM slikopleskarska dela, beljenje in kitanje sten, barvanje vrat in oken, dekorativni ometi in pleski, odstranjevanje tapet, hitro, kvalitetno in ugodno, Pavec Ivan s.p., Podbrezje 179, Naklo, ☎ 031/392-909
12000057

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožen tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Karkol, d.o.o., Ul. Toma Brejca 14, Kamnik, ☎ 031/720-141
11006224

ZASEBNI STIKI

SIMPATIČEN profesor telovadbe 40-ih let išče osamljeno žensko za nepozabna, diskretna, intimna srečanja v Ljubljani - ostalo ob kavici, ☎ 031/695-370
12000443

ŽENITNA posredovalnica Zaupanje za vse starosti., Dolenja vas 85, Prebold, ☎ 031/836-378
12000217

RAZNO

PRODAM

KOMPRESOR, sedlo, zapravljivček, traktorsko glavo za zrak, ☎ 051/213-206
12000444

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

OSMRTNICA

Sporočamo, da nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari ata

VILJEM ULČNIK
1930-2012

Od njega se bomo poslovili jutri, v sredo, 1. februarja 2012, ob 15. uri na pokopališču v Tržiču.

Žalujoci vsi njegovi

ANKETA

Pričakovanja
od nove vlade

SAMO LESJAK

Mimoidoče smo povprašali, kakšna pričakovanja imajo od novoizglasovane slovenske vlade, katere premier Janez Janša je bil v soboto potrjen v Državnem zboru. Se bo stanje recesije nadaljevalo ali pa se nam morda obetajo boljši časi?

Luka Židanik, Kranj:

"Večjih sprememb in hitrih rešitev ne pričakujem, saj naši politiki žal drug drugemu zgolj mečejo polena pod noge, namesto da bi si pomagali. Zaupanja v demokracijo je vedno manj."

Miran Drol, Kranj:

"Nimam nikakršnega upanja. Vsi politiki so polni obljub, naredi pa nobeden nič. Vse, tako na levi kot na desni, čakajo sodne obravnave. Ali se iz naše politične preteklosti res ničesar ne naučimo?"

Nada Lampret, Kranj:

"Zelo sem razočarana. Ljudje smo na volitvah izbrali Zorana Jankovića, sedaj pa ga je desnica z raznimi političnimi manipulacijami onemogočila. Že dvajset let gledamo iste obraze. Rešitve ni."

Nika Kokl, Preddvor:

"Še naprej se nam obeta enako stanje. Politiki vedno najprej poskrbijo zase, na nas pa pozabijo. Reforme, ki bi pomagale ljudem, bodo zavrnjene ali pa bodo žal nam v škodo."

Majda Grošel, Kranj:

"Prav nobenih pozitivnih pričakovanj nimam od nove vlade. Kriza se bo še bolj poglobila. Pasove zategujemo že vseskozi, sedaj pa se nam obetajo še nižje plače in pokojnine."

Foto: Tina Dokl

Na Pokljuki tekli politiki in gospodarstveniki

Na Pokljuki se je na 20. jubilejnem tekmovanju v smučarskih tekih zbralo 65 diplomatov, politikov in gospodarstvenikov.

MIROSLAV CVJETIČANIN

Rudno polje - Med ženskami do petdeset let iz diplomacije in politike je zmaga la **Leena Jerončič** s finskega veleposlaništva v Ljubljani. Med moškimi v tej starostni kategoriji politikov in diplomatov je bil najboljši direktor Urada RS za makroekonomske analize in raz-

voj **Boštjan Vasle**, četrti je bil slovenski zunanji minister, ki opravlja tekoče posle, **Samuel Žbogar**. Med gospodarstveniki do petdeset let je prvo mesto zasedla **Tadeja Maznik** iz Abanke Vipava, nad petdeset let pa **Božena Lipej** iz Poslovnih storitev Božena Lipej. Med diplomati in politiki nad petdeset let pa je

slavil župan občine Trzič **Borut Sajovic**, minister za šolstvo in šport RS, ki opravlja tekoče posle, **Igor Lukšič** je bil šesti, evropski poslanec **Lojze Peterle**, ki je eden stalnih udeležencev tekmovanja, pa osmi. Med gospodarstveniki nad petdeset let je slavil **Rado Marrot** iz podjetja Majani. Organizator Športno druš-

tvo Strelca s **Klemenom Grašičem** kot novim direktorjem tekmovanja se je na koncu lepo zahvalil vsem sponzorjem in prostovoljcem, ki so pomagali, da je prireditev dočkala že jubilejno dvajseto ponovitev, še posebej od samega začetka zvestemu sponzorju zavarovalni družbi Adriatic Slovenica.

Podžupan občine Kranj Bojan Homan

Franci Strniša, direktor PE Kranj Adriatica Slovenice

vremenska napoved

Danes bo zmerno do pretežno oblačno, v sredo in četrtek pa pretežno oblačno. Hladno bo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK

-8/-2°C

SREDA

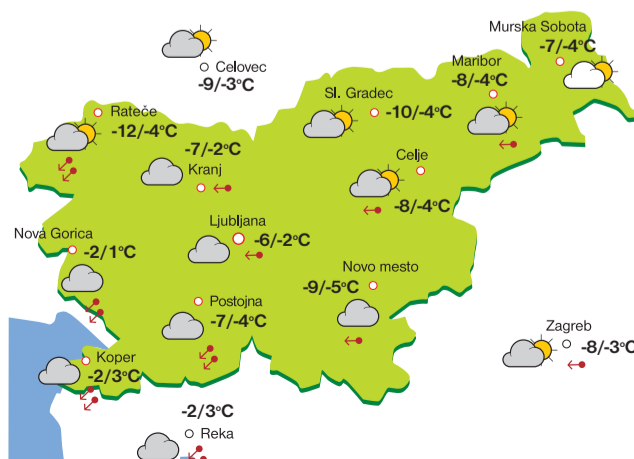

-8/-4°C

ČETRTEK

-7/-5°C

RADOVLJICA

Organizirali bodo menjavo rabljenih oblačil

Zmenek z drugo obleko so Ekologi brez meja poimenovali dogodek, ki ga bodo v petek, 3. februarja, med 17.30 in 20. uro pripravili v prostorih OŠ A. T. Linhartarja v Radovljici. "Gre za poseben dogodek v okviru projekta Tovarna dela - Tekstil, kjer bomo skupaj z ozaveščenimi občani skušali za vselej zapečatiti predsek pred nošenjem rabljenih oblačil," v imenu organizatorjev pojasnjuje **Igor Dornik**. "Izmenjava oblačil bo potekala po načelu 5 za 5. Izmenjevali boste oblačila, obutev ter modne dodatke - vse tisto skratka, kar nam dela gnečo v garderobni omari. Oblačila, ki na Zmenku z drugo obleko ne bodo izmenjena, bodo modni oblikovalci preoblikovali in jih ob odprtju trgovine Tovarna dela - Tekstil znova vrnili v obtok ter jim tako podaljšali življenjski krog." Izmenjava bo popolnoma brezplačna, organizatorji pa pričakujejo, da bodo udeleženci prinesli samo čisto in ohranjeno blago. **M. A.**

KAMNIK

Plečnik v Srcu Slovenije

V okviru projekta Promocija turističnega območja Srca Slovenije, ki ga vodi Zavod za turizem in šport Kamnik, delno pa ga financira Evropski sklad za regionalni razvoj, je pred kratkim izšla zloženska z naslovom Plečnik v Srcu Slovenije. V projektu sodeluje sedem občin, med njimi tudi Domžale, Kamnik, Lukovica, Mengeš in Trzin. "Vsebinske nove zgibanke je tržno naravnana in vsebuje tri konkretne predloge za enodnevne izlete po Plečnikovih spomenikih na območju Srca Slovenije. Dodali smo tabelo njegovih spomenikov, ki si jih lahko vsak ogleda individualno ali v sklopu vodenih ogledov, na koncu pa še ponudbo spominkov, ki so nastali po Plečnikovih idejah," je povedala **Alenka Hribar** iz kamniškega zavoda in dodala, da gre za prvega od osmih turističnih produktov, ki nastajajo v okviru omenjenega projekta. **J. P.**

MOJSTRANA

Uredili bodo center vasi

Krajani Mojstrane si želijo, da bi v središču kraja uredili manjši trg oziroma prostor, kjer bi se lahko srečevali. "Ker se sedaj v bližini trgovine Mercator, kjer naj bi bila tudi ena od možnih lokacij za ureditev nekakšnega trga ali centra, pripravljamo individualna gradnja, smo se odločili, da k sodelovanju povabimo Nino Kern, domačinko, sicer absolventko Fakultete za arhitekturo, ki prav na to temo pripravlja svojo diplomsko nalogo. Dobrodošli pa tudi krajani, ki jih vabimo, da pomagajo s svojimi idejami," je povedal Slavko Rabič, podpredsednik Sveta KS Dovje Mojstrana. **M. A.**

PRI VAŠI POSLUŽNOSTI

RADIO KRANJ
97,3 MHz

RADIO KRANJ d.o.o.
Stritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220 REDUKCIJA
(04) 281-2221 TRŽIŠTE
(04) 2022-222 PROGRAM
(051) 303-505 PROGRAM GSI

FAX:
(04) 281-2225 REDUKCIJA
(04) 281-2229 TRŽIŠTE

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

GORENJSKI NEKASRČEK

www.radio-kranj.si